

ప్రతి దినము ప్రకటింపబడును

Post Box No. 212.

Telephone No. 2544.

సంపుటము ౧౭ } చెన్న పట్టణము 1929-వ సం॥ అక్టోబరు నెల 29-వ తేది మంగళవారము { సంచిక ౧౭౩
Vol. 17 } **MADRAS, TUESDAY, 29th OCTOBER 1929.** { No. 73
(శ్రీ) శుక్లనామ సంవత్సర ఆశ్వయుజమాన బహుళ ద్వాదశి

గొప్పగొప్ప వారిచే
వేలకువేలు యోగ్యత
పత్రములు పొందియున్నది

తలనొప్పల మాన్యును. వాయువుబొట్ల
బావును. పార్శ్వపునొప్పల బారదోలును.
పోట్ల బోగొట్టును. బెణుకుల భేదించును.
వాపుల రూపుమాపును. దగ్గునుతగ్గించును
దురదను తొలగించును.

ఈ మందును రుద్దగానే యెమట పట్టుట
వలన కఠినమందలి దుష్పదార్థములను తొ
లగించును. నొప్పల తగ్గించును. విదేశము
లలో గూడ వాడుచున్నారు.

అమృతాంజనము
అన్ని విధములగు నొప్పలకు
నంజీవివంటిది

పంచభాష చీటీ చూచి కొను

మొనము గలుగదు.

చక్కని డబ్బితో నహా నీసా 1-కి 0-10-0

డబ్బన్ 1-కి రు 6-4-0 లు.

ప్రతియింట ముఖ్యముగా నుండదగినది.

అమృతాంజనం డిపో!

6, 7 తంబుకెట్టిపిల్లి, మద్రాసు

109, ప్రేరిరోడ్డు, ఫోర్టు, బొంబాయి.

వరుసగా 3 సత్సరముల ఫలితములు ఒకటి కొకటి మించియున్నవి.

సం॥	సం॥ ఆదాయం.	వ్యాపారం.	బోనస్.
1926	6,48,470.	19,25,500,	81-12-24. రు. 12/-1000-కి
1927	7,18,854.	88,01 500.	81-12-25. రు. 20/-
1928	9,85,501.	63,00,000.	81-12-26. 22-8

ఇండియాలో కెల్ల మిక్కిలి అభివృద్ధిలో నున్న భీమాకంపెనీతో అన్యూయ్ చేసుకొనుడు.

జనరల్ అన్యూయ్స్ సొసైటీ లిమిటెడ్ హెడ్ ఆఫీసు (అబ్దురు)

The General Assurance Society, Ltd., Ajmer.

Apply to:—Dr. R. P. Aiyar, Superintendent, 44 Linghi Chetti St. MADRAS
or General Manager at AJMER.

మీస్ట్రీసంతానపు హక్కులనెట్లు కాపాడెదరు?

నమిష్టికుటుంబములో మీ కుమార్తెలకు

ఒక యకరమైనను దానముచేయుటకు వీలులేదు

కాని మీ వృద్ధాప్యమునందు మీకు నేవజేయునది మీ కుమార్తెలే!

వారి ఋణము మీరెట్లు తీర్చుకొనగలరు?

బందరు ఆంధ్ర యిన్సూరెన్సు కంపెనీలో భీమాచేసి

ఆపట్టాను వారికి దాఖలుపరచండి

దానివలన వారికి భరణమేర్పడగలదు.

వివరములకు కార్యదర్శి పేర వ్రాయండి.

“కావలెను రు 75-5-100 వరకు”

ప్రతిజిల్లాలోను మాకంపిసి తరఫున ఏం జిల్లాజ
ట్లుగా పనిజేయుటకు నమ్మకమైన ఏజంట్లు కావలె
ను. జీతము రూ 75 నెలకు ఈయబడును. ట్రావె
లింగుఖర్చులు నెలకు 25 రూ మించకుండా యియ్య
బడును. రూ 1000 ధరావతు నీయవలయును. వివర
ములకు వెంటనే వ్రాయుడు.

మద్దూరి బ్రదర్స్ ఇంజనీర్లు

రాజమండ్రి.

(తెలుగు కావ్యాదర్శము రు. ౧-౦-౦
సంస్కృతములో) దండిమహాకవి వ్రాసిన కావ్యా
దర్శ మనుఅలంకారశాస్త్రగ్రంథమునకు సరియ
గు తెలుగు, విద్యార్థుల కష్టంతోపయోగకరము.
దైవబలము (భక్తిప్రధానపద్యకావ్యము) ౦-౪-౦
జీవన్ముక్తి, విదేహముక్తి (సాగ్రందము) ౦-౪-౦
సగుణోపాసన, నిర్గుణోపాసన (లోనివి) ౦-౪-౦
ఇట్లు వ్రాయవలెను:—

అవ్వారి సుబ్రహ్మణ్యశాస్త్రి,
ఆంధ్రగీర్వాణవిద్యాలయము, కొవ్వూరు, పశ్చిమగోదావరిజిల్లా

జాతక మార్తాంధ్రము

శివ భాగము అచ్చు తయారైనది. యిందు ఏలగ్నమును
ఏగ్రహము ఎక్కడనుండిన యే యే ఫలమునిచ్చునో అవివిధ
మంత్రయు మేమలగ్నములగాయికు మీనలగ్నము ఆఖరువరకు
యావత్తు ఫలములు సంపూర్ణముగా శ్లోకార్థములతో సహా
వ్రాయబడినవి. నెల రూ 1-8-0. పోస్టుఖర్చులు వేరు.

ఆకెళ్ల వెంకటశాస్త్రి, గోపాలపురం,

కొత్తపేటపోస్టు, గోదావరిజిల్లా.

జ్యోతిషశాస్త్రము

ప్రసంగములు

భారత "జాతీయత" యననేమియో తెలియకపోవుట

తాను క్రొత్తగాజేరిన, జన్మింపజేసిన

కాంగ్రెసుపై దాడివేడలుట

మదరాసు, అక్టోబరు 28:— "జాతీయత" రాష్ట్రీయత అను విషయమును గురించి జార్జి జోసెఫు గారు తనవారము సాయంత్రము త్యాగరాజు మెమోరియలు హాలునందు, జన్మింపజేయువారి యాజమాన్యమున సుపన్యసించుచు, "తానింతవరకును సభ్యుడుగ నుండిన జాతీయమహాసభ" పై దాడి వేడలి చాల వింతవిచిత్రముల గావించుచు, తాను క్రొత్తగా జేరిన జన్మింపజేయువారి ప్రతిభను సమీక్షించిరి. తాను మొదట ఉత్తర హిందూస్తానమునకు "వెల్లి ఇండి పెండ్లెంటు" ప్రతిభను సంపాదకునిగ నుండినని అంగీకరించుచునే, ఇప్పుడు, ఉత్తర హిందూదేశపు నాయకు లీరాష్ట్రీయమునకువచ్చి ఇచ్చటి వ్యవహారములందు జోక్యము వుచ్చుకొనగాదని నిరసించిరి. డి. బి.టి. వరదరాజులు నాయకుగారు సభ కద్యక్షత వహించిరి.

తన జన్మింపజేయు ప్రవేశము

జార్జి జోసెఫు గారు మొదలు, తాను ఇటీవలనే జన్మింపజేయున ప్రవేశించి తన నియమ, ఆపత్తు ము వారి యాజమాన్యమున ప్రసంగించుటకు తన కదియే ప్రథమ మనియు నుడువుచు, తన క్రొత్త మిత్రబృందమువారు తనంతగ సంశయించుటలేదనియు, కాని తన ప్రాంతమిత్ర బృందము వారంత డౌవార్యమును గన్నరుచుట లేదనియు విచారమును వెలిబుచ్చిరి. నెల్లూరునందు జరిగిన బ్రాహ్మణేతర ప్రహసభలో, బ్రాహ్మణులను చేర్చుకొనరాదని నిర్ణయించుటకు తానును, మణ్సుగం చెట్టిగారును కారణమని "హిందూ" ప్రతి ప్రయ రించిన విషయములం దంతమాత్రమును నిజముగాదు, విషయనిర్ణయసభయందుగాని, బహిరంగసభయందుగాని, బ్రాహ్మణులను చేర్చుకొనరాదనుభిషయమునను మణ్సుగం చెట్టిగారు గారి ఎట్టిజోక్యమును వుచ్చుకొనలేదు.

"నేను బ్రాహ్మణుల గాంచి భయపడితి ననియు, వారిని ద. ఇ. లి. ఫెడరేషనులో చేర్చుకొనినయెడల, కొంప మునిగి పోవుననియు కొందరు నూచించిరి. కాని నాకట్టి దిగులెమియును లేదు. బ్రాహ్మణుల కేర్పినిగించి భయముగాని, నా కేర్పిని నుగించి దిగులు నాని నా కేర్పి కు ను లేదు. బ్రాహ్మణుడు తెలివిగలవాడుగా నుండును. పరిక్షలయందు త్రిట్లడు గానవును. కాని రాజనీతి భారంధర్యమునందు, బ్రాహ్మణేతరుడు, బ్రాహ్మణుని కేమాత్రమును దిసిపాడు. రాజనీతియందును, తిని సంరక్షణయందున్న ప్రజల స్వాతంత్ర్యమును కాపాడుటయందును, వాని పూర్తిగ అసమర్థులని, రుజువయ్యెను. విదేశీయ దండయాత్రలనుండి గాని, సాంఘిక నిరంకుశత్వమునుండి గాని, జాతిని, ప్రజలను వాడు కాపాడటంక పోయిరి. గత ఏడు వత్సరములలోను, బ్రాహ్మణేతరు లీరాష్ట్రీయ మన జాతీయ మహాసభ కం పై చాల రాజనీతిమర్యాదల బుజువు చేసికొనిరి. ఉన్న జాని కిక్కిరియెనట్లు విచారించుటకు జాతీయ మహాసభ తన కేర్పిని చెల్లించెనుగాని పరిణామభారమును పోంచి నిర్మాణ మొనర్చుటనైన భాగ్యతను గాంధీజీ ప్రకటింపడెను. జాతీయ మహాసభచే, సుంతివర్షము నంగీకరింపునట్లు చేయుటకు మారవృత్తిగల కొందరు ప్రముఖులు ప్రయత్నించుచిరిగాని, వారి ప్రయత్నములు విఫలమయ్యెను.

ఎస్. శ్రీనివాస అయ్యంగుల రిందుకు ప్రయత్నించి, భగ్నుప్రయత్నమే, రాజకీయభావకత్వమును విడచిపెట్టెను. జాతీయ మహాసభ, మారపుగూర్పుని విమర్శింపగలదేగాని భారము వహించి పనిచేయువారు.

కాంగ్రెసుసంగతి అది. ఇక జన్మింపజేయువారి ప్రతిభను తిలకింపుము. జన్మింపజేయు ఘోరివర్షము నేర్పరచి, దృఢ మగునిర్మాణము నేర్పరచుకొని, తమను నిర్మాణమునకుటకు ప్రతికూలురగావించిన బ్రహ్మాండమున ప్రయత్నముల ధిఃకరించి నిలువగలిగెను. తమకు అందిన ప్రతియవకాశమును సుపయోగించుకొని, తన ప్రయోజనమును సాధించుకొని దేశమున పరువు ప్రతిఫల స్థాపించుకొనెను. జన్మింపజేయు ప్రస్తుత మధికారము నలేకున్నను, చెల్లాచెదురుగాలేదు. గత ఎన్నికలయనంతర మా సత్తును ప్రభుత్వ ప్రతికూలపక్షమున నుండవలసినదని, 11 వత్సరములు ఓకితో బాగ్రత్త గాజనీతినిగవ్వరచి చేతు ప్రభుత్వమువారిచే ఇరివరకెన్నియు గావించియుండునంత యన్నిలను గౌరవముపొంది యిటు వాడుకతో వచ్చెడి. (వినుడు వినుడు)" అని జోసెఫుగారు నడిచిరి.

పిమ్మట సుపచార్యుడు దావాటి యుపచార్యసంఘమును గురించి ముచ్చటించుచు, జాతీయమహాసభ భారతదేశమున కంతయు సంబంధించిన జాతీయ సంస్థగ మెలగుచుండుటచే, దేశ

ములో ప్రజల కవుసరమును కార్యములను సాధింపజాలక పోవుచున్నదని నడిచిరి. కాంగ్రెసువారు ప్రకటించు జాతీయత యనగా ఏదో సరిపాట్లలోగల ప్రాంతమో నా కేమాత్రమును బోధపడకున్నది. కాంగ్రెసువారు, ఏరాష్ట్రీయమన కా రాష్ట్రీయమన ప్రత్యేకనిర్మాణము నొనగవిషయము నాలించిచకపోవుటలో చాల లోపమునర్చెను. జన్మింపజేయువారి రాష్ట్రీయమనకు సంబంధించిన విషయములనుగూర్చిమాత్రమే శ్రద్ధతో పని చేయుచు, ప్రజాస్వామ్యపరిపాలన కాదర్శనియముగ నొనర్చి సాంఘిక నిరంకుశత్వమును యాపు మా పెను. ఉత్తర హిందూస్తాన వాసులకు నాయకు లీరాష్ట్రీయమన కరు దెంచి ఇచ్చటి వ్యవహారములలో జోక్యము కలిగించుకొనుట చాల గర్హ్యము. ఉత్తర దేశమునకు పరుగెత్తి అచటి ప్రముఖులను తీసికొనివచ్చి, తమ స్థితిని బలపరుచుకొనుట తమిళనాడు వాసుల కొక పరిపాటి యైపోయినది. ఎ. రామస్వామి మొనరియారుగాని, డా॥ పి. వరదరాజులు నాయకుగారుగాని గుజరాతునకు వెళ్లి వారు అనలంబించినవిని విధానమును నిర్ణయించి విమర్శించునెడల వల్లభాయి పటేలుగారి కేటుబండును? పటేలుగారి రాక్షసమైనను సహించియుండెనాదగు గారు. ఆంధ్రు లింతవర కొక తమిళనాడునునైన తమ రాష్ట్రీయసభల కధ్యక్షునిగ నాహ్వానించియుండలేదు. జన్మింపజేయువారి చేమి చేసినను, వారు స్వంతముగ, స్వబుద్ధిచే చేసిరిగాని ఉత్తర హిందుస్తానీయుల సలహాపై చేయలేదు. (వినుడు వినుడు)

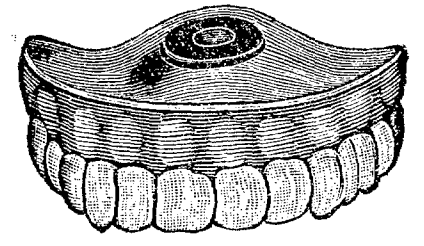
మనము, మనరాష్ట్రీయమునకు సంబంధించిన వ్యవహారములపైనే వ్యస్తిని నిలిపి, ఓకితో పనిచేయుచున్నయెడల అన్యవ్యయము జాతీయతయని ప్రాజులూడువారికంటె సభికముగ జాతీయభివృద్ధిని సాధింపగలరు. ఏబంగాళీ దేశీయులచేతనో సంయుక్త పరగజాలనుండి వచ్చినవానిచేతనో ముక్కును త్రాడుటాని ఈద్రవ్య బడుట కంగీకరింపక - ఈ

రాష్ట్రీయములోని కాంగ్రెసు ప్రముఖులు ఎక్కువ స్వతంత్రభావమున, దైర్యసాహసములను గవ్వరచి, ఎదిర్చి గలిగినయెడల నేనెంతయో సంతసించెడివాడను. అటుల చేసినయెడల జన్మింపజేయు, కాంగ్రెసుపక్షముల రెంటిలో నొకదాని నేర్పరచుకొని వరించుటకు ప్రజలకు పిలయ్యెడిది. ఈ రెండును నొకచోట గలసి తత్ఫలితముగ నొకబలముగ, రాష్ట్రీయసంస్థ ఏర్పడి, రాష్ట్రీయపరిపాలనా వ్యవహారములయందు పనిచేయునెడల దేశక్షేయమును సాధింపగలము అని జోసెఫుగారు నడిచిరి.

అధ్యక్షులు లుసన్యాసమునకు కృతజ్ఞతను దెలుపుచు అట్టి వారిని సంపాదించగలుగుట జన్మింపజేయుయొక్క అధ్యువును నడిచిరి.

పండ్ల డాక్టరు

హెచ్. యం. రావుగారి దంత వైద్యాలయం

గుంటూరు (బ్రాంచి) లింగమల్లు రామచంద్రరావుగారి మేడలో భోజన పదార్థములను బాగుగా నమలుటకు అనుకూలముగా నుండు ఆర్థిఫిషియల్ దంతములు కట్టబడును. పండ్లనొప్పియును దాగ 1 నిమిషములో తగ్గిపోవును నెల 1-4-0

ప్రపంచమందున్న ప్రజల ఆమోదము

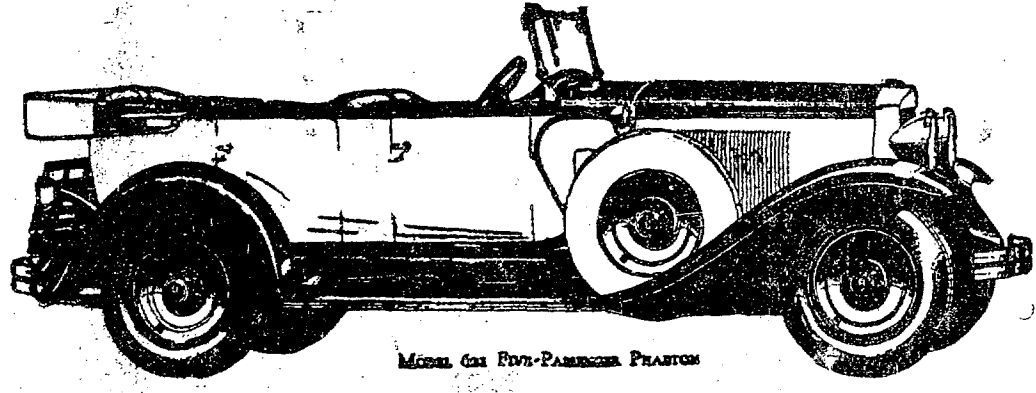
బడి సినది

ఈ సంవత్సరమున మొదటి రి మాసములందు జరిగిన అమృతము 1928 సంగ్రహమునందు ఇదే సమయమునందు జరిగిన అమృతముకంటెను రెండింతలైనది, గడచిన సంవత్సరమునందు గ్రహంపేజ్ అటోమొబైల్స్ పరిశ్రమనందు జరిగిన ఇతర యేరకము కారణం అమృతముకంటెను మిక్కిలి గొప్ప అన్న ఈ సాధారణమైన యభివృద్ధి గ్రహంపేజ్ యందున్న అభివృద్ధికమైన ఆకారము, అతిదీప్యమైనచేత, అత్యంత దృఢమైన లిలువ వస్త్రాలు ప్రపంచముం దంతటను ఆమోదమును బడసి నట్లు తెలియజేయుచున్నది.

Joseph B. Graham, Robert B. Graham, Roy Graham

గ్రహంపేజ్-కోడ్ డ్విర్ కారిడెయ్ లెట్టు, హత్-స్క్వార్ట్ పిటెన్స్, మాడిరీలు రి ఛాసిస్లమిద రి, రి నిలండ్ల ధరలో ఎక్కువ లేదాలు యుండునట్లుగా తయారైనవి. 125 మాడిరీలో రెప్ప మిగత ఎన్నిటికీ 4 స్పీడ్స్ ఫోర్వర్డు అవుపులవడెడి.

Model for Five-Passenger Phaeton

సోల్ డిస్ట్రిబ్యూటరులు:—వ్రాడన్ బర్గ్ అందు కంపెనీ, 2/11, మాంటూరోడ్డు, మద్రాసు. బ్రాంచీలు:—బెంగుళూరు, ఉదకమండలం, సికింద్రాబాదు. ట్రావెలింగు ప్రతినిధులు:—ఉత్తరజిల్లాలు:—టి. పి. వాట్సు ఎస్సెస్వోర్, హెడ్ క్వార్టర్సు, విశాఖపట్నం. దక్షిణజిల్లాలు:—టి. ఎన్. వెంకట్రామయ్యర్, ఎస్సెస్వోర్, హెడ్ క్వార్టర్సు, తిరుచినాపల్లి. నీడెడ్ జిల్లాలు:—టి. హెచ్. పి. ఎవ్వర్డు, హెడ్ క్వార్టర్సు, బళ్లారి. వెస్టుకోస్టు:—కాప్టన్, ఏ. డబ్లింగ్, హెడ్ క్వార్టర్సు, తిరువనంతపురం

GRAHAM-PAIGE

ప్రత్యేక ఆంధ్ర రాష్ట్రము

ఆంధ్రుల కొకవిజ్ఞప్తి

ఆంధ్రరాష్ట్రము ప్రారంభమై సుమారునదియేండ్లు గడచెను. 1910 సంవత్సరమున నీయద్యము ప్రారంభమై నది. ఆంధ్ర మహా సభలు ప్రతి వత్సరమున జరుపబడుచు ఆంధ్ర జిల్లాలకు ప్రత్యేక రాష్ట్రము వాంఛనీయమేగాక ముఖ్యపరమనిహితీర్థానింపబడుచుండెను. యూరపు సంక్రమాంతరమున భారతదేశమునకు బాధ్యతాయుక్తప్రభుత్వ మొనగబడునని భారతీయులు విశ్వసించిరి. అట్టి తపని ఆంధ్రులకు ప్రత్యేక రాష్ట్రము నిర్మింపబడునని ఆంధ్రులు ఆసించిరి. వీరియాసలు అదియాస లయ్యెను. భారత దేశము మన బాధ్యతాయుక్తప్రభుత్వమును, ఆంధ్రులకు ప్రత్యేక రాష్ట్రమునుకూడ యిప్పటికిని లభించుటలేదు. 1920 సంవత్సరమున అసహాయోద్యమము ప్రారంభమయ్యెను. ఆంధ్ర నాయకులలో పలువురు యీ యద్యమును పూర్తిగా నిమగ్నై ఆంధ్ర రాష్ట్ర ప్రశ్నను గురించి శ్రద్ధ వహించుట కవకాశము లేకపోయెను. భాషా ప్రయుక్త రాష్ట్ర నిర్మాణమాత్రమును మాంటుఫర్డు నివేదిక యంగీకరించెను. ఈ నూత్రమును అఖిలభారత కాంగ్రెసు సభవారు 1917 సంవత్సరముననే అంగీకరించిరి. ఆంధ్ర రాష్ట్రమునకు ప్రత్యేక కాంగ్రెసు సంఘ మేర్పడెను. ఇట్టివల జరిగిన అఖిల పక్షమహాసభవారుకూడ నెహ్రూ నివేదికయందు గల భాషా ప్రయుక్త రాష్ట్ర నిర్మాణమాత్రము నంగీకరించిరి. ఆంధ్ర రాష్ట్రమును మద్రాసు రాజధానినండి ప్రత్యేకంపజయనను తీర్మానము పట్టుకొనినందు ప్రతిపాదించబడగా, మద్రాసు శాసనసభవారిచే నిట్టి తీర్మాన ముమోదించబడుటలేదని సాకు చెప్పి పట్టుకొనినవారు ఈ తీర్మానమును నిరాకరించిరి. అటుపై 1927 సంవత్సరమున మద్రాసు శాసనసభలో ఆంధ్ర జిల్లాలకు ప్రత్యేక రాష్ట్రమును నిర్మించవలెనని శ్రీయంత పిల్లగూరి ఆంజనేయులుగారిచే నుపపాదించబడినతీర్మానము సభలో సభిక సంఖ్యలకుచే సంగీకరింపబడెను. ఇక పట్టుకొనిన వారును భారత ప్రభుత్వమువారును ఈవిషయమై యెట్లు వెలగెదరో చూడవలసియున్నది.

ఆంధ్రులకష్టములు

ప్రత్యేక ఆంధ్ర రాష్ట్రానికేతన గుర్తించియు ఆంధ్రులీవిషయమున నెట్టి శ్రద్ధయు నహింప కుండుటయు, ఎట్టి మాండ్కోశయు జరుపకుండుటయు మిక్కిలి శోచనీయును విషయము. ఇట్లు మిన్నకుండుటకు తగినకారణములేవు. ప్రత్యేక రాష్ట్రమునుగురించి గలయేకాభిప్రాయము ఆంధ్రులలో మరియేసమస్యను గురించియును గూడ లేదనుట నిర్వివాదాంశము. మద్రాసు రాజధానిలో ఆంధ్ర, తమిళ, కన్నాటక, కేరళ ప్రదేశములు కలుపబడి యిదియెట్లు కలగూరగంపయైనదో చరిత్రయే తెలుపుచున్నది. ఈ రాజధానిలో వివిధ రాష్ట్రములను చేర్చబడిన కారణమున ఆంధ్ర రాష్ట్రాభివృద్ధి కలుల భంగము కలుగుచున్నదో ఆంధ్రులు గ్రహించియున్నారు. ఆంధ్రవిశ్వ విద్యాలయము స్థాపించబడినను తదభివృద్ధికై వలయుధనము చేకూరకున్నది. భవన నిర్మాణ మైనను ప్రారంభింపబడుటలేదు. పోస్టు గ్రామ్యుడ్యుకోర్సు లింకను నెలకొల్పబడుటలేదు. లా, ఇంజనీరింగు, వ్యవసాయము మున్నగు వృత్తివిద్యలకు తగినయేర్పాటులు గావించబడుటలేదు. ఆంధ్రవిద్యార్థులు మద్రాసు విశ్వవిద్యాలయమున వృత్తివిద్యల నభ్యసించుచు నెట్టియడుములు గుడువలసివచ్చుచున్నదో చెప్పనక్కరలేదు. ఆంధ్రదేశమున కొకకొన నుండిన గంజాంజిల్లా మొదలుకొని ప్రజలు న్యాయమునకై మద్రాసు హైకోర్టుకు రాక తప్పనిసరి యగుచున్నది. ఈయిడుము లిటులుండ ఆంధ్రులకు ప్రత్యేక రాష్ట్రముండినగా ని ఆంధ్రవ్యక్తిత్వము పూర్తిగా వెల్లడికాదనియు, ఆంధ్రసారస్వత మభివృద్ధి చెందనేరదనియు, ఆంధ్రదేశము రాజకీయ, ఆర్థిక, పారిశ్రామిక, వ్యావసాయకాదివిషయములలో నభివృద్ధి గాంచనేరదనియును మనకు మన అనుభవమువలననే విదితమగుచున్నది. మద్రాసురాజధానిలో ఆంధ్ర రాష్ట్రము కలిసియున్నందున నే కృష్ణా, తుంగభద్రా, ప్రాజెట్టుల విషయము అడుగంటియున్నది. కావేరీ పెట్టుకొని ప్రాజెట్టులకు లక్షలకొలది రూప్యములు వ్యయపరచబడుచున్నవి. తమిళదేశ మట్టిభివృద్ధి చెందుచుండ, ఆంధ్రదేశ మిట్టి భోగతి పాలగుచున్నది. తమిళదేశ మభివృద్ధి చెందుచున్నదని మాతృభూమిచే గాక ఆంధ్రదేశ మభివృద్ధి గాంచలేదని విచారమునోనే యిట్లు చెప్పవలసివచ్చెను. ప్రస్తుతము మద్రాసు శాసన సభ వివిధ రాష్ట్ర ప్రతినిధులును గలరు. అందు ఒక రాష్ట్రమునకు సంబంధించిన ప్రత్యేక ప్రశ్నలనుగుంచి యితర రాష్ట్ర సభ్యుల కించుకయై తెలియదు. తెలిసినను వారావిషయములను గురించిన చర్చలందు పాల్గొనరు. కాని వోటుచేయునపు యమునవివిధ రాష్ట్ర సభ్యులును తమతమ పక్షముల ననుసరించి వోటు చేయుదురు. ఇందులన మేలు కలుగకున్ననుకీడు కలుగుట కవకాశముకలదు. ఇందులకు ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయ ప్రశ్న యను ముఖ్యమైన నెన్నిచట్టమును ప్రబలిదగ్గనములుగనున్నవి.

ప్రభుత్వదృక్పథము

ఆంధ్రులకు ప్రత్యేక రాష్ట్ర మొసగినచో ఆ రాష్ట్రమున లభించు విషయము ఆ రాష్ట్రమునకుగ వ్యయమునకు సరిపోవునని ప్రభుత్వమువారికి దెలియును. కాని ప్రారంభమున రాజకీయంపై వ్యయము కొంచె మధికముగ నుండును. అయినను ఇది యొక పెద్దయాటంకము గానేరదు. ఆంధ్రదేశ మీ ఆర్థికవ్యయము నెట్లుటలో భరించుటకు మార్గములను కనుగొనగలదు. ఆంధ్రులకు ప్రత్యేక రాష్ట్రము మోసగినచో వారిలో నైకమత్య మభివృద్ధివొంది, వారు సర్వోత్తముభాభివృద్ధిని గాంచుచు తమకు కంటకముగా నుండుచోమోయని ప్రభుత్వమువారు భరింపదుచున్నారని యూహించవచ్చును. మద్రాసు శాసనసభలో ప్రభుత్వము వారు ఆంధ్ర రాష్ట్ర తీర్మానము నెదిరించుట కిదియే కారణమై యుండవచ్చును. మద్రాసు ప్రభుత్వమువారు ఆంధ్రులకు ప్రత్యేక రాష్ట్రము మోసగట కంగీకరించెదరా? అటుల జరుగుట కల్ల. ఈవిషయమున ప్రభుత్వమువారి యుద్దేశము తెలుసున్నను ఆంధ్రులకర్తవ్యము మాత్రము విదితమగుచునేయున్నది.

విజ్ఞప్తి

ఆంధ్ర మహాజనులు ప్రత్యేక రాష్ట్రానికేతన బాగుగ గ్రహించియు, మిన్నకుండుట శోచనీయును. ఆంధ్ర రాష్ట్రాద్యమును కేవలము కాంగ్రెసు యద్యమేగాదు. ఈయద్యమును ఆంధ్రు లెల్లరును రాజకీయ, సాంఘిక, జాతి మత వర్ణాదిభేదములు లేక పాల్గొన వలసియున్నది. నంగ రాష్ట్ర విభజనను గురించి వంగ రాష్ట్రజాతి భూమ్యాకాశంబులు తల్లిడిల్లునట్లు ఆంధోళనగావించి విజయమును బడసినను విషయమును మనమింకను మరుసలేదు. 1906 సంవత్సరమున కర్ణాట ప్రభువుచే గావించబడిన వంగ రాష్ట్ర విభజనము 1912 సంవత్సరమున రద్దుగావించబడెను. అనగా వంగదేశీయులు 6 ఏండ్లలో నీమహాత్కార్యమును సాధించగలిగిరి. ఆంధ్ర రాష్ట్రాద్యమును ప్రారంభింపబడి 20 ఏండ్లుగడిచినను మన అభివృద్ధి యిప్పటికిని నెరవేరుటలేదు. ఇందులకు కారణము విదితమే. కాని యొక విషయమునుగురించి ఆంధ్రసోదరులు ముఖ్యముగ గమనింపవలసివదని శోరుచున్నాను. భారతదేశమునకు స్వరాజ్యములభించినప్పటికి ఆంధ్ర రాష్ట్రము ప్రత్యేకంపజనునని పెద్దవులుచప్పరించుచు మనము మిన్నకుండుటయా లేక, యేకకాలమున స్వరాజ్యోద్యమమును, ఆంధ్రోద్యమమును, శక్తివంతమైన కౌసల్యజేయుచుండుటయా యను విషయమును మనము నిశ్చయింపవలెను. వంగ రాష్ట్రము విభజింపబడినపుడు వంగదేశీయులు స్వరాజ్యమువచ్చినప్పటికి నీవిభజన రద్దుగావించబడునని తలచి మిన్నకుండుటలేదు. అట్టిపద్ధతి ఆ వివేక మనియు, తమ రాష్ట్రము నకు హానికరమనియు వారుగ్రహించి తమ రాష్ట్ర విభజనను రద్దు చేయించుటకు ప్రయత్నించి విజయమును పొందగలిగిరి. కావున మనమును మన రాష్ట్రోద్యమమును గురించి యశ్రద్ధ వహింపక యిటుపైనియైనను తీవ్రముగ సాండ్కోశము సలిపినచో మన శారీరక నెరవేరగలదు. బెజవాడలో జరుగబోవు ఆంధ్ర మహాసభ వారియద్యమభివృద్ధికోరకు సంపూర్ణ ప్రాతినిధ్యముగల యొక సంఘమును నియమించి తగినకార్యక్రమమును నిర్వహించి తమకర్తవ్యమును నెరవేర్చెదరుగాక యని ప్రార్థించుచున్నాను.

జోశ్యుల నారాయణమూర్తి.

ముప్పది సంవత్సరముల యుద్ధము

రక్తము, ఇనుములయొక్క అవశ్యకత ముప్పది సంవత్సరములవరకు ఇరన్ జెలాయి డ్యుకును, హిందూదేశములో రక్తములో ఇనుము లేక పోవుటచే కలిగిడు నగమునకుపైగా బాధలు కలిగించు రక్తనంబంధములగు వ్యాధులకును నీర నసితికిని యుద్ధము జరిగినది. ఉష్ణదేశ జీవితమునందలి ప్రయానము రక్తములోని ఇనుమును చాల భాగము హరించును. ఆరోగ్యమును కాపాడుకొనుటకు రక్తములో నులభముగా జీర్ణమగు రూపముతోనుండు ఇనుముగల ఐరన్ జెలాయిడ్ను నవ్వుడవ్వుడు నేవించి దీనిని భర్తి చేయుట అవసరము. నాలుగురకములుగా ప్రతిచోటను విక్రయింపబడుచున్నది. నెం. 1. బాలురకు. నుకుమారులకు శ్రీలకు. నెం. 2. వయసు వచ్చినవారికి. నెం. 3. (ఏ.) పురుషులకు ప్రత్యేక బలవర్ధకము నెం. 4. విశేషబలవర్ధకము. 14 దినములకు నరికడునది ర్పు 1. 40 దినములకు నరిపోవునది ర్పు 2-12-0. నేడే ఒక సీసా నుపయోగించి వ్యాధితో యుద్ధము చేయుటకవనరమైన రక్తము, ఇనుములనుమీ శరీరమునకు లభింపచేయుదు.

ఆర్థిక విచారణనంబుము

ఈనెల 26 వ తేదీ గురువారం ఉదయమున ఆర్థిక విచారణసంఘమువారు చొప్పెల్ల గ్రామము విచ్చేసియుండిరి. వారికి గ్రామస్థులు సగౌరవముగ స్వాగతమొసంగిరి. ఈ ఆర్థికవిచారణ సంఘమువారి అధ్యక్షులగు ఆరోగ్యస్వామి మొదలియారుగారును సభ్యులగు దండునారాయణరాజుగారు, కంటుల వీరరాఘవస్వామినాయుడుగారు, బిక్కిన వెంకటరత్నంగారు యీ గ్రామ రైతులనుండి వాగ్మూలములు తీసుకునిరి. వాటి విచారణసమయమునకు చొప్పెల్ల కాపురస్థులగు వాడేవు బాపిరాజుగారును, అలమూరు కాపురస్థులగు నరసింహదేవర సత్యనారాయణగారును, పెదపల్ల కాపురస్థులగు పత్తేభానా వెంకటసుబ్బారావుగారును, నవాబుపేట కాపురస్థులు గన్ని వెంకటసుబ్బారాయుగారును విచ్చేసియుండిరి. భోజనానంతరమున ఆరోగ్యస్వామి మొదలియారుగారు ఆగ్రామ పున్నమ్మ రాణ సంఘమువారిచే పోషింపబడుచున్న పుస్తక భాండాగారమును ఆదిఆంధ్ర పాఠశాల యు చూచిరి. వీరు ఆగ్రామములో ప్రజల సౌకర్యార్థము గ్రామపంచాయితీవారు వేయించినకోడ్డులు, వారుపోషించుచున్న పాఠశాలలు, పుస్తక భాండాగారము లు, చూచి చాల ఆనందించిరి. శ్రీయంత నరసింహదేవర సత్యనారాయణగారు గ్రామపున్నమ్మ రాణ ప్రయత్నముల గూర్చియు, ఆలమూరు భూమి తనఖా బ్యాంకును గురించియు, వాని వ్యాపారములనుగూర్చియు వివరించిరి. శ్రీయంత వెన్నెటి సత్య నారాయణగారు గ్రామరైతులకు తమ ఆర్థిక దుస్థితియొక్కయధార్థస్థితిని తెల్పువలసినదిగా హెచ్చరించి చామరకొలలో జరుగబోయే జిల్లా రైతుల సమావేశమున కందరును హాజరు కావలసినదిగా కోరియుండిరి.

(స్వకీయవిలేఖరి)

అఖిలభారత చరఖాసంఘము, బ్రెస్టిల్ బోర్డుపెన్నిక అఖిలభారత చరఖాసంఘ కార్యదర్శి అహమ్మదాబాదునుండి యిట్లు వ్రాయుచున్నాడు:—సంఘానిబంధనల (2-3) క్లాజ ప్రకారము బ్రెస్టిల్ బోర్డు యెన్నికకు నిలుచుటకు గాని, వోటు చేయుటకు గాని అర్హులగు సభ్యులపట్టిక తయారుకావలసినది. ఈ పట్టికయొక్క ప్రతులు అహమ్మదాబాదునందలి సంఘముయొక్క నెంట్రిలు ఆఫీసులోను, అన్ని రాష్ట్రీయ శాఖలయొక్క హెడ్డు ఆఫీసులలోను, బాంబాయి, కల్కత్తా, బెబికోడ్డు 396 నెంట్రిల అఖిల భారత చరఖాసంఘ ఖాదీ భండారముందును వొరకును. ఎన్నికనిబంధనల ప్రకారము నెప్టెంబరు 30 లేదకి పట్టిక తయారుకావలసినది. కాబట్టి ఆలేది సరికి సందాలను పూర్తిగా చెల్లించిన సభ్యులు మాత్రమే పట్టికలో చేర్చుకోబడుటకు అర్హులగుదురు. వీరిలో రెండు సంవత్సరములనుండి సభ్యులుగా నున్నవారు యెన్నికకు వోటు చేయుటకును, నిజమటకునుగూడ అర్హులగుదురు. రెండు సంవత్సరముల సభ్యత్వము లేనివారు యెన్నికకు నిలుచుటకుమాత్రమే అర్హులగుదురు. ఈ పట్టికకు ఆక్షేపణలు లిఖితపూర్వకముగా నవంబరు 30 లేదలోపున ఈకార్యాలయమునకు చేరవలెను.

జెస్సూరునందు 144 వ నెక్సు క్రింద ఉత్తరవు

యూనియన్ బోర్డులు బహిష్కార ప్రచారమునకు గాను జరుపబడు సభలు ఉత్తనములు నిషేధింపబడుట జెస్సూరు, అక్టోబరు 26:—జెస్సూరుకుండల యూనియన్ బోర్డుల బహిష్కార ప్రచారమునకుగాను జరుపబడు సభలును యితర ఉత్తనములును నిషేధించుచూ జెస్సూరునందు 144 వ నెక్సు క్రింద ఉత్తరవు జారీచేయబడెను. పన్నుల నిష్కక యూనియన్ బోర్డుల బహిష్కార ఉద్యమము కొనసాగించు వారిపై యాయుత్తరవు జారీచేయబడెను. (ప్రీ. ప్రే.)

గుణవివరము సామ్యు వాపసు చేయబడున కుసుమాయుధ లేహ్యము శరీరము మేహించి నరముల పటుత్వము తగ్గిన వారికి వజ్రాయుధమంటిది. మిక్కిలమును దేహదార్ఢ్యమును గలిగించును. గారంటి తు 20 లు గల డబ్బీ 1 కి. రు 4-0-0 లు పోట్లీ కీ సహా. బి. గురులింగ దేవర నన్ను, యన్. పి. డి. స్పెన్సర్, తుంగి. (బ్రాంఛ అనకాపల్లి) (తూర్పు గోదావరి)

కారదాచట్టము

సి. రాజగోపాలాచారిగారి యభిప్రాయము

శ్రీయుత సి. రాజగోపాలాచారిగారు గత కనివారము వాడు శ్రీ పత్రికపై తలూకా సభ కన్యకాత్వవహించి తమ యధ్యక్షతవహనమున కారదాచట్టములగురించి వారు గావించిన యావస్థాపకముగ వివరించిన పరిపాటిని పరిశీలించి

కారదాచట్టము మొదలైనవి చదివిన దీనిని ఖండించుచున్న వారిని పైని ధర్మశాస్త్రమున ననుసరించి నిర్ణయించి దీనిని సరియగు మార్గమున ననుసరించి ధర్మశాస్త్రమున తోడ్పడెదనని నేను నమ్ముచున్నాను. ఈ చట్టమునకు వ్యతిరేకముగ సత్యాగ్రహ మొనర్చుచున్నవారు సత్యాగ్రహముయొక్క ముఖ్యకారణములనే నురుగుపరచుచున్నారు. మన కేదయియున్నదానినెల్లను ఎదిరించుట సత్యాగ్రహము కాదు. న్యాయమైనట్టియు క్రమమైనట్టియు కారణములున్న నే సత్యాగ్రహ మొనర్చవలెను. బాల్యవివాహముల నాపరాధమును సత్యాగ్రహ మొనరించిన నట్టి సత్యాగ్రహ మపర్యాయముగానును. బాల్యవివాహములను బలపరచుటకు సత్యాగ్రహమును ప్రారంభింపవలెనని సలహానిచ్చుచున్న వారు సత్యాగ్రహము యొక్క ముఖ్యకారణములను గుర్తించుటలేదు. పక్షి ఇండియాలో బ్రాహ్మణ బ్రాహ్మణీకరణ వివాదములు లేకున్నచో నిచ్చుట నీచత్వమును గురించి బ్రాహ్మణుల లింతమట్లుకు వ్యతిరేక ప్రచారమును సలిపియుండదు. అయినను 14 ఏండ్లకే బాలికలకు వివాహములను గావించుటకు కలుగులాభములను విరుకొలదికాలములోనే గ్రహించి ఈ చట్టము క్రమముగా నమలుజరుగుటకు తోడ్పడెదననియే నేను విశ్వసించుచున్నాను. ఇట్లు బాలికలకు ఆలస్యముగా వివాహములు గావించుటకు తగ్గినచో ఇకపట్టుముల బాధ అంతరించి బాలికలకు కను తెరిచియుండును. బహుశా చెడిపోవునపుడు వేగముగా అమ్మివేయవలెనను ఉద్దేశముతో యుద్దేశముతోడనే బాలికలకు ఒకనియొకరు నయస్సులోపున వివాహములు కావలెనను ఉద్దేశముతోనే వరకట్టములబాధ అధికమయ్యెను. బాలికలపంకిత యిటులండ బాలరు ఎన్నియేండ్లయినను వివాహమునకై వేదియుండవచ్చును. కారదాచట్టము సంగీకరించుచున్నవారు ఈ దేశమునకు వివాహపద్ధతిని మార్చుట కుద్దేశించుటలేదు. వివాహములు తరించుట యభిప్రాయమునారమే గావించబడవచ్చును. వారే ఇరునిగాని పద్ధతులుగాని నిర్ణయించవచ్చును. ఇందువలన బాలిక కిష్టములే నివారణ అంటు గట్టుట యుక్తముగా ఉండ నని అర్థము కాదు. అతిబాల్యవివాహముల ఆచారమునంతరించుకొని యుక్త ప్రాయమున వివాహములను గావించు నాచారమే మనదేశమున నెలకొనవలెను.

బాలికలకు 14 ఏండ్లవరకు వివాహములను గావించుటను చూసేక చెడుగులు కలుగునని భయపడుచున్న వారు అటుల భయపడుటకు తగిన కారణములు కన్పించవు. ప్రస్తుతము దక్షిణ యిండియాలో ననేకులు బ్రాహ్మణులు తమ బాలికలకు 14 ఏండ్ల ప్రాయముననే వివాహములు గావించుట ఆచారమైనది. ఈ ఆచారము ననుసరించియే కారదాచట్టమును గావించబడియున్నది. వీరి యాచారమునకు యీ చట్టమునకును అంతగా భేదము కన్పించదు.

బాలికలకు 14 ఏండ్లలోపున వివాహములు గావించుట ననుసరించి లవడరమైనచో మరుని నిర్ణయించవచ్చును అట్టి నిర్ణయములు గూడ అపరమైనచో రద్దు చేయవచ్చును. ఎట్టి నిబంధనల వలన నైనను కొన్ని కష్టములు కలుగక తప్పవు. ప్రస్తుతపద్ధతిననుసరించి గావించబడుచున్న రజస్వలాత్మక వివాహములను బాలికలకు భగదన నెంతో యెటుగక తమకివిధమైన వితంతువులై దుర్గరములు ననుభవించుచుండుటలేదా?

సప్రసిద్ధ ఉన్నద వైద్యాలయము

స్థాపితము 1753 సం॥రము

మరిపోవుట అనే రోగమును బాగుచేయుట యందు మంచి నేర్పు గలను. సుమారు 150 సం॥రముల నుండి బాగుచేయుచున్నాము. డేలకొంది రోగులు ఆరోగ్యమును పొంది, యోగ్యతాపత్రముల నిచ్చి యున్నారు. మయువాటికి క్యాటలాగు ఉచితము.

అంగర పాపాచార్యులు అందు

బ్రదర్స్, వెనికేరు

ఆలమూరు పోస్టు, తూర్పుగోదావరి జిల్లా.

బాల్యవివాహసభను విడకుడు

కాంగ్రెస్ లోనేయుండి తమ ఆశయములను సాధించవలెను

సత్యమూర్తిగారి యభిప్రాయము

తిరుచువాపల్లి, అక్టోబరు 27:—ఈవిషయమై మిక్కిలి బాగుగా తెలిసిన వారిని వినినానె దేశదాస్యమును బాపడలనువారును, అల్పజన సంఖ్యాక సంఖ్యములకు మతసాంఘిక స్వాతంత్ర్యము నివ్వడలనువారును, భారతజాతీయ మహాసభను విడరాదని యింకను నాయభిప్రాయమై యున్నది. అట్లు చేయుట దేశ త్రేమకరముకాదు. మతవిషయములను తటస్థ భావమున వహించి, భారతరాజకీయము క్రింది సాధించగలసంస్థ, ఇంతదైర్యముతోడను, అంగబలముతోడను పోరాడుసంస్థ మరి యెక్కిలేదని నాయభిప్రాయము. ఈయభిప్రాయములు గల వారు చాలమంది కాంగ్రెస్ సభకు పోయి కాంగ్రెస్ వారు తమ ఆశయములను అంగీకరించునట్లు ప్రయత్నించవలెను. కాంగ్రెస్ వారు సమస్యను పరిష్కరించకపోయినను, మతవిషయములయందు తటస్థభావమును వహించకపోయినను కాంగ్రెస్ అజ్ఞులకు సాత్వికనిరోధముగావించి, అధిక సంఖ్యాకులను అల్ప సంఖ్యాకుల యభిప్రాయమునకు దిప్పబ్రయత్నించును. కాంగ్రెస్ యీ విషయమే మెత్తుకొననిచో కాంగ్రెస్ వారు తప్పక విచారింపవలెనని ప్రయత్నించుటకు నేనొక పార్టీని లేపవీనును. ఏది ఎట్లున్నను యీవిషయమును లాహోరు కాంగ్రెస్ వారు విచారించుటకు సావకాశ మివ్వవలెను. (అ. ప్రె.)

మహారాణి ఝాన్సీ లక్ష్మీబాయి

95 వ జన్మదినోత్సవము

బంగారుపతకము బహుమతి

మహారాణి ఝాన్సీ లక్ష్మీబాయిగారి జీవితమును గూర్చియు, సందేశమును గూర్చియు పద్యములు కాని పాటలు కాని వ్రాయువారిలో ఉత్తముల కొక బంగారు పతకమును బహుమతిగా నిర్ణయించియు, పోటీలో పాల్గొన దలచినవారు తమ పద్యములను గాని, పాటలను గాని నవంబరు 8 తారీఖులోపుగా నాపేరుల పంపమనియు పత్రికలలో యిదివరలో ప్రచురించి యుంటిని. తిరిగి యీవిషయమును జ్ఞాపకముచేయుచు తమ పాటలను, పద్యములను పోస్టు ద్వారా రిజిస్టర్డ్ పోస్టు ద్వారా, నాచిరునామాకు పంపుట ఉత్తమునియు మనవి చేసుకొనుచున్నాను.

* * * * *

లభ్యపత్రికాయు వర్తంతి.

రాజభుక్తాంధ్రవరములో ఉత్సవము

గత సంవత్సరము నవంబరు 17 తారీఖున దేశభక్తులలో ఆగ్రగణ్యుడగు లాల్ బాల్ గంగులహరి పోలీసువారిలో టిబెట్టులకు బోనయి మరణించిరి. అట్టి దేశభక్తుని నామమును సంస్మరించుటకు రాజమహేంద్రవర పట్టణ కాంగ్రెసు సంఘమువారి యాజమాన్యమునది 17-10-29 తారీఖున రాజభుక్తాంధ్రవరములో ఉత్సవము జరుగును. నాటిసాయంకాలము జరుగు సభకు మి|| రా|| శ్రీ ఛాళి రామసోమ యాజులు యం.యల్. సి. గారు అధ్యక్షత వహింప దయతో సంగీకరించిరి.

పాలకోటేటి సూర్యప్రకాశరావు,

కార్యదర్శి, పట్టణ కాంగ్రెసుసంఘము, రాజమహేంద్రవరము.

ఆర్థిక సాయనశాల

ముక్త్యాల (కృష్ణా)

ప్రశస్తమైనవి. శాస్త్రీయమైనవి. ఆయుర్వేద బాంధవులు దొరకుచోటు. మీ కేమందు కావలసిననుమాకే వ్రాయుడు. కేటలాగు ఉచితము.

మా చెప్పపురి ఏజంటు—

కే. వి. కేషయ్య

8/15 నల్ల తంబిపేడి. తిరువల్కేటి, మద్రాసు

శ్రీ మణిశ్యామిపాలయము, గుంటూరు.

ఇది మంచిఖ్యాతి వహించిన గొప్ప శ్యామిపాలయమే స్థాపించబడినది. ఇందు గొప్పపాఠశాలలు, సర్టిఫికేటుస్ కల్పన పొందినవారును గలరు. వీరి ప్రశ్నోత్తరముల ఆధారములు, మహాత్మా గాంధీ నిర్ణయములు, జాతకముల నిర్ణయములు, నిరాశ్రితులములు, లగ్నములు, గృహస్థులు, భావస్థులు మోక్షపద్ధతి, ఉత్తరము, ఉత్తరముల సాధనముతో శాస్త్రసమ్మతముగా సంపూర్ణ జాతకము లుండును.

కేటా:— 8 ప్రశ్నలకు ఏకకాలమున రూ. 1. మహాత్మా గాంధీ రూ. 2. టూకీ జాతకములు నాడేమిది రూ. 5. ప్రశ్నలకు బట్టిగాని జన్మకోటినిబట్టిగాని, సంవత్సరముల రూ. 8. సంపూర్ణ జాతకములు:— సంవత్సరముల రూ. 20, అంతర్గత వారీ రూ. 30, విదేశవారీ రూ. 60.

దీపావళి భిక్ష

శ్రీ తిలక్ జాతీయపాఠశాల—కావూరు.

మహాశయలారా!

దేశభిక్షాధిక్షి జాతీయవిద్యయే ముఖ్యపాఠన మగుటచే నేను మీ పాఠశాలను 1929 లో స్థాపించి, నాటమండి స్వపర సహాయములచే యథాశక్తి జాతీయ విద్యాసేవ గావించుచున్నా రను.

ఈ విద్యాలయమునకు దాదాపు సం॥నకు రూ. 1800-0-0 లు స్వయంమగుచున్నవి. ఇందు సమర్థులకు ఉపాధ్యాయులు 5 నరుకలరు. విద్యార్థులు 60 మందియున్నారు. వీరికి తెలుగు, హిందీ, భాషలును ఇతర విజ్ఞానమును బోధింపబడుచున్నది.

ఈ పాఠశాలకు మూలధనముపై రూ. 600-0-0 లు ఆదాయము మాత్రమే వచ్చుచున్నది. ఇంకను దీని నభివృద్ధిపఱచి ఈ సంస్థను చిరస్థాయిగాచేయు సంకల్పముకలరు. కావున ఉదాత్తకులగు తాము జాతీయపర్యవసు దీపావళి సంవత్సరమున ఈజాతీయ విద్యాసంస్థకు యథాశక్తి విరాళము లొసంగి మాకు చేయుత సోపంగ బ్రాధిరులు.

ఇట్లు విధేయులు

కావూరు, ఆలపాటి వెంకటరామయ్య—అధ్యక్షుడు
చెరుకుమిల్లి తుమ్మల బసవయ్య—కార్యదర్శి
పోస్టు, భర్తీపూడి రామచంద్రరావు—బి. ఏ.
గుంటూరు ప్ర. ఉపాధ్యాయుడు.
జిల్లా. తుమ్మల సీతారామమూర్తి చౌదరి.

బాలభట వార్షికోత్సవము

(భిమునిపట్టణము)

అక్టోబరు 28 వ తేదీ సాయంకాలము 5 1/2 గంటలకు శ్రీసరస్వతీ సమాజమందిరమునందు బాలభట సంఘముయొక్క పంచమ వార్షికోత్సవము మామండల విద్యాశాఖాధికారులకు మ.రా.శ్రీ జయంతి సత్కారారాజముద్రి పంతులు యం. ఏ. గారి యాధిపత్యమున మిగుల వయభవముగా జరుపబడినది. బాల భటులు స్కూలు నాటకములలోని కొన్ని జనరంజకములను రంగములను బ్రదర్శించిరి. మరియు బ్రహ్మచరీ విద్యార్థులు తమ పాఠ్యపుస్తకములలోని జాతీయను సీజరు నాటక భాగము ను బ్రదర్శించిరి. అధ్యక్షులు ప్రదర్శనములను గంగిన యా మోదమును, బాలభటసంఘములను గురించియు, వారు చేయవలసిన విధులను నెఱింగించుచు, దీనికి ముఖ్యకారకులను మ-రా-శ్రీ మద్దూరి కొండవరాసు దీక్షితులుగారిని బ్రకంసించుచునువనస్థించిరి. పిమ్మట నధ్యక్షులకును సభ్యులకు సభినందనము లర్పించుటతోడను రాజభక్తి గీతములతోడను సభ సమాప్తియయ్యె.

విద్యా దేవరకొండ రామజోగిశాస్త్రి

వ్యాధి వీడితులకు వరప్రసాదమును పిమందులను

జ్ఞాపక ముంచుకొనుడు

ప్రొక్స్ ఆంటి మలేరియల్

వెండి జ్వరమాత్రలు
జ్వరములకు సోపుల కుపయోగించును. నెద్దదయిన జ్వరగడ్డలను తగ్గించును. 40 మాత్రల సీసా 1-కి రూ. 1-0-0

ప్రొక్స్ క్షయదగ్గు నివారిణి

వెంటనే నివారింప గలదు. సీసా 1-కి రూ. 1-0-0

ప్రొక్స్ కక్కువాదగ్గు నివారిణి

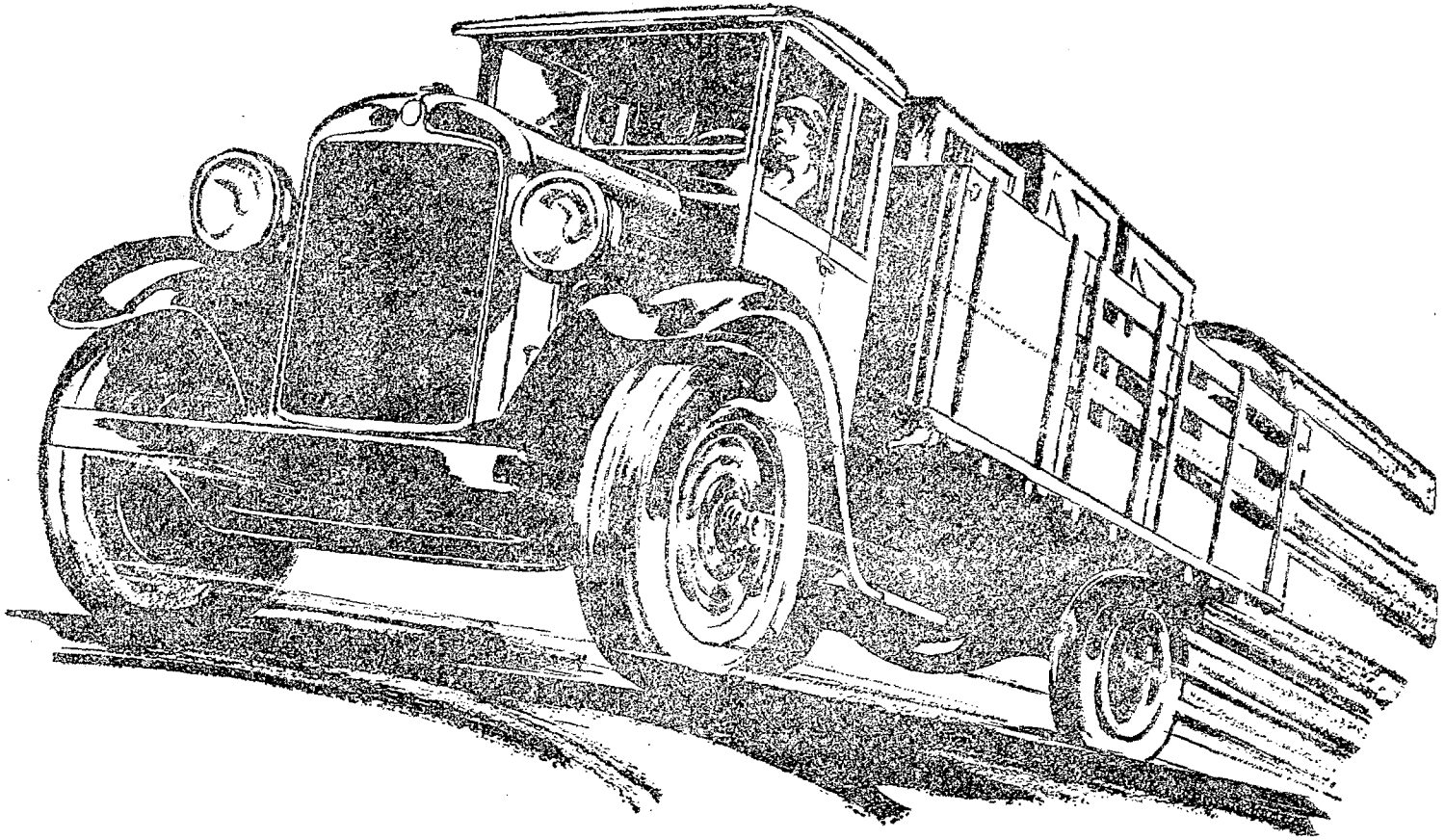
పసి పిల్లలకు ఎక్కిలి ఉపయోగము. సీసా 1-కి రూ. 1-0-0

G. S. STEERS,
21, Errabalu Chetty St., G. T. Madras

పల్లెటూరు గ్రంథమండలి,

రాజమండ్రి

అధ్యక్షులు జాతీయ గ్రంథములు వెలువడుచుండును. సంవత్సర చందా పోస్టేజితో సహా 2-కి-0 ఇదివరలో వెలువడినవి వివరములకు సావగ్రు. 0-10-0 మహారాణి ఝాన్సీ లక్ష్మీబాయి అ. 10 మేజిస్ట్రేట్ జీవితము అ. 10 ఇతర పుస్తకములుకూడ కలవు. కేటలాగు కోరినవారికి పంపబడును. ముదిగంటి భగ్యశాస్త్రి.

మీ లాభముకొరకే

ఏ వ్యాపారమునం దైనను లాభము సంపాదించుట ఎంత అవసరమో పని సరిగా నెరవేర్చగలుగుట ట్రక్కులలో అంతే అవసరము. పని అంటే — నాణ్యము — పరిమాణము — ఖరీదు యీ మూడు విషయములందును తృప్తి గలిగించవలెను.

ఫాక్టరీలో డ్రాయింగ్ బోర్డు మొదలు, ఫాక్టరీ గేట్ వరకు, పనితనమునందు ఎట్టి ఆక్షేపణ లేకుండ నుండు డాడ్జీ ట్రక్కులు తయారొనర్చువారలు స్వంతదార్లకు ట్రక్కులు ఎక్కువ యుపయోగమును గలిగించునట్లుగా కడు నిపుణతతోను, వివేకముతోను తయారొనర్తురు. డాడ్జీ సర్వీస్ ప్రపంచమందంతట వ్యాపించినది. ఎప్పుడు సిద్ధముగానే యున్నది.

మీరు ఎక్కువ లాభమును పొందవలెనన్న — మీకు ఏ పనులు నెరవేర్చవలసివచ్చినను, డాడ్జీ ట్రక్కుల నుపయోగింపుడు.

DODGE BROTHERS TRUCKS AND BUSES

210

CHRYSLER MOTORS PRODUCT

డి ప్రి బ్యూటర్లు:

అడిసన్ అండు కో., లిమిటెడ్.,

మాంటురోడ్డు, మద్రాసు

XT-210-A

బెంగళూరు.

కల్లికోట.

కొట్టయం.

తిరుచినాపల్లి.

రాజమహేంద్రవరము

(స్వకీయవిశేషం)

కవిరాజు శ్రీ పాద కృష్ణమూర్తిశాస్త్రిగారిని గౌరవించుట

అక్టోబరు 27:— 25-10-29 తేది శుక్రవారము రాత్రి 10 గంటలకు రాజమహేంద్రవర మోహన్ థియేటరువారు శ్రీ కవిరాజు శ్రీ పాద కృష్ణమూర్తిశాస్త్రిగారి గౌరవార్థము గోపూర్ణ నాటకమును శ్రీ కృష్ణ సినిమాహాలులో ప్రదర్శించిరి. నటకులు నాటక ప్రదర్శనములనే వృత్తిగా పెట్టుకొనినవారు కారు. లక్ష్మీవారపు పేటలో నున్న కొండరు యంత్రులను పోగుచేసి, ధర్మ సంస్థల పోషకార్థమై శ్రీ బాలదేవు పీఠనారాయణదేవుగారు అప్పడప్పుడు మా పట్టణములో నాటకములను వేయించుచున్నారు. వీరి కంపెనీ పేరు మోహన్ థియేట్రీకల్ కంపెనీ. అంతగా విద్యలేని యంత్రులను చక్కగా తయారు చేసి నాటకకళకు కొంత అందమును నారాయణదేవుగారు తీసికొని వచ్చినారు. నాటకమునకు పూర్వము మోహన్ థియేటరు వారి యజమాన్యమున కవిరాజు శ్రీ పాద కృష్ణమూర్తిశాస్త్రిగారి గౌరవార్థము బహిరంగసభ యొక్కటి జరిగెను. ఈ సభకు డాక్టరు పాలకోడేటి గురుమూర్తిగారు అధ్యక్షత వహించిరి. నన్నయ్య మొదలగువారు భారతమును రచించిన పట్టణముననే, నేటి కాలమున కవిరాజు శ్రీ పాద కృష్ణమూర్తిశాస్త్రిగారు సంస్కృత భారతమును సంపూర్ణముగ తెలిసికొనియు, అది చాల కష్టతరమైన పనియు, అట్టి కవిశేఖరులు రాజమహేంద్రవర వాసులును మన భాగ్యునియు నారాయణదేవుగారు తెల్పిరి. పాలకోడేటి యీ మధ్య జరిగిన కృతి సందర్భమున జరిగిన మహాజనసభలో “కవి సార్వభౌమ” యను బిరుదును కవిరాజుగారి కిచ్చిరనియు తెల్పిరి. పిమ్మట నూరా బజ్జల నూర్వనారాయణ కవిగారు శాస్త్రులుగారిని స్తుతించుచు మాట్లాడిరి. తరువాత కాళ్ళూరి హనుమంతరావుగారు శాస్త్రులుగారిని, వారి కవిత్వమును సాగడుచు కొన్ని పద్యములను చదివిరి. మోహన్ థియేటరువారి పక్షమున శాస్త్రులుగారికి ఒక శాలునను బహుమానముగా నిచ్చిరి. తమకు చూపిన గౌరవమునకు వందనము లర్పించుచు శ్రీ కవిరాజుగారు అట్టి గౌరవమునకు తమరు తగవునియు, తమ తండ్రియగు శ్రీ నాధునకు “కవి సార్వభౌమ” యనెడి బిరుదును కలదనియు ఆ కవిశేఖరుని కుమారుడునగు తమకు కూడ అట్టి బిరుదును నొసంగినందులకు సంబంధించుచున్నామనియు తెల్పిరి. పిమ్మట అధ్యక్షులు సభను ముగించు వర్తమానకాలమున తెలుగు భాషను, తెలుగు కవిత్వమును పోషణ లేదనియు, నాత్మభాషపై అభిమానముడుంట్లు వ్యవహరించు తెలిపిరి. అంత సందర్భములతో సభ ముగిసెను.

స్మరణీకేసు

కాలు విడుదల దస్తావేజులో స్మరణీ చేసినది అభిప్రాయపడి విసర్జి బుల్లివెంకట అనునానిని, యీ విషయములో బుల్లివెంకటను తోడ్పడినందులకు గోసాల సోమన్న ఆకుల పోస్టాములను, అసిస్టెంటు సెషన్సు జడ్జిగారగు మ.రా.రా. వేసా పూర్వయ్య పంతులుగారు ముద్దాయిలకు ఒక సంవత్సరము కఠినశిక్షను విధించిరి. వీరి తీర్పుపై ముద్దాయిల పక్షమున అనులాపురం కోర్టు నకిళ్లగు జె. భాస్కర రామమూర్తి, గోపేటి వెంకటేశ్వర్లుగారు జిల్లా కోర్టులో అప్పీలుచేసిరి. ఈ అప్పీలులో మొన్నటిదినము తీర్పు చెప్పబడెను. జిల్లా జడ్జిగారగు ఆర్. యస్. శంకరయ్యగారు ఫోర్డరియని ఋణాపు చేయుటకు దస్తావేజులో లాప్రకారము కావలసిన వివరములు లేననియు, అందుచేత ముద్దాయిల దోషులని చెప్పుటకు వీలులేదనియు తెల్పి ముద్దాయిలను విడుదలచేసిరి. ప్రాపీయ్యుషన్ పక్షమున మ.రా.రా. అపరాధాల రామారావుగారు వాదించిరి.

కందికుప్పకేసు

కందికుప్ప వాస్తవ్యులగు అల్లూరి వెంకట సోమరాజు, వెంకట్రాజుగార్లు మైనను, తదితర 14 గురు ముద్దాయిలపైనను బందిపోటుల సంఘములో జేరినని నేరాగోపణముచేసి ముమ్మడి వరము సబాషేజిప్రీటుగారు కేసును కోర్టుకు విచారణ నిమిత్తము పంపిరి. కేసును కోర్టులో ముద్దాయిలపై ఇండియన్ పినలుగార్లు 395, 143, 323 శ్లోకుల క్రింద నేరములు మోపబడెను. 395 శ్లోకుల క్రింద జూరి సహాయముతో జడ్జిగారు కేసును విచారించిరి. ఇతర శ్లోకుల క్రింద ఆసెషరుల సహాయముతో కేసును విచారించిరి. అల్లూరి వెంకట సోమరాజు, వెంకట్రాజుగార్లు ప్రోత్సాహము మీద దొంగత్వగురు కాపరస్తులగు తాడి నారాయణమూర్తిగారి పాలములోని భాగ్యమును సోమరాజు, వెంకట్రాజుగార్లు దోచుకొని దోచికొని పోయిననియు, అప్పటి గలభా జరిగిననియు ప్రాసిక్యూషన్ పక్షమువారి వాదన మొదటి రిపార్చులో యీ యిద్దరు త్రియ్యుల పేర్లును, యింకా 6 గురు ముద్దాయిల పేర్లును లేననియు క్రమక్రమే యీ కేసును పోషించిననియు, గ్రామము

ప్రథమాంధ్ర రాష్ట్రీయ హిందూ

మహాసభయొక్క

ప్రథమ ప్రకటన

ఆంధ్ర మహాజనులకు యందుములముగా తెలియబరుచుట యేమనగా ఆంధ్రదేశమున హిందూమహాసభ లేని లోటును పూర్తిచేయుటను హిందువులలో ఉన్న లోటుపాటులను విచారించి తీసివేసికొనుటకును విశాలమైన హిందూమతప్రచారము చేసి అన్ని చుత్తులవారిపై హిందూమతమునుకూడ ఉన్నతస్థితికి తెచ్చు నుగ్ధములను యోచించుటకును హిందూ అనాధులను, అబలలను రక్షించుమార్గములు యోచించి, యితర మతములలో మన చుత్తుయొక్క ఉన్నతస్థితి తెలియక పొట్టుకొరకొ సారపాటునతో చేరినవారిని మరల మన మతములో చేర్చుకొనుటకు గాను శ్రీ స్వర్ణీయ శ్రీధానందస్వామిలవారు ప్రారంభించి శ్రీ శంకరాచార్య కురుడు కుట్టిగారు తీవ్ర ప్రచారము చేయుచున్న శుద్ధ ఉద్యమమును సాపించుటకు తగిన మార్గములు యోచించుటకును, పెద్దలు యీ ప్రథమాంధ్ర హిందూమహాసభను నవంబరు 6 వతేదీ ఉదయము 7 గంటలకు చేయనిచ్చియించిరి. యీసభ జరుగుటకుగాను ఏర్పరపబడిన ఆహ్వానసంఘమునకు విశ్వదాత శ్రీ “దేశోద్ధారక” కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావు పంతులుగారు అధ్యక్షులుగానుండుటకు దయతో అంగీకరించిరి. దేశములో హిందువులదుస్థితిని చెల్లడిపరచి నానాటికి తీజించుచున్న హిందూమతమును ఉన్నతస్థితికి తెచ్చుటకై సర్వకష్టముల పడుచున్న శ్రీ డాక్టరు మాంజీగారిని మహాసభాధ్యక్షులుగా ఎన్నుకొనబడెను. దేశముకొరకై తీరినసేవ చేసి పదునాలుగుసంవత్సరములు అంధమానులలోను యితరజైలులలోను తపస్సుచేసి మనయద్భుతమున విడుదలయై యిప్పుడు హిందూ మహాసభాప్రచారమును తీవ్రముగా చేయుచున్న మహారాష్ట్ర వీరులు దేశభక్త గణేశ దామోదరు సానోర్కర్ గారుకూడ యీ సభ నలంకరించెదరు. యిట్టి మహాత్ములమున యెల్లరు పాల్గొని యీ ప్రథమాంధ్ర మహాసభను జయప్రదముగా జరిపించుటకుగాను ఆంధ్ర మహాజనులను కోరుచున్నాము.

అన్నాప్రగడ కామేశ్వరరావు,
దుగ్గిరాల రాఘవచంద్రయ్య చౌదరి,
కార్యదర్శులు.

ఆంధ్ర లోకల్ బోర్డుల మహాసభ

బెజవాడలో 3 నవంబరు సాయంత్రాళము
5 గంటలకు శ్రీయ్యత అయ్యదేవర కాశేశ్వర
రావుగారి భవనమున జరుగును

శ్రీయ్యత పి. సి. వెంకటపతిరాజుగారు బి. ఏ. యం. యత్.
సి. గారు అధ్యక్షత వహించురు
లోకల్ బోర్డుల సవరణవచ్చును వెల్లెట్టుకొంటివారికి వెల్లె
నది. యీవచ్చుమునుగూర్చి యోచించుటలనంగతు లెన్నియో
గలవు. విడివిడిగా ఆహ్వానములు సంపుటకు వ్యవధి లేకపోయినది.
గ్రామయూనియను, తాలూకా, జిల్లాబోర్డు సభ్యులెల్లరు యీ
సభకు దయచేసి మన అభిప్రాయములను తీర్మానములకముగ
గవర్నమెంట్ కి చెల్లడించవలసియున్నది. గావున ఎల్లరు
తప్పకవచ్చి భవ జయప్రదముగా జరుప ప్రార్థింతులు.
క. గంగరాజు,
తాడేపల్లికొండ తాలూకాబోర్డు అధ్యక్షుడు.

సబూరికిని, యీ యిద్దరు త్రియ్యులను దెబ్బలాటలనునవి
యు, గ్రామ మనసబూగారి సలహాపై త్రియ్యు లిద్దరికీగ
పోలీసునాగు కేసులో జేర్చిరనియు ముద్దాయి పక్షమువారు
వాదించిరి. కేసు అంతయు గ్రామ మనసబూగారి కల్పనయని
జడ్జిగారు అభిప్రాయపడి ముద్దాయిలను విడుదలచేసిరి.

ప్రాసిక్యూషన్ పక్షమున రావుసాహేబు అనసరాల
రామారావుగారు, పల్లికు ప్రాసిక్యూటరుగారు పనిచేసిరి.
ముద్దాయిల పక్షమున దివాన్ బహదూరు చిత్రపు వేంకటాచలం
పంతులుగారు పనిచేసిరి.

లక్ష్మీవారపుపేట ఆసున త్రియ్యులచౌదరి
బంధువునకు ఉద్యోగము
లక్ష్మీవారపుపేట ఇంగ్లీషు ఆసున త్రియ్యులచౌదరి
దగ్గర బంధు వగు మరళీధరరావుగారిని సబా ఉసిప్టులు సర్దు
గా చేరుగునగాను నియమించిరి.

పశువులమేత-కృష్ణాజిల్లా రయితుల

యోదార్థము

ఉచితముగ, సుమారు 700 బండ్ల వరిగడ్డినిచ్చెదమని
వాదానమిచ్చిన కృష్ణజిల్లా కలెక్టరు, గుడివాడ, మచిలీపట్నం
ము మున్నగు తాలూకాలోని రయితులకును అడిగినంతమాత్ర
ముననే ప్రయాసపడి కృషిచేసిన ప్రముఖులకును పశువులమేతకై
అలవరించుచున్న రేవాజీ గ్రామపురస్థులకూ కేంద్రమునగు
రయితులపక్షమున, నేను కృతజ్ఞతాపూర్వక నమస్కారముల
సల్పుచున్నాడను. ఆరయితుల యుద్ధారబుడిని కొనియాడుటకు
మాటలు చాలవనుటలో అతిశయోక్తి క్రితము. అయినను మాజిల్లా
ప్రభువుల కేలకో అప్పలలోమునిగి ముప్పందము మోయుచున్న
రయితులపై కనికరము సుంతయింపను బొడమదయ్యె. పంపిరి
పేర్కొనబడిన గ్రామములనుండి వరిగడ్డిని దిగుమతిచేయుటకున
యి కావలసిన రైలుచార్జీలో 2/3 పాళ్లు వెచ్చుము ప్రభుత్వము
వారు భరింపవచ్చునని విధియున్నను దిగుమతి చేసికొనదలచు
రైతులే వెచ్చుమునంతయు భరించుకొనలేనని ప్రకటించినారు.
ఆకారణమున వెచ్చు మధికముగలచే ఇచ్చిజీరైతులు వెనుదీయుట
తలపించినది. ఈరక గడ్డినిచ్చెదమనోదారులు కల్దియు, ప్రభు
త్వపువారి నిర్ణయాత్మకముయిన చర్యచే నియోదార విరాళఫలి
తమును మాచీదరయితులు అనుభవించుట మైతిమే యని చింతి
ల్లుచున్నారు.

తొలుదొల్ల హిందూపురం తహశీల్దారు కోఆపరేటివ్
ట్రాక్ బ్యాంకు కార్యదర్శిగారికి వ్రాసిన లేఖలో “సర్కారువారు
2/3 పాళ్లు దిగుమతి వెచ్చుము (రైలుచార్జీ) భరించుచో
మీ బ్యాంకువారు గడ్డిని రైతులకొరకు తెప్పించురా” యని
యడిగిరి. కార్యదర్శిగారును అందుల కియ్యకొని, 1000 రూప్య
ములు గడ్డి దిగుమతికయి వెచ్చింపననని తీర్మానించి, పత్రికా
నూలమునను సహకార సంఘములకున్న నొక
విజ్ఞాపన బంపి ప్రచురించిరి. కాని మాకు
సంబబడిన రెఫరెన్సు సి. 6511/15-10-29 నెంబరుగల రెఫరె
న్సులో 2 1/5 టన్నులు గడ్డి భరింపబాలు ఒకవ్యాగికోసు గుడి
వాడనుండి అనంతపురముచేర 54/ రూప్యములు ఖర్చుఅనునని
యు, పూర్తివెచ్చుము దిగుమతిచేయు రైతులే భరించుకొనలేన
నియు, యజ్ఞాపించినారు. కారణమేమో దురూహ్యము.

18-9-29 తేదీన అనంతపురం జిల్లాకలెక్టరుగారు దేవు
కేలేపల్లికి వచ్చిననోజున పశువులమేతయి నాగజముడును
రయితులు కొయునుండినది కనులారజూచిరి. గోడ్డుప్రక్కన
నున్న సాలుచెట్లలోని యాకులన్నియు కోయబడిన మాడుద్రూ
కుల సందర్శించిరి. నాచే తమరుచేయబడిన కొన్ని గ్రామముల
పశువులసంఖ్యను, ఉన్న మేతపశువులను రయితుల విన్నపములను
గల నాహజరును జూచిరి. 18-9-29 జిల్లాలోని తహశీల్దార్ల
తో సంప్రదించి ఫలితము నెఱుకపఱుతుమనిరి. ఆ నిర్ణయమేగా
బోలు రైతులే దిగుమతివెచ్చుమును పూర్తిగా భరింపలేననట.

13-9-29 తరువాత ఉత్తరకాల్వీలో సర్దుములు కొంచె
ము గొప్పలుగనుగినినది నిజమే. కాని అంతమాత్రముననే 1 నెలవా
డు మాటికిలేక కడగండ్లుపడుచుండిన పేదరయితులు ఇంతలో
నే శ్రమింతులుగ మారిరా? చెరువులను నీరువచ్చినంతనే ఫలము
చేతికచ్చెనా? పచ్చిక అందందు గొంతవరకు రయితులకు లభిం
చునందుచేమో? పడున్న పశువులు చెప్పించుటకు కొంత కనవు
దొరకగలదు. కాని వ్యవసాయపు పనులతోందరలో నినుచుడిగ
కష్టపడుచున్న యెడ్లకు కడుపునిండ దొరకనేరదు. ఇక్కడి
గ్రామములలో ఉన్న కొండగుట్టలమాడా పట్టాలకియబడినవి,
పచ్చికబీళ్లు అరిది. పాలములలో ఫలము బెట్టబడినందున పశు
వులూరుదాటి పోయినచో బండలొడ్డి దండుగలకు గారణము.
చేయజాలినంతకన్న వెళ్ళుచు పని తొందరగల నేద్యగాండ్రు
తగినంత పచ్చికసవు దెచ్చికొనజాలరు. మాటిపెట్టి తెప్పింప
వచ్చునే యనిన చాలినంత గడ్డియు దొరకదు. అంత మాత్రగడ్డి
దెప్పించుకొనుటకు చేతి గొక్కముగూడలేదు. తినుకే అప్పు
దొరకనపుడు, దినుమకూలి గడ్డికయి రయితుల తలెత్త వెచ్చింప
గలరు?

పంపసందర్భములెల్ల పరికించినచో వరిగడ్డిని దిగుమతి
చేయుటకునయి నలయు వెచ్చుములో 2/3 పాళ్లు దొరతనము
వారు భరించుట యత్నవశ్య కర్తవ్యమునట. స్పష్టము. ప్రభుత్వ
మువారల, అరకొరకడుపుతో అలమటింను మూగపశువుల
సంరక్షింప సమకట్టి తమ నిర్ణయమును గురించి పునరాలోచన
మొనరించి గడ్డి దిగుమతివెచ్చుములో 2/3 పాళ్లు భరించెదరు
గాకయని ప్రార్థించుచున్నాను. మరల మా గ్రామముల రయి
తులవరమున కృష్ణజిల్లా రయితులకు కృతజ్ఞతాపూర్వక వందన
ముల సల్పుచు, మీ యోదార్థఫలమును అనుభవించుటకు
దొరతనమున రు బీదరయితులయొక్క సానుభూతి గనబరచెద
రుగాక.

వి. రామచంద్రరావు.

ఇండియా, బర్మా, సిలోను నందు
చివర్ లెట్ సిక్సును కొత్తగా పొందిన
స్వంత దార్లు

7000

మంది వారు చివర్ లెట్ నే ఎందుల కేర్పరచుకొనిరో అడుగుము. వారే మీరు చెప్పెదరు.

చివర్ లెట్ సిక్సు ఫోర్ నకంటె ఖరీదా ఆపె ఎక్కువలేదు. చివర్ లెట్ ఫోర్ నకంటె ఖర్చుకూడ ఎక్కువకాదు. తిరిగి అమ్మదలచిన చివర్ లెట్ సిక్సునకు ఫోర్ కంటె మంచి విలువవచ్చును.

అదియు చివర్ లెట్ యొక్క టీమాత్రమే 6 సిలండరు పవరును, ఆక్సిల్ రెషనును, విశాలమును, గల్గి సౌఖ్యమును చేకూర్చును.

నాల్గు ఖరీదున కే?

కార్లు ట్రక్కులు

చివర్ లెట్ ను కొని మీరే నిర్దారణచేయుదు. విడిభాగములు కార్లు విరివిగా దొరుకును. వీటికి మించినది తూర్పుప్రాంతమున మరేది లేదు. ఇతర కార్ల అమ్మకముకంటె దీని అమ్మకం రెండింతలు పైగా ఎక్కువ.

డీలర్లు

ఆంధ్ర ఇంజనీరింగ్ కంపెనీ విశాఖపట్నం

వి. జి. ఆస్క్విత్ అండు కో., బళ్లారి.

జి. హెచ్. బాలె అండు కో., లిమిటెడ్., 3 సాత్ వేరెడ్ బెంగుళూరు.

టి. ట్రేన్స్ అండు కో., లిమిటెడ్., రెడ్ ఫీల్డ్స్ కోయంబత్తూరు.

హర్ మున్ జి అండు కో., వెస్ట్ వేరెడ్, సికింద్రాబాదు.

సంగీత మిథ్యాకరణము

భారతదేశము సాంస్కృతికము సంపాదించుటకై ప్రభువులతో బోరాడుచున్నది. కాంగ్రెసు పుట్టుకయే యిట్టి పోరాటమునకు ప్రారంభము. అది మొదలు ఇంతవరకు కాంగ్రెసు మతము అనేకరీతుల మారినది సత్యాగ్రహ పద్ధతితోడనే స్వరాజ్యము లభింపదను ననేది నిశ్చయము గలదిగ నిష్పాదు భావించుచున్నది. సత్యాగ్రహము అనగా సత్యమును గూర్చిన ఆగ్రహము అనికాని సత్యమునెడల ఆగ్రహము అనికాని అర్థము కల్పించుకో దగియున్నది. ఆగ్రహ మనగా గోపమనియు అభినివేశ మనియు (పట్టుదల యనియు) రెండు భేదములు నెప్పుడో దగును. అటులే సత్యభేదమునకు గూడ త్రికరణంబులు ఋజువైన మనియు స్వత్యనునియు రెండవవిలులు నెప్పువగును. దానంతటి సత్యమును గూర్చిన ఆగ్రహమునగా స్వత్యమును స్వరాజ్యమును గూర్చి కోపమువహించి ప్రభువులతోడ బోరాడి సాధించుట యనియు స్వత్యమును స్వరాజ్య సంపాదనమును గూర్చి అభినివేశము వహించి సాధించుట యనియు నెటుంగ దగునో మరయు సత్యభేదముల నాగ్రహము అనగా త్రికరణంబులు ఋజుమార్గము లేని రక్షాధికారుల యెడల గోపము నొంది స్వరాజ్యము సాధించుట యనియు లేక అట్టి ఋజు మార్గమున నభినివేశము గలిగి స్వరాజ్యము వ్యాపించుట యనియు గ్రహింప దగును. ఇట్టి యర్థములలో నేయర్థము స్వీకరించి, స్వరాజ్యవాదులు ఆపదమును (సత్యాగ్రహ పదమును) వాడుచున్నను ఫలితార్థ మెక్కటియో, అయ్యది స్వరాజ్యసంపాదనము ఫలితమొక్కండయ్యు శబ్దసార్వస్వంబున త్రికరణంబులు ఋజువైన మార్గము నెడల నభినివేశముతోడ నట్టిఫలము ప్రాపింప నగును అని సమన్వయింపదగుచున్నది.

ఇట్టి స్వరాజ్య ప్రాధాన్యమును బురస్కరించుకొని సమిష్టి దేశాభివృద్ధి ను సృష్టి దేశాభివృద్ధియను అను పక్షమున వహించి దేశనాయకులు పాటుపడుచున్నారు. అనగా మొత్తము మీద భారతదేశమంతయు స్వరాజ్య సంపాదనమునకు నలయు మార్గముల నడుచునలెననియు నందుకై దేశములోని పలువిభాగాములు సాంఘిక వైజ్ఞానిక దానిజ్యకాది సంస్థాపనంబులనుచేసి స్థానము నొందవలెననియు మున్నగు సంగతులు చెప్పుచున్నారు. ఇందులను ఒక వైపున భారతదేశాభివృద్ధియను ఇంకొక వైపున గ్రామాభివృద్ధియను, పట్టణాభివృద్ధియను, రాష్ట్రాభివృద్ధియను విభజించియు, విభజించుచును ఉన్నవి. ఇట్లు యభివృద్ధియను ననుసరించి ఆంధ్రమహాసభలు, ఆంధ్రరాష్ట్రసభలు, ఆంధ్ర గాయక మహాసభలు మున్నగు సభలు ఇకవారముదినములలో బెజవాడలో జరుగనున్నవి. ఇటులే దేశమంతట నిట్టిపద్ధతియే సాగుచున్నది.

ఇట్టి దేశాభివృద్ధియను దేశాభివృద్ధియనునను పలయుననుటలో నెవరికిని భేదాభిప్రాయ ముండలేదు. కాని యిట్టివో గూడ సత్యాగ్రహ పద్ధతి ననుసరించి ఋజుమార్గమున నభినివేశము చేయు యుండితీరవలెనగా, ఇతరవిషయముల నేదియెట్లు ఉన్నది సంగీతవిషయమున మాత్రము మన యాంధ్రదేశమున నట్టి ఋజుమార్గ గామిత్యము అంతరించినదనియే చెప్పవలసి వచ్చుచున్నది. ఎందు కిటులనవలసి వచ్చెనో వినుండు.

శ్రీయుత చిలుకూరి వీరభద్రరావుగారు లక్ష్మణరావు గారును ఆంధ్రచరిత్ర మున్నగు చరిత్రములు వ్రాసినవిష్కృతుల మనదేశములో నొకనూతనభావ ముదయించినది. అట్టి చరిత్రములలో గమనించితే, కాపురచరిత్రము మున్నగునవికూడ సంతర్భావములగనో, బహిర్భావములగనో యలరచెడినవి. అందులను గ్రంథకర్తల యభిప్రాయము ఆంధ్రదేశములోని పలువర్గాల స్వకీయాచారిత్రమును స్మరించుకొని స్వదేశాభివృద్ధియను నకై పాటుపడవలెనని అయియుండనోపెడినవి. కాని వారి సంగల్పము అన్యథా ప్రపంచితమైనదని చెప్పదగియున్నది. అందులను కులతత్త్వము అనుభావము అంగురించి కులకక్షలు బయలుదేరినవి. స్వకులశ్రేయమునకై స్వకులాభివృద్ధియను మాత్రమే సహింపక అన్యకులద్వేషమును ముఖ్యముగ బ్రాహ్మణ ద్వేషమునుబాని కులతత్త్వము విభజించి దేశమున నల్లిబిడ్డ నల్లికొని పెనవేసికొని యున్నది. ఇయ్యది కనులున్నవారికం నటము గోచరించుచు నేయున్నది. ఇక బ్రాహ్మణులు దేశములో నన్యస్వస్థులసంఖ్యాబలంబుననున్న బ్రాహ్మణానామకేత్యంబులు సామెత ప్రాచీనకాలమునాడే పుట్టియున్నందున కులతత్త్వప్రధానముల బ్రాహ్మణేతరుల పాంశుబట్టి సంతయేని నెద్దరికము వహింపవలెనని బ్రాహ్మణులు మెలగుచున్నారు. వారివారి పేరుప్రతిష్ఠలకై యితర బ్రాహ్మణుల ద్వేషించుచు ను వారియెడల కొండెములు నెప్పుచును వారిప్రతిష్ఠను అనేకదా భగ్గుమునేయ తలపెట్టుచును ఇట్టిస్వాపరులగు బ్రాహ్మణులు ప్రవర్తించుచున్నారు. ఈ కులతత్త్వము సార్వభౌమత్యము సంగీతములోనికి గూడ వ్రాసినదని కనులున్నవానికి వెలుగుతోటి స్పష్టపడుచున్నది. ఎటులనో గమనింపదగును.

పూర్వము సంగీతంబున జేరుప్రతిష్ఠలు గలుగవలెనంటే అనేక రాజ సంస్థానములలోని పండితులు మెప్పించవలెను. రాజుల మున్నవలను పొందవలెను. అట్టి యస్థానపండితుల ముఖ్య స్వభావంబునంతటి ప్రాయశః మత్సరగ్రస్తులగు నుండే

డివారు, దానంతటి గాయకులు పేరు సంపాదించుట యనిన ఎంతో కష్టము. ఇట్టివో సమర్థుడు గానివారికి మాత్రము పేరు వచ్చుటకు వీలులేదు. పేరు వచ్చినవాడు సమర్థుడే యని చెప్పక తప్పదు. స్వదేశ సంస్థానములు వాని మర్యాదలు పోయిన పిమ్మట ప్రజల యాదరణముననే విద్వాంసులు కీర్తి గడింపదగియుండెను. ఇట్టి ప్రజాదరణలు కూడ మొన్న మొన్నటి వరకు పండితాచారపురస్కరము యుండెను. అనగా పండితులు హరించినగాని పాపములు హరించెడివారు గారు. ఇక పండితులనిన కులభేదము హరించువారా కారు. కాన నట్టివో గూడ యభ్యర్థమును విద్వాంసుడే పరి గణమునకు వచ్చెడివాడు, గోవులేని యూరిలో గేదయే శ్రీ మహాశక్తి యనుసామెతను బట్టి ఏయొక్కరూడేని ఎప్పుటనేని అసమర్థుడు పేరు సంపాదించునని జము నిలకడమోద బయలుపడుచునే వచ్చినది. నా బోటివాడు సంగీత ప్రపంచమున గాలుపెట్టినప్పుడు నితిగతులు ఇటులనే యుండెను. పండితుల మెప్పునవడికాని ప్రజామోదము వహించుటకు వీలులేకుండెను.

ఇక నిప్పటి నితిగతు లాలోచించు ముగాక! మన యాంధ్రదేశములో నేమి ప్రవృత్తి దేశములో నేమి దేశభావ పత్రికలు బయలుదేరినవి. ముఖ్యముగ మన యాంధ్రపత్రికారాజము వెలువడి విస్తరించినకొలది నితిగతులు మారినవి. ఆంధ్రోద్యమనకయ్యే శ్రీదేశోదారములు ఈ పత్రికాసంస్థలు నెలకొల్పి ఆంధ్రజాత్యుద్ధాగము గావించ సమకట్టి కృత్యత్వములైరి. కాని కులతత్త్వము బయలుదేరిన పిమ్మట సత్యాగ్రహము పెడమార్గంబు నట్టిసకలంబున నీ పత్రికారాజమున సత్యము అసత్యముగను అసత్యము సత్యముగను బరిణమించుటకు వలనుపడుచున్నది. పత్రికాధిపతులు సత్యకీలకరయ్యు మహాశ్రేయములయ్యు ధర్మనిర్వహణ పరాయణులయ్యు స్వాధ్యపరులగు వ్రాసిన వాండ్రవ్రాతలలోని సత్యాసత్యముల నెటుల వారయగలుగుదురు. ఇంకా పత్రికానిర్వహణంబున నింకను అనేక కీర్తనములు ఉన్నవి. దానంతటి సత్య ప్రకటనమునకు గొంత నిరోధము గలుగుచున్నదని చెప్పదగియున్నది. ఇటులే అనేక పత్రికారాజములు దేశమున విజృంభించి పవిత్రయొచ్చుచున్నవి. ఇట్టివో గాయకులు పేరుప్రతిష్ఠలు సంపాదించవలెననిన గొంతలు వ్రాయసకాండ్రును గొంతలు పత్రికానిర్వహణలను బట్టుకొని నాల్గు అల్లిపాల్లికచేరీలుచేసి ఉప్పులేక ముప్పుపడుచు దాగినారని ప్రచురింపించుకొనిన నెంత చేరేని రగలను. దీనికితోడు కులతత్త్వముగూడ సహకారియగు నేని యిక చెప్పవలసరమే లేదు.

ఇదియులుండ సంగీతవిద్యయందు సామర్థ్యము సంపాదించకయే కీర్తిగడించి పాట్లబోసికొన నెంచు కొండలు విమర్శకాగ్రగణ్యులు మద్రాసులోను మన యాంధ్రదేశములోను బయలుదేరినారు. ఇట్టివారిలో చాలమంది గాత్రగానము నేయగలవారు కాని వాయవినాది వాద్యములు వాయింపదగువారు కాని కారు, ముమ్మాటికిని గారు; ఇకముందు కాలేరు. ఇట్టి మహానియులు ఏదోవిధముగ దాము పేరు సంపాదించి నాల్గుడబ్బులు మూటగట్టుకై విమర్శనకులు అను పేరుతో వ్యాసములపై వ్యాసములు వ్రాయుచుందురు. ఇట్టివ్యాసములొన్ని హిందూపత్రికలోను, స్వరాజ్య పత్రికలోను బూర్వము చదివి వ్రాసిన వ్రాతలకు అచ్చెరువొంది నిజమారినపిమ్మట నీవిమర్శకుల తెలివితేటలు విమర్శనాపటిమ అనుభవ జ్ఞానము నాకు తెలుతెల్లమైనది. వీరి సాగడయంతయు ఏ మహారాజుగారిదో ఏ దివాన్ బహదూరుదో అనుగ్రహము సంపాదించుటకయి యుండదగునని గ్రహింప గల్గితిని. ఇటువలెనే మన యాంధ్రదేశములో గూడ గొండలు విమర్శకప్రజలు బయలుదేరినారు. వీరును గాయకులుగాని వాద్యకులుగాని కారు, కానేరరు.

ఇట్టివారుకూడ మద్రాసు ఆయ్యరు ఆయ్యంగార్లను అనుకరించి నాయకత్వమును సంపాదించవలెనని అడ్డవిడ్డపు వ్రాతలు వ్రాయుచున్నారు. ఇట్టి దుష్టపరిస్థితులు గమనించి 'శాస్త్రవిమర్శనములు' అను పేర్ కింద ది 21-9-29 తేదిగల ఆంధ్రపత్రికయందు ఒకవ్యాసము ప్రచురించయింటిని.

ఇది యిటులుండ నింకొక మహావిపత్తు సంభవించినది. ఇప్పటికి మూడు 25 సంవత్సరములమంచి కాకినాడలో గానసభలు జరుగుచూ అనేక గాయకులు పాఠ్యకులు సభలుచేయుచు వచ్చుచున్నారు. ప్రాయశః గానము విని సంతోషించి వోలకాచేకాని నాయకుల గూర్చిన ప్రత్యేక విమర్శనంబులు ఎప్పుడును ఎవరును జేసి యెటుగరు. ఈసంవత్సరము మాత్రము 22-10-29 తేదినగల ఆంధ్రపత్రిక యందు కాకినాడ గానసభా కార్యముల గూర్చి విమర్శన మొక్కటి బయలుపడెదనది. ఇందుకు బూర్వ మెప్పుడును ఇట్టిది బయలుదేరినట్లు జ్ఞాపకములేదు. ఇది యిటులుండ నిరుడును ముందటి యేడును విజయనగరములో గానసభలుజరిగినవి. ఈసంవత్సరము జరిగినటులులేదు. రాజమహేంద్రవరములోగూడ అటువలెనే జరిగినవి. ఈసంవత్సరము జరిగినటులు వినలేదు. విశాఖపట్టణములో నిరుటి సంవత్సరమును గానసభ బయలుదేరినది. నిరుడును ఈయేడును కొన్ని సభలు జరిగినవి. ఇటువలెనే గుంటూరులో నిరుడును ఈయేడును గానసభలు జరిగినవి. ఇట్టి గానసభలు నెలకొల్పుట

యు గాయకుల ప్రోత్సహించుటయు సంతోషమే కాని ఈ యీ గానసభా యజమానులలో వారి సమృద్ధితోడ మఱియొకరొవ్రాసెడు విమర్శనములు మాత్రము కడుంగడు మూఝములుగ నున్నవి. విజయనగర విశాఖపట్టణ గుంటూరు గానసభలవారు జరిగిన గానసభల విమర్శించుచు వ్యాసములు ఆంధ్రపత్రికలో ఈరెండుమూడు సంవత్సరములమండి ప్రకటింపబడుచున్నవి. గాయకుల గాననయిదువ్యయముగూర్చి వ్రాయసకాని దోచిన చొప్పున వ్రాయుచున్నారు. ఈవ్యాసములను విమర్శనబుద్ధితోడ జదివినచో వీనియందు గ్రామాభివృద్ధియను పట్టణాభివృద్ధియను కులాభివృద్ధియను స్పష్టపడుటయేకాక వ్రాయసకాండ్రును వారిని బురికొల్పువారికిని ద్వేషభావములగు విద్వాంసులుండులేని వారిని నిరసించుతలంపునగూడ వ్రాయబడినటులు తోచెడిని. ఇట్టి నిరసనసంకల్పము వారికి హృదయతః లేకపోవచ్చునుగాని వ్యాసములవలన గోచరించెడిని. ఇదిగాక వైన నడవారించిన కారణాంతరములే వారికినచ్చిన గాయకునిగూర్చియో వాద్యకుని గూర్చియో గోరంతలు కొండంతలుగజేసి మిథ్యానిధాంతములు నేయ సమకట్టుచున్నారు. అంతటితో దృష్టిసాందక అంత వారు ప్రపంచముననే లేరనియు అద్వితీయులనియు వ్రాయుచున్నారు. పదిమంది యొక గానసభా యజమాన్యమునగాని మఱియొకరితనిగాని సమకూడి గానమొనర్చినప్పుడు వారలగూర్చిన విమర్శనము శ్రోతలకేవలవీయవలెను. వ్రాయబడినచొవో అందటిని గూర్చి సమానముగ వ్రాయవలెను. అంతియే కాని అందట గూర్చి ఏమేమో వ్రాసి యొకరిగూర్చి నెలకొల్పము నూచించుట యెంత దూష్యమో మీరే యాలోచించుకొనుడు. ఇట్టి ప్రత్యేకత్వమును నెలకొల్పమును బలిపించి యిద మిదమని సిద్ధాంతీకరించుటకు ఈ గానసభా యజమానులకు గాని యీ వ్రాయసకాండ్రు గాని తగినసంస్కార మున్నదని చెప్పగలరా? సాధారణముగా గానము వినినది శ్రోతలలో బహుమంది పరప్రత్యయ నేంగితులు గతానగతియును ఉండురు. ఇక వినగల రసికులమని విట్టివీరువారిలో బాలమంది అపస్వరములు గ్రహిస్తారుములు విస్వరములు హీనస్వరములు ఇత్యాది స్వరదోషములు గాని లయదోషంబులు గాని గ్రహింపనేరక ప్రాయశః అట్టి స్వరదోషములు మున్నగునవి వచ్చునప్పుడు గూడ బుర్రకాయ లూపెడువారుగ నుండురని వాయుభవము చే గ్రహించుతిని. ఇట్టివారేనా గాయకుల మంచిచెడ్డ లాగి వీరు శ్రేష్టులు వీరు మధ్యములు వీరు అధములు అని మూచించు విమర్శనములు ప్రకటించుట! ఎంతసాహస మెంతసాహసము. ఇది కలికాల ప్రభావము కాకున్న మఱియేమి? 'విద్యానేని బావా విద్యజ్ఞ పరిశ్రమ' 'A poet must be judged by a poet' ఇత్యాది సమయముల మారీకరించి నిర్భయముగ విమర్శనములు వ్రాయవారి నేమనవలయు? అట్టి విమర్శనములు చదివి సమృద్ధియ పరప్రత్యయ నేంగితుల నేమనవలయు?

ఇట్టి కులదురభిమానము గ్రామ పట్టణ దురభిమానము ఇట్టి దుర్విమర్శనాపటిష్ఠత మున్ను నాశయదోషములచే నలవారు సాంధ్రానియందు గాయకులకు విద్యవించుట ఆగ్రుచ్చకాలురు కోడగదినదియే కాని రక్త-విద్యాప్రభువులు కోరగదని ముమ్మాటికిని జెప్పగలను.

ఇట్టి విమర్శకులస్తుతులకు ఉత్పన్న గీతవాదిత్రజ్ఞులు తమ యెడల నాపాదించబడిన గణములు తమవద్దనున్నవో లేవో గ్రహించి లేవని తోచినయెడల అటులని వెంటనే ప్రకటించుట న్యాయమును శ్రేయస్కరమును అగును. అటులగానే ఒకప్పుడు తమకే ముప్పువాటిల్లనగును. ఇనుకమీద కట్టిన కట్టడము ఎప్పుడో కూలియేతీరును.

ఇక వారదినములలో బెజవాడలో ఆంధ్రమహాసభలు జరుగ నున్నవి. గాయకమహాసభ జరుగుటయే కాక గానసభలు కూడ నేర్పాటు చేయుదురట! నేను గాయకత్వమున జీవించువాడను గాకున్నను నన్నుకూడ నొక గాయకుడుగ నెన్ని శ్రీ దేశోదారకులు నాకును గానమొనర్చి ఆహ్వాన మంపియున్నారు. దేశపరిస్థితులు ఇటుల నున్నటులు గమనించిన నేను శ్రీవారు ఆహ్వానించిన కారణమున నియ్యకొనవలసి వచ్చినది.

ఈతరుణమున గూడ వైన వివరించిన చొప్పున కులాభిమానములు విమర్శనాధికము బయలుదేరుననియే యెంచవలసి యుండ గురదా! అట్టివో సాంధ్రదేశము సంగీత విద్యయందు కడు విపద్ధతలో మునుంగునని చెప్పదగును. ఇట్టి సంకీర్తన ప్రవర్తనము గాయకులలోన బరస్పరాసహాయము శ్రోతులయెడల నవిశ్వాసమును జనింపచేయు చున్నది. అట్టివో నెప్పుడో అప్పుడు రహస్యంబుగ రగిలెడు అగ్నికణము ప్రజ్వలించి దేశము నంటుకొనగలదు. అప్పు ధార్వదుగునారు ఉండబాలరు.

ఆంధ్రదేశాభివృద్ధియనునకై నెలకొల్పబడిన ఆంధ్రమహాసభ, గాయకమహాసభ ఈ పై సందర్భములు గమనించి సంగీతకాదివిమర్శనములు యధాన్యాయముగ జరుగుటకై తగు సంస్థల నెలకొల్ప దగును. మఱియు నట్టి విమర్శనములు ఆయా కళలలోన బండితులని పేరుగాంచినవారు తప్ప యితరులు వ్రాయగూడదనియే యెవరేని వ్రాసినయెడల నవి పత్రికాధిపతులు ప్రకటింపగూడదనియు శాసించదగును. గాయకుల ప్రత్యేక స్వత్వము విమర్శించి ఉత్తమ ముగ్యమాధముల నిర్ణయించుటకును బిరుదాది శత్రువుల కేయుటకును ఒక పరిపత్తును స్థాపించుట అత్యవసరము.

మరియొకవిషయము గాదును ఈ రాగమును ఇటుల బాడవలెను, ఇది పాడగను, ఇది పాడగూడదు! అని కొందరు తీర్మానములు గావించుచున్నారు. ఈ తీర్మానముల నలన న బ్రయోజన మావంతయేని యుండదని యెఱుంగుదు. గానము పరమేశ్వరానుగ్రహమువలన నలవడెడు సంస్కారాదుర్భావము, ఉపాసనామార్గము, కళావిశేషము, ఇట్టి గానముయొక్క స్వరూపమును దిలకించిన మహర్షులును, బండితులును ఇదివరకే దానిని వర్ణించియున్నారు. అట్టివో నాలుగురాగముల నేని సమగ్రంబుగ గానమొనర్చజాలని యిప్పటి గాయకులును, విమర్శకులను పేరుపెట్టకొనిన విమర్శకులును జేసెడి తీర్మానములు ఏగాయకుని బంధించినేరునో మీరే యూహించుకొనును. గాయకుడు ప్రాచీనసంప్రదాయములచే మాత్రము గట్టుబడువాడై సర్వస్వతంత్రుడగు నుండవలెను. అట్టివాని స్వాతంత్ర్యమును నిరోధించ ప్రయత్నించుట సముద్రమునకు అడ్డుకట్టవేయుట వంటిది. ఇయ్యది వృథా ప్రయత్నము. స్వరములలోని fractions గూడ గనుపెట్టుదురట! పల్లవి పాడగూడదట. స్వరాలాపము నేనుగూడదట. ఇత్యాదిప్రలాపములు గావించుచున్నారు. ఇట్టివిషయముల గాయకముహాసభ తీర్మానింపదగదని హెచ్చరించుచున్నాడను.

సంగీతవిద్యావిషయములందలి దుస్థితిని బ్రకటించుటకై వ్యంగ్యప్రధానము గ నీ వ్యాసము ను వ్రాసి నాడను. మితిమీరి విమర్శకంఠస్థులు విమర్శనములు అసత్యప్రకటనమునకు జోటిత్తురేని ఇకముందు ప్రకాశము గ నే నాభావములు వెల్లడిచేయగలను. అట్టివో గతిగెడు మంచి చెడ్డలు దేశమునుభవించదగినవి. నాయకార్థభావమును వెల్లడించు విషయమున లోకాపవాదభయము నొందువాడను గాను. ఇది ముమ్మాటికి నిజము.

బందరు, } వాగ్గేయకార హరి నాగభూషణము.
24-10-29.

చీరాల

గుంటూరు శారదానికేతనమునకు, మునిసిపల్ కవునిలువారి విరాళము
చీరాల, అక్టోబరు 28:—ఈదినముదయము గం. 8 లకు మునిపల్ సంఘము సమావేశముకావడి అందు శ్రీ గుంటూరు శారదానికేతనమునకు రు 25/-లు, నొసంగుటకు సభ్యులెల్లరచే సేకరించుముగా అంగీకరింపబడినది.
(ఒకవిలేఖరి)

వైమానిక తపాలా వినాశనము

కలకత్తా వర్తకులలో కలవరము
కలకత్తా, అక్టోబరు 28:—భారత వయమానిక తపాలా గాంపావు విమానము నీటిలోపడి వివాళ మాయెనని వినుటచే కలకత్తా వర్తకులు కలవరము జేందుచున్నారు. ఈవిధమున విమానపు తపాలా వివాళన మొందుట యిది రెండవ పర్యాయము. గత నెవ్వరినబరలో మొదటి పర్యాయముజరిగిన ప్రమాదము ఇట్టి తాము విమానమున పంపుబాబులు సురక్షితముగా చేరవని భీతి జనించెను. ఆ భీతి కొంత తగ్గుచూ వచ్చు సమయమున మరల యీ ప్రమాదము సంభవించి వర్తకులలో కలవరము పుట్టించినది. ఈ రెండవ ప్రమాదము సంభవించుటవలన విమానము లందు రాకపోకలు సలుపుటగాని, తపాలాను పంపుకొనుటగాని సమస్యకముగ సురక్షితముగా కొనసాగింపవచ్చునని చైర్యముతో చెప్పుటకు వీలులేక యున్నది అని ఒక ప్రముఖవర్తకుడు ఆసోషియేటెడు ప్రతినిధితో చెప్పెను. (అ. ప్రె.)

పలనైయినులో నవంబరు 2 తేదీని సమైక్యమై

బాల్కరు ప్రకటనమును రద్దుజేయవలెను
(రూటరు)
లండన్ అక్టోబరు 29:—యూదుమతస్థుడగు దుకాణ ముదారుని బహిష్కరణవాదులు మెడలో కత్తితో పొడిచిరి. అదివారమునాడు దానివలన నగరమంతయు భీభత్సముగనుండెను. దుకాణములన్నియు మూయబడెను. బాల్కరు ప్రకటనములను రద్దు చేయవలెనని ప్రతిపైయను, సిరియ) ట్రాన్సుజార్జియా ప్రతినిధులు అందఱుగూడి అరబు సహాసభలో బాల్కరు ప్రకటనమును రద్దు జేయవలెనని ప్రతిపత్తిను సమగ్రుటకు నిశ్చయించిరి.

రాకపోకలు:—ది. బ. జి. నారాయణస్వామిచెట్టి గారు నిన్న రాత్రి మద్రాసునుం నేలమునకేగిరి.

ఎస్. శ్రీనివాసయ్యంగారు:—జెంతుకూరునందు కొంతకాలము విశ్రాంతిగైకొని ఇటీవల మద్రాసు నకే తెంచియున్న శ్రీమాన్ ఎస్. శ్రీనివాసయ్యంగారు సంపూర్ణా రోగ్యమునుబడసినటుల తెలియుచున్నది.

జాతీయ ఆరోగ్యముగూర్చి ఉపన్యాసము:—డా॥ లక్ష్మీపతిగారు 30 తేదీ బుధవారం, సాయంత్రం 4-30 గంటల చాకలిపేటలోనున్న గవర్న మెంటు టెక్నీషియలు ఇన్ స్టిట్యూటునందు “జాతీయఆరోగ్యము”గూర్చి సినిమాఫిల్మ్ ప్రదర్శన సహితముగా నుపన్యసించుదురు.

ధన్వంతరి దినోత్సవము:—గవర్న మెంటు ఇండియను మెడికలుస్కూలు విద్యార్థుల సంఘముచే స్కూలు ఆవరణయందు (మైదుపార్కు) కీల్సకు) అక్టోబరు 30 తేదీన జరుపబడును. ఉదయం 7 గంటలకు ప్రార్థనపూజ జరుపబడును. సాయంత్రం 5 గంటలకు సభ జరుపబడును. గా॥ ఎస్. ముత్తయ్య ముదలియారుగా రధక్షత వహించుదురు. డి॥ బి॥ టి. రంగారావు, పండిత యు. రామనాథశాస్త్రిగార్లు ఉపన్యసించుదురు.

దీపావళి భిక్ష

హిందూపురం శ్రీ శారదా యువిక గ్రంథ పఠశాల యమునకు తమ కేంద్రానుసారము దీపావళి భిక్ష మొసంగి మా సదుద్యమమున ప్రోత్సహింప విక్రీలీ ప్రార్థించు చున్నాడను. కందాడై భావ్యం గౌరవ కార్యదర్శి.

కాన్పూరు జాతీయపతాకోత్సవము

ఇదివరకు పతాకను ప్రతిష్ఠించినందుకు 1½ సంవత్సరములు శిక్షపడిన జగ్గంబుప్రసాదు ప్రతిష్ఠించుట

సాజిత్ మోహినీగారి యుద్ధోద్రేకము
కాన్పూర్, అక్టోబరు 28:—జిల్లా కాంగ్రెస్ కమిటీ కార్యాలయము పై జాతీయ పతాక ప్రతిష్ఠాపన మహోత్సవము నిన్న జరిగెను. కాన్పూరు పురభవనమునందు పతాకను ప్రతిష్ఠించి 1½ సంవత్సరములు శిక్ష ననుభవించిన సత్యాగ్రహి శ్రీ యుత జగదంబుప్రసాదు పి.తైపిగారు సభికులనుద్వేషించి పతాకను ప్రతిష్ఠించిరి. సభికుల నుద్వేషించుచు మాలానా సాజిత్ మోహినీగారుగూడ కొలదిగా నుపన్యసించిరి. రెండు నెలలలో నిరంకుశ ప్రభుత్వముతో పోరాటముజరుగనున్నదనియు, కాంగ్రెస్ వాదుల కది పరీక్షాసమయమనియు, అందఱును మనస్ఫూర్తిగా కాంగ్రెసు ఆజ్ఞలను శిరసావహించి పాటుబడవలెననియు మోహినీగా రుద్వేషించిరి. (ఫీ ప్రెస్.)

చిత్తూరుజిల్లా కాంగ్రెసు సంఘము

30-10-29 తేదీ బుధవారం సాయంకాలం 5 ఘంటలకు చిత్తూరుజిల్లా కాంగ్రెసు కమిటీ మీటింగు తిరుపతి బజారు వీధిలోయుండు చిత్రాలనాపడిలో మాడును. దినవవిషయములు చర్చింపఁబడును:—
(1) చిత్తూరుమండల కమిటీకి అధ్యక్షులు కార్యదర్శి, కార్యనిర్వాహకులను ఎన్నుకొనుట. (2) ఆంధ్రరాష్ట్ర జాతీయోపసంఘములకు సభ్యులను ఎన్నుకొనుట. (3) జెబూడలో జరుగనున్న ఆంధ్రరాష్ట్ర మహాసభకు ప్రతినిధులను ఎన్నుకొనుట. (4) లాహోరులో జరుగనున్న దేశీయ మహాసభకు ప్రతినిధుల ఎన్నికల చర్చ. (5) జమాఖర్చులు. (6) సభ్యులను చేర్చు విషయము. (7) ఇతరవిషయములు.

యం. శ్రీనివాసాచార్య కార్యదర్శి
బకింగహం నుండిరమున నవంబరు 5 తేదీని రాములు కవునిలును సమావేశ పరచెదరు.

శారదాబిల్లుకు అనుకూల ప్రచారము

సింధు హిందూమహాసభవారి సంకల్పము

త్వరలో సభవారు సింధు హైదరాబాదులో కార్యాలయము స్థాపించి, 1930 ఏప్రిల్ వరకు ప్రచారము సాగించెదరు
హైదరాబాదు, (సింధు) అక్టోబరు 28:—ప్రజలకు శారదాబిల్లులోని మరతులను బోధించుటకై సింధురాష్ట్రము నందు ప్రచారము ప్రారంభింపబడుచున్నది. సింధురాష్ట్రములోని సంఘసంస్కారప్రముఖులు గొందరును, సింధు హిందూ సభా కార్యనిర్వాహకవ్యవహారును సభగావించి హరబిలాస శార్దాగారిని ఆధిపందించుచు తీర్మానించిరి. శారదా ఆక్టోబరు క్ల ప్రతులను పంచి పెట్టుటకును, బిల్లుయొక్క మరతులను ప్రజలకు తెలియజేయుటకును డబ్బిచ్చి ప్రచారములను నియమించుటకును తీర్మానింపబడెను. పాఠశాలలోని బాలబాలికలకు బిల్లు మరతులు బోధించుటకు స్థానికసంస్థల యొక్కయు, పాఠశాలాధికారుల యొక్కయు సాయము కోరబడెను. సింధు హిందూ మహాసభవారితో నియమింపబడిన హిందూ సమ్మేళన కమిటీవారు త్వరలో హైదరాబాదునందు (సింధు) కార్యాలయమును పెట్టెదరు.

జాతీయ పతాకోత్సవము

పతాకోత్సవముయొక్క అర్థమునుగూర్చి సక్కుర్ పౌరులను డాక్టరు చాయిత్రామెగా రుద్వేషించిరి. విదేశపుస్త్రుబహిష్కరణమునుగూర్చి జయరామ్ దాసు దౌలత్ రామ్ గారుకూడ ముచ్చటించిరి. తరువాత దౌలత్ రామ్ గారితో ఖద్దరుప్రదర్శనము ప్రారంభింపబడెను. అందు ఖద్దరుపుస్త్రుములు, ఉన్నిసంఘా ఖద్దరు పట్టు ప్రదర్శింపబడినవి. (ఫీ ప్రెస్.)

మద్రాసు కార్పొరేషన్ పాకీషనివారి సంఘము

చింతాద్రి పేటలో కనివారం 26-10-29 తారీఖున సాయంకాలము 5½ గంటలకు రాయపురం మనియగార్ చాత్రాట్రి వద్ద జరిగిన సభలో యీక్రింది తీర్మానము ఏకగ్రీవముగ అంగీకరింపబడినది.

19-10-29 తేదీని కేపియర్ పార్కులో శ్రీయుత డా॥ సి. నరేశ మొదలియారు యం. యల్. సి. గారి అధ్యక్షతక్రింద జరిగిన సభలోను చెన్నపట్నం కార్పొరేషన్ పాకీ వాళ్ల సంఘమువారు తమ కష్టములను గురించి యెన్ని పర్యాయములు కమిషనర్ గారికి తెలియజేసినను వారు సరకునేయనుండి నందున తమ అసమ్మతిని తెలియజేయుచున్నారు. మరియయు 19-9-29 తేదీని ఒక పుత్తరమున్ను 26-9-29 తేదీని ఇంకొక పుత్తరమున్ను కమిషనరుగారికి వ్రాసుకొన్న ను జబాబు లేనందువలన ఈకనివారం 26-10-29 తారీఖున మరల సీసభలో ఆమోదింపబడిన నేటి తీర్మానమునకే ప్రాముఖ్యత యిచ్చి శ్రీ కమిషనర్ గారిని తృప్తికరమైన జవాబు శీఘ్రముగ మాకిచ్చి మా కష్టములు తొలగింప గలందులకు ప్రార్థించుచున్నాము.

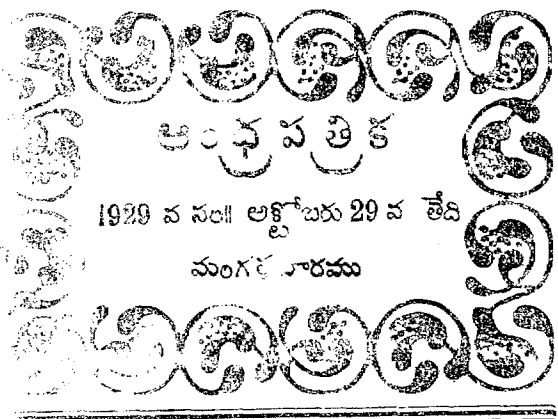
యం. శ్రీరాములునాయుడు, 23-10-29 కార్యదర్శి.

ప్యారిసు అంతర్జాతీయ సభ (రూటరు)

లండన్, అక్టోబరు 29:—నవంబరు 5 తేదీని ప్యారిసులో జరుగు అంతర్జాతీయ సభకు డాక్టరు పరంజిపాయిగారిని ఇండియా ప్రభుత్వ ప్రతినిధిగను, రైటుగారిని (వి. సి. ఎస్.) సాంకేతిక విషయములందు సలహాదారుని గను నియమించిరి. విదేశీయుల ప్రతిపత్తిని నిర్ణయించుటకును సన్నులను గూర్చియు ఆలోచించి నిబంధనలను జేతురు.

సర్వపక్ష సమావేశ రిపోర్టు

నైజారానిపోర్టు తెలుగుపుస్తకములు బెజవాడ ఖద్దరు స్టోర్సులోను, బందరు కాంగ్రెసు బిఫీడులోను విక్రయమునకు సిద్ధముగా నున్నవి. కావలసినవారు ఆయాస్థలములలో తీసుకొనవచ్చును.
పెల రు 1/-పికిరూపాయి మాత్రం

ఆంధ్ర సభలు

ఆంధ్ర సభలు బెజవాడలో నవంబరు రెండవ తేదిన ప్రారంభమగును. ఈ సభలను విజయనంతముగ నిర్వహించజేయు భారము ఆంధ్ర మహాజనులపై నిలిచియున్నది. ఆంధ్ర సభలు, ఆంధ్ర గాయక సభతో ప్రారంభమగుట శుభచిహ్నము. గానము, విహితముష్మికానంద సంధాయకమని ఎల్ల రంగీకరించెడి విషయమే. ఆంధ్రదేశ సాభాగ్యమునకు వలసిన పెక్కు విషయములను చర్చింప వలసి యున్నపుడు, వివిధ మండల సభ్యులు గాన ప్రణామముచే సంత్సృత హృదయాలై తమ పనులను తాత్పర్యముతో నిర్వహించుటకు, సంగీత సమాజేశము ప్రోద్బల మొనగగలదు. గాయకమహాసభకు, సుప్రసిద్ధ గాయకులగు పారులలి రామకృష్ణయ్య కంఠాలుగారు ఆహ్వాన సంఘాధ్యక్షులు. అధ్యక్షులగు చి. బి. కొమ్మరెడ్డి సూర్యనారాయణ మూర్తి నాయుడుగారు గానప్రియులు, సంగీతవిద్యాపోషకులు. ఆంధ్రదేశమునందు, వీరి యాదరణ క్రింద పెక్కుమంది ఆంధ్ర దాక్షిణాత్య సంగీత విద్వాంసులు సేరా మహాత్మ్య దినములలో తమ తమ పాండితి ప్రకర్షను ప్రదర్శించి, ఆంధ్ర మహాజనులకు వినుటకు విందుగొలుపు చుందురు. సంగీతవిద్యా పోషకులలో, నాయుడుగారు అగ్రగణ్యులనుటకు సందియము లేదు.

ఇట్టివారు ఆంధ్రగాయకసభ కధ్యక్షతవహించి, గాన విద్య నేరీతిన వ్యాపింపజేయవలయునో అందుకు కరిగినమార్గము తెలివితో, అనుభవపూర్వముగ నిరూపింపగలరనియు, వీరి యధ్యక్షతక్రింద సభ జయప్రదముగ నిర్వహింపబడుననియు నమ్మెదము. ఇంతియగాక, రెండవతేది మొదలు ఆరవతేది వరకు ప్రతిదినము సంగీత ప్రదర్శనములు జరుగుచుండును. ఉదయమున నాగస్వరవాద్యమును ఉపన్యాసములును, సాయంకాలము జులైత్రగౌత్రప్రదర్శనములును జరుగుచుండును. ఆంధ్రసభలలో పాల్గొనువారు, సంగీతప్రదర్శనములను తిలకించి ఆనందించుట కవకాశ మొత్తేని గలదు. ఇవి మానసిక శారీరక శ్రమలనెల్ల నివారింప జాలియుండును. సంగీత ప్రదర్శనములలో పాల్గొనువారు, ఆంధ్రదేశమునందు ప్రసిద్ధిపొందిన విద్వాంసులగుటచే, ఎల్లరకు వీరి గానమును విని యానందించుటకు వీలగును. ఆంధ్ర దేశసంగీతమున కొకప్రత్యేక వ్యక్తతయు, ప్రతిభయు కలవని, అన్యరాష్ట్రముల వారుగూడ అంగీకరించుచున్నారు. అట్టి ప్రతిభ నింకను పెంపుజేయుటకు వలసిన కార్యసాధనలను సంగీతసమావేశమువారు నిరూపింపవలయును. సభల గావించి తీర్మానించిన మూత్రాన ప్రయోజనముండదు. తీర్మానముల నమలు

లోనికి దెచ్చినపుడే, సంగీత విద్య వ్యాప్తిగాంచును. గత సంవత్సరము నంద్యాలలో జరిగిన గాన సభలో జరిగిన తీర్మానములు కాగితములందే భద్రముగ నిలిచియున్నవి. ఈమారయినను, తీర్మానము లాచరణలోకి వచ్చుగాక యని కోరెదము.

ఏ సభలను ప్రారంభించినను పతాకోత్సవమును ముందుగ జరుపుట యాచారమయినది. జాతీయపతాకము, హిందూదేశ గౌరవ చిహ్నము. నాగరిక దేశము లన్నిటికిని, ప్రత్యేక పతాకములు గలవు. వాని నక్కడి ప్రజలధికముగ గౌరవించుచుండురు. పతాకమున కేమాత్రము అగౌరవము గలిగినను వారు సహించరు. వివిధ దేశ పతాకములకు వివిధ చిహ్నములు గలవు. హిందూదేశము పరాధీన స్థితియందుండుటచే, స్వతంత్రపతాకము నెత్తజాలకున్నను, కాంగ్రెసు మహాసభ ప్రత్యేక జాతీయ పతాకము నేర్పరచెను. దీనియందు అన్యుల నకమానించు చిహ్నములుగాని, దార్జన్య చిహ్నములుగాని గనుపించవు. అంతఃసఖ్యము, అహింస, రాటము, జాతీయపతాకమునకు ప్రధాన చిహ్నములై వెలియుచున్నది. హిందూదేశ లక్ష్యము నివి దెలుపుచున్నవి. హిందూదేశము స్వాతంత్ర్యము బడయుచో మానవకోటి కెట్టిమేలు నలువగలుగునో, ప్రపంచశాంతి కెటుల దోడ్పడగలుగునో, యావత్పాతకముబట్టి గ్రహింపవచ్చును. జాతీయపతాకము. తేటపరచు మహదాశ యములను ప్రతిభారతీయుడును సఫలము గావించుటకై యత్నించుట ధర్మము.

కాంగ్రెసు సమావేశములతోబాటు ఖడ్గరు ప్రదర్శనములను జరుపుటగూడ ఆచారమయినది. బెజవాడలోగూడ ఖడ్గరుప్రదర్శనము జరుగును. కడ్గరు ఉద్యమమునకై సర్వశక్తిని ధారబోయుచున్న సి. రాజగోపాలాచార్యులుగారి ప్రదర్శనమును ప్రారంభించుటెంతయు సమంజసముగ నున్నది. ఆచార్యులుగారు ఖడ్గరునిమిత్రమును, మద్యపాననిషేధము నిమిత్తమును సంతతకృషి నలుపుచున్నారు. ఆంధ్రదేశ మిదివరకు కడ్గరు ఉద్యమముపట్ల విశేష శ్రద్ధవహించి యుండెను. ఇప్పటికిని సన్నని కడ్గరుకు ఆంధ్రదేశమును మించిన భాగము గనుపించదు. సంవత్సరాంతములోపల విదేశవస్తు బహిష్కారమును పూర్తిచేసి, స్వరాజ్య సంపాదన శక్తిని బడయవలెనని, కలకత్తా కాంగ్రెసుసభ నిర్ణయించెను. ఇక్కార్యము సఫలమగుటకు, ఆంధ్రదేశము శక్తివంతుల లేకుండ తోడ్పడుట యవసరము. విదేశవస్తు బహిష్కారమునకు కడ్గరు నిర్మాణము, కడ్గరు ధారణము ప్రధాన సాధనములు. కడ్గరు స్వరాజ్యమునిచ్చునను సూక్తి అతిశయోక్తి గానేరదు. రాజోపు కడ్గరు ప్రదర్శనము, కడ్గరు వ్యాప్తికిని, విదేశవస్తు బహిష్కారమునకును ప్రోద్బల మొనగునని నమ్మెదము.

ఆంధ్రరాష్ట్రీయ మహాసభ, సందిగ్ధ సమయమున జరుగుచున్నది. అధినివేశ స్వాతంత్ర్య ప్రకటనమును ప్రభుత్వమువారు గావించెదరను వదలిగలదు. లేనియెడల గాంధీమహాత్ముడును తదితర, కాంగ్రెసు నాయకులును సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యమును లక్ష్యముగ నెంచి, తత్సంపాదనకై ఫలప్రదమగు కార్యక్రమమును నిరూపించెదరు. ఆంధ్రదేశ మేటుల మెలగవలయునో, ఆంధ్రరాష్ట్రీయసభ

నిర్ణయింపగలదు. రాష్ట్ర సభా తీర్మాన మేరూపము దాల్చినను, ఆంధ్రదేశము ఇతరరాష్ట్రములకన్న వెనుకబడదనియు, కాంగ్రెసు తీర్మానమును శిరసావహించి పనిజేయుననియు నమ్మవచ్చును. సభాధ్యక్షులగు నడింపల్లి నరసింహారావు పంతులుగారికి కాంగ్రెసు ఆదర్శములపట్ల అపరిమితోత్సాహము గలదు. వానిని సఫలపరచుటకై వీరు నలుపుచున్న కృషి ప్రశంసాపాత్రమయినది. వీరి యధ్యక్షతక్రింద, రాష్ట్రీయసభ జయప్రదముగ జరుగునని విశ్వసించెదము. ఆంధ్ర మహాసభ మదరాసు శాసనసభ్యులగు కోటిరెడ్డిగారి యధ్యక్షతక్రింద జరుగ నున్నది. వీరు ఆంధ్రోద్యమాభిమానులు. ఆంధ్ర విభజనమునకు వీరు ప్రతికూలురు. వీరి అధ్యక్షతక్రింద జరుగు ఆంధ్ర మహాసభ, ఆంధ్రుల యైకమత్యమునకును, ఆంధ్రరాష్ట్ర సిద్ధికిని, ఆంధ్రదేశభాగ్యదాయమునకును వలయు సాధనలను నిరూపించి, వానిని ఆచరణలోనికి దెచ్చుటకు ప్రోద్బల మొనగునని యూహించెదము.

ఆంధ్ర యువజన మహాసభ, సుప్రసిద్ధ నాయకులగు కె.ఎఫ్. నారిమెనుగారి అధ్యక్షతక్రింద జరుగగలదు. నారిమెనుగారు శాసనసభలో నేమి, వెలుపలనేమి, ప్రజాశయముల కొరకై నిర్భయముగ పాటుబడుచు, ఎట్టి యిబ్బందులు తటస్థించినను వాని నెదుర్కొనుటకై సంసిద్ధత జూపుచున్నారు. వీరు యువకులయినను, త్వరలో దేశ నాయకత్వమును వహింపగలరని, దెలుపవచ్చును. ఆంధ్ర యువకులను కార్యోత్సాహ పరచుటకై జేయుటకు, వీరు గావించెడి ప్రబోధము చాలియుండునని తలచెదము. ఆంధ్రదేశ రయితుల సభకృతిక విచారణ సంఘ కార్యదర్శియు, ఆర్థిక సమస్య పరిష్కారకులు నగు గో.గి.నేని రంగనాయకులు చౌదరిగా రధ్యక్షతవహించుట, అనుకూలముగ నుండును. రంగనాయకులుగారు విదేశములలో విద్యానుభవము గడించి, దానిని స్వదేశమునందు జనించు సమస్యలకు వర్తింపజేయుచు, తమప్రజ్ఞాతిశయమును కనుబటచుచున్నారు.

భూవిభాన సంస్కరణసభకు గౌ. రామదాసు పంతులుగా రధ్యక్షత వహించుట సమంజసముగ నున్నది. వీరు సహకారోద్యమమునకై పాటుబడుచు, జానపదులకు సంబంధించిన వ్యవహారములను బాగుగ గ్రహించిన నేర్పరులు. హిందూమహాసభకు డాక్టరు మూంజీగా రధ్యక్షులగుట అదృష్టము. మూంజీగారు హిందూసాంఘికోద్ధరణకై తమజీవితము నెటుల ధారబోయుచున్నారో తెలిసినవిషయమే. ఆదిమాంధ్రసభయు, రైల్వేప్రయాణికుల సభయు హిందూస్థానీ నేవాదేశసభయు, స్థానిక సంఘముల సభయుగూడ జరుగ నున్నవి. వ్యాయామసభ పుయ్యూరు రాజాగారి అధ్యక్షతక్రింద జరుగగలదు. ఈరీతిని జరుగు వివిధ సభలును, ఆంధ్రుల వ్యక్తిత్వమును ప్రదర్శించుటకును, ఆంధ్రుల ప్రతిభను పెంపుజేయుటకును తోడ్పడగలవు. ఆంధ్రమాతృ సందర్శనము దృగ్గోచరమగుటకును, ఆంధ్రత్వసిద్ధి గలుగుటకును, ఇంతకన్నను అనుకూలసమయముండబోదు. ఆంధ్ర మహాజను లీసభలకు అధికసంఖ్యలతో వెడలి, సభావిజయమునకు తోడ్పడ ప్రార్థితులు. ఆంధ్రసభలకు జయము గలుగుగాక!

జోసెఫ్ గారి మార్పు

జార్జి జోసెఫ్ గారు జన్మిస్తున్నప్పుడు క్రొత్తగా ప్రవేశించిరి. వీరిపట్టుదల ప్రాతసభ్యుల పట్టుదలను మించుట వింతగాదు. వీరిటివల గావించిన ప్రసంగము కాంగ్రెసును దూషించుటతో పూర్తియయ్యెను. కాంగ్రెసుసభ, వివాదప్రయత్నములను గావించగలదుగాని, నిర్మాణప్రయత్నములకు బూనజాలదని, వీరు నిందించిరి. నిర్మాణ ప్రయత్నములనిన, మంత్రి పదవులను చేపట్టుట యని వీరి యర్థము. ప్రస్తుత శాసనసభలో, మంత్రి పదవులను నిర్వహించి, దేశమునకు లాభము జేయగలిగినవా రెవరును గనుపింపరు. కాంగ్రెసుజాతిము వారుగూడ యిట్టి వ్యర్థకార్యమునకు బూననందులకు, జోసెఫ్ గారు నిందించినను, ప్రజ్ఞాలెవరును నిందింపజాలరు. రాష్ట్రీయ స్వాతంత్ర్యము చేకూరువరకు, మంత్రిపదవులను చేపట్టగూడదని, జన్మిస్తున్నప్పుడు వారుగూడ కోయంబత్తూరునందు తీర్మానించిరి. అట్టితరీ, వీరు జన్మిస్తున్నప్పుడువారిని గూడ నిందింపవలసి యుండును. జన్మిస్తున్నప్పుడు ప్రభుత్వాభిమానము నిపుడుగూడ చూడగొనిన ధని, వీరు సంతసించుచున్నారు. కాదని ఎవరనిరి? జన్మిస్తున్నప్పుడు అధికారానుగ్రహమున కధికముగ పాత్రమయినపక్ష మింకొకటిలేదని, తెలిసిన విషయమే. కాని, ఇది సంతోషకారణమో, సంతాపకారణమో, ఎవరికివారు నిర్ణయించుకొన వచ్చును. వీరికి జాతీయతగూడ పనికిరాదు. రాష్ట్రాభిమానమున్న చాలును. మద్రాసు కాంగ్రెసు సభ్యులు, సంయుక్త రాష్ట్రముల వారిచేగాని, మంగదేశము వారిచేగాని, నడిపింప బడగూడదని, జోసెఫ్ గారు హితవోసంగుచున్నారు. కాంగ్రెసును విడనాడిన జోసెఫ్ గారి కింకను కాంగ్రెసు సభ్యుల గూర్చి యింత పరితాప మెందులకో తెలియదు. వివిధరాష్ట్ర కాంగ్రెసుసభ్యుల మధ్య కలహములను బుట్టించుట వీరి యుద్దేశ్యముగనుచో, వీరి హితవును కాంగ్రెసు సభ్యులెల్లరును నిరాకరింపకమానరు. ఇట్టివారు, జన్మిస్తున్నప్పుడు మాత్రము ఎంతకాలము సఖ్యముగ మెలగగలరో యాహింస వచ్చును. వీరు జన్మిస్తున్నప్పుడు మునుకు గొప్పబలమగుదురని, అధ్యక్షులు నుడివిరి. కాని, అధ్యక్షుని యాశలు ఫలించునని దోచవు.

అస్పృశ్యత

అస్పృశ్యతను తొలగింపవలయునని, సుప్రసిద్ధ నాయకులు గావించిన ప్రకటనము, హిందూ సంఘమును ప్రోద్బలపరచునని నమ్మెదము. నిమ్నజాతులలో అద్భుత ప్రబోధము గలిగినది. హిందూసంఘమునుండి విడిపోయి, అన్యమతసంఘములలో చేరుటకు, నిమ్నజాతు లిష్టపడుట లేదు. తమను మానవతుల్యులుగ పరిగణింపనిచో, సత్యాగ్రహమునయినను అవలంబించి, తమహక్కులను కాపాడుకొందుమని, వారు నిశ్చయము జూపుచున్నారు. పూనా దేవాలయ ప్రవేశము విషయమై జరుగుచున్న వివాద మిందుకు నిదర్శనము. నిమ్నజాతు లనబడువారిలో ప్రబోధము గలిగినప్పటికీ, ఇంకను వారి హక్కులను నిరాకరించుట దూరదృష్టి గాజాలదు. పూనా దేవాలయమువారు, వీరి ప్రవేశమునకు వీలులేదని తుదకు నిర్ణయించిరి.

కేల్కారు ప్రభుత్వం సమాధాన ప్రయత్నములు విఫలమయ్యెను. అయినను, జమకూలలో బజాజ్ గారు సూచించినటులు, ఉన్నతజాతులు నిమ్నజాతుల హక్కులను క్రమక్రమముగ గుర్తించుచున్న యీ సమయమున, తీవ్ర మార్గములకు వారు గడంగుట వలన నెక్కుడు ప్రయోజనము గలుగదు. వివిధ రాష్ట్రములందలి హిందూ నాయకులును, అస్పృశ్యతా నివారణము విషయమై దీక్షబూనుచో అస్పృశ్యత త్వరవో యంతరింపకమానదు.

తూర్పు గోదావరిమండల సమావేశము

తలచినటులనే, తూర్పు గోదావరి మండల సమావేశము, ఆంధ్రదేశమున కంతకును మార్గము జూపినది. సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యమునే లక్ష్యముగ నుంచుకొనవలయుననియు, త్రివిధ బహిష్కారమున కును, శాసనోల్లంఘమునకును దేశమును సంసిద్ధపరుపవలయుననియు, లాహోరు కాంగ్రెసుసభవారికి, తూర్పు గోదావరి మండల సభవారు సిఫార్సుజేసిరి. ఈ మండలము, సాంబమూర్తి అన్నయ్య పూర్ణయ్య గార్ల జన్మభూమి. వీరల త్యాగములచే పునీతమయిన మండలము త్యాగకార్యక్రమమును నిరూపణజేయుట నహజమే. సభాధ్యక్షులగు డాక్టరు పట్టాభి సీతారామయ్యగారు, ఆచారము ననుసరించి ఉపన్యాసమును వ్రాసి చదువక, అప్పటికప్పుడు గంభీరోపన్యాసము గావించిరి. దేశధన మెటుల ప్రవాహరూపమున వెలుపలకు బోవుచున్నదో వీరు తేటపరచి, రయితుల ధార్మిగ్యదశను వివరించిరి. రయితుల ధనము నానా రూపముల వెలుపలకు పోకుండ, దేశమునందే నిలిచియుండ వలసిన యవసరమును చక్కగ నిరూపించిరి. తూర్పు గోదావరి మండలము నిర్బంధముననున్న తన నాయకులను స్మరించి, వారి గౌరవమున కే మాత్రముధంగము కలుగకుండునటుల మెలగుచు, స్వాతంత్ర్య సిద్ధికై తదేకదీక్షతో పాటు బడుచు, ఆంధ్రదేశమునకు నాయకమణియై వెలుగుగాక యని కోరెదము.

విమానము కూలుట

హిందూదేశమునకును ఇంగ్లండుకును తపాలును గొంపోవుచున్న వాయువిమానములు ఉపద్రవ రహితముగ నుండుటలేదు. అందుచే, ప్రజల కింకను ధయము దొలగకుండుట వింతగాదు. ఇటీవల కరాచీనుండి ఇంగ్లండుకు వెడలుచున్న వాయు విమానము, తుపానువలన జినోవాగల్ఫులో గూలెననియు, ఏడుగురు మరణించిరినియు, వార్తలు డెలుపుచున్నవి. ఇంతకుపూర్వము, సెయింబరు నెలలో నొక ప్రమాదము సంభవించెను. ఇట్టి ప్రమాదముల మూలమున, విమానములద్వారా లేఖలను త్వరితముగ బంపదలచువారికి ఆశాభంగము కలుగుట నహజము. అయినను, ప్రమాదముల కవకాశము లేకుండ, తగిన కట్టుదిట్టములు త్వరలో గావించబడుననియు, ఎట్టి పరిస్థితులలో నయినను విమానములు నిర్భయముగ దిరుగుటకు వీలు గల్గింపబడుననియు నమ్ముటకు వీలు గలదు.

ప్రథమ ఆంధ్రప్రదేశ్ సమావేశము :—

బెజవాడలో నవంబరు 5 వ తేదీ సాయంకాలం 5గం॥ కు జరుగును. దేశీయగరిష్ట ప్రదర్శనము జరుపబడును. సామగరి డివిజ్యం దభిలాషగలవా రెల్లరును హాజరు కావ్రార్హితులు.

సతీష్ సేనుగారికి శిక్ష

5 వేలకు స్వంతబాండు 5 వేలకు యింకొక బామిను కోరబడుట

తేనిచో 3 సంవత్సరములు కఠినశిక్ష
కలకత్తా, క్రిమినల్ ప్రొసీజరు కోర్టు 110 నెక్లసు ప్రకారము బారిసాల్ కాపురస్తుడగు సతీష్ సేనుగారి వై శిక్ష విధించుచు ఫిఫ్ థేసిడెన్సీ మేజిస్ట్రేటు తీర్పు సేడు ఉదయము చెప్పెను. మూడు సంవత్సరముల వరకు మంచి నడతకై 5 వేల రూప్యములకు స్వంతబాండు యివ్వవలెననియు, 5 వేల రూప్యములకు యింకొకరు బామిను ఉండవలెననియు మేజిస్ట్రేటు కోరెను. తేనిచో మూడు సంవత్సరములు కఠిన శిక్ష ననుభవించవలెను. (అ. ప్రెస్.)

ఆంధ్ర స్వాతంత్ర్యసమితి

2-వ తేదీన బెజవాడలో సమావేశము

రాజమహేంద్రవరము, ఆక్టోబరు 29:—బా॥ బ్ర॥ ము బహుళ్యాంగుగారు యిట్లు తంతివార్త నంపుచున్నారు:—ఆంధ్ర స్వాతంత్ర్యసమితి సమావేశము నవంబరు 2-వ తేదీన బెజవాడలో దుర్గావిలాసమునందు జరుగును. రాష్ట్రీయసభను గూర్చి చర్చింపబడును. సభ్యులెల్లరు విచ్చేయ బ్రార్హితులు.

దేవాలయముల ప్రవేశము

బొంబాయి అస్పృశ్యుల సత్యాగ్రహసంఘమువారు సత్యాగ్రహము ప్రారంభించుట వాయిదావేసిరి
బొంబాయి, ఆక్టోబరు 28:—అస్పృశ్యులకు దేవాలయమునందు ప్రవేశించుటకు ఉత్తగువు నొసగెనెనని బొంబాయి అస్పృశ్యులసంఘమువారు బొంబాయిలోని నానాదేవాలయపు అధికారులకు చేసినన్నపమునకు ప్రత్యుత్తరము ఇచ్చువరకు అస్పృశ్యులు సత్యాగ్రహము ప్రారంభించుట ఆపుదలచేసినటుల తెలియుచున్నది. ఈ విన్నపమునకు బదులునిచ్చుచు లక్ష్మీ నారాయణ దేవాలయపు ట్రస్టీలు అస్పృశ్యులు దేవాలయము నందు ప్రవేశించుటకు అనుమతినొసగరైరి. దేవాలయపు ట్రస్ట్ పట్టాప్రకారము హిందువులకు తప్ప మేరొకటి దేవాలయమునందు ప్రవేశించుటకు హక్కులేదనియు హిందువులలో సహితము ఉన్నతజాతివారే దేవాలయమును ప్రవేశింపవచ్చుననియులక్ష్మీ నారాయణదేవాలయాధికారులు ప్రత్యుత్తరమొసగిరి. ఈవిధముగా తెలుపబడియు ఎవరైన హింసజాతివారు దేవాలయమును ప్రవేశించుటకు యత్నించిన, వారిప్రయత్నము ఎదిరించినను, అని కూడ వారు తెలిపిరి. (అ. ప్రె.)

భారతనాయకులకు బ్రిటను దొరతనమువారి ఆహ్వానములు

గాంధీమహాత్ముని అభిప్రాయము

రాండు టేబిలు సమావేశమునందు బ్రిటను ప్రభుత్వ ప్రతినిధులతో చర్చించుటకు భారతజాతీయనాయకులకు దొరతనమువారి హామ్యనితురను వార్తలనుగూర్చి మీరటులో మా విశేషిరి మహాత్ముని ప్రశ్నించెను. “నాకిందులో శ్రద్ధలేదుగాన నేనేమియును చెప్పదలచుకొనలేదు. లాహోరులో కాంగ్రెసు మహాసభ జరుగుననిగూడ అధినివేశస్వాతంత్ర్య మియ్యబోవచో అచట భావివిధానమును నిర్ణయింపవలె నను విషయమున గూడ నేనేమియును చెప్ప నొల్లనుగాని ఈసంవత్సరాంశములోగా అధినివేశస్వాతంత్ర్యము నియ్యబోవో 1930 వ సంవత్సర ప్రభుమదినమునుండియు నేను సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యము చేకోరెను” అని మహాత్ముడు సమాధిచెను. (ప్రీ ప్రెస్.)

వర్ష పాతము

పూనా, ఆక్టోబరు 29:—వెన్నరాష్ట్రమునందు గర్భి ప్రాంతములందు వర్షముపడెను:—హద్దజేరు, శివసాగరం 1/4 అం. మానూరు, పాలంకోట, పంబం 2, కొడయకేనాం. మధుర 1 అం, చెల్లూరు, మదరాసు 3/4, కడలూరు తిరువనంతపురం 1/4, తిరుచినాపల్లి, కర్నూలు, నాగపట్నం. కర్నూలు 1/4 అంగుళము.

నూచన:—ఉత్తరబర్మా అస్సామ, మైసూరు: వర్షము వ్యాపించును. (అ. ప్రె.)

సుభాష్ బోసు కేసువిచారణ

కోర్టుకు హాజరుకానందుకు తప్ప తనదేయని ప్రతివాది ప్లీడరుచెప్పట

సాక్ష్యము విషయమై ముద్దాయి ప్లీడరుకు పబ్లిక్ ప్రాసిక్యూటరుకు సంఘర్షణ

కలకత్తా, అక్టోబరు 28 :—విచారణ కోర్టుకు హాజరుకానందుకు సుభాష్ చంద్రబోసుగారి స్వంతపూచీఖత్తు లేల రద్దుచేయగూడదో విచారించుటకై అతిపూరుజిల్లా మేజిస్ట్రేటు కోర్టులో కేసు సేమనుభ్యాసము ప్రారంభమయ్యెను. ఇది బోసుగారిపైను ఇంకా 12 నుండి పైనను రాజద్రోహ కుట్ర కేసులకు ఫలితముగాను, కోర్టురానందుకు ఫలితముగాను జరిగిన కేసు బోసుగారిపక్షమున నాదించిన యన్. సి. తాల్కొదారుగారు యిట్లు చెప్పిరి :—విషయములను మిక్కిలి జాగ్రూకతతో పరిశీలించినవాడట, కోర్టుకు బోసుగారు రానందుకు కారణము సేకరించి నా రెంతమాత్రమున కాదని సేమ చెప్పవలసియున్నది. ఈ విషయమై తిప్పిదము నాదియు, యింక యితర స్నేహితులదియు నై యున్నది. బోసుగారు కోర్టుకు రాకుండు సెలవొసంగబడదని మే నూహించుకొనినట్లును, ఒక్కసారి బోసు కోర్టుకురాకుండ తమరు సెలవునొసంగితిరి. కనుక యిప్పుడునుండ అభ్యంతర సేమియు నుండదని మేము తలచితిమి. కావున బోసు కోర్టుకు రా ననసరముండదని ధైర్యముగాను, నునస్సార్చిగాను చెప్పితిమి. మా మాటలమీద నా ధార పడి వివిధ స్థలములందు బోసుగారు తమపనులను చూచుకొనుచుండిరి. వారు అభిమాన ధనులు. వారు మాటతప్పుమరనుట దురూహ్యము. కావున ఈ విషయము యంతటితో విరమింపబడవలెననియు, యంతకు పూర్వమున్న సమరసభావము పునర్భవించి పడవలెననియు, సేమ కోరుచున్నాను.

ప్రాతమూలకముగా దరఖాస్తు పెట్టవలెనని కోర్టువారు కోరిరి. అందుకు ప్రతివాదు లంగీకరించిరి. తరువాత ప్రాథమిక విద్యోగపరంపు సమావేశమునకు ముద్దాయిలలో నలుగురు పోవలసి యున్నార గనుక కోర్టువారు 11-30 నుండి 3-30 వరకు మాత్రమే విచారణ జరుపవలెనని బి. కే. బోస్ యమ్. యల్. సి., కిరణ శంకరరావు, జె. యమ్. దాసుగుప్త, సుభాష్ చంద్రబోసు గారల పక్షమున కోరబడెను. మేజిస్ట్రేటు దీని కంగీకరించిరి. ముద్దాయిల స్నేహితులను కోర్టుకు రానిచ్చుటనుగూర్చి సిరస్సేన ఆజ్ఞాపించు కోర్టు వారి వ్యవస్థల నెవరిని ముద్దాయి ప్లీడరు కోరును. ఈ విషయము ప్రాంతాల్చించవలసినదని మేజిస్ట్రేటు పబ్లిక్ ప్రాసిక్యూటరుకు కోరెను.

న్యాయవాదులకు సంఘర్షణ

సాక్ష్యముపుచ్చుకొనుట ప్రారంభమైనప్పుడు ప్రతివాది ప్లీడరుకును, పబ్లిక్ ప్రాసిక్యూటరుకును, కోర్టువారికిని ప్రతివాది ప్లీడరుకును సంఘర్షణ జరిగెను. కకోరీ కుట్రకేసులో థైదీ యను రాజకీయపార్టీ బొమ్మను కోర్టువారికి పబ్లిక్ ప్రాసిక్యూటరు చూపబోగా ముద్దాయి ప్లీడరు అభ్యంతరపెట్టెను. ఈపట్లము బల్యంతసింగను ముద్దాయివద్ద దొరకెననియు, ఆముద్దాయి యొక్క చిత్రపుటలను డెల్చుట్లకది సమర్థమై యుండుననియు పబ్లిక్ ప్రాసిక్యూటరు చెప్పెను. ఇట్టిబొమ్మను సాక్ష్యముగా చూపుట ప్రభుత్వమువారి చిత్రవృత్తిని డెల్చుట్లని ముద్దాయి ప్లీడరుచెప్పెను. ఇందుపై ముద్దాయిలు వల్లెవల్లెయని కేసులు వేసిరి. కోర్టులో నిట్లు ఆరచుట తగదనియు, కోర్టు ఉపన్యాసవేదిక కాదనియు కోర్టువారు ముద్దాయిలను మందలించిరి.

ప్రతివాది ప్లీడరు:—

అనవసరమున యిట్టివానిని సాక్ష్యముగా చూపుచు పబ్లిక్ ప్రాసిక్యూటరు గారు కోర్టువారు కాలహరణము చేయుట తెగదు. నున కాలమునకు గూడ కొంత విలువకలదు.

ప్రభుత్వమువారి చిత్రపుటలతో మనకు నిమిత్తము లేదు.

కోర్టువారు పబ్లిక్ ప్రాసిక్యూటరు నుద్దేశించి ఈ పట్లము ముద్దాయియొక్క చిత్రపుటలపై సెట్టుతెలుపును.

కొంతకర్ప యైనతరువాత కోర్టువారు సాక్ష్యమును నిరాకరించిరి.

ఈ సన్నివేశ మాసపత్రికను సాక్ష్యముగా పబ్లిక్ ప్రాసిక్యూటరు చూపబోగా ప్రతివాది ప్లీడరు యిట్లు చెప్పిరి. విచారణ యంతయు సభాపాటిక మగుచున్నది.

ఇట్లు ప్రతివాది ప్లీడరుచెప్పట కోర్టువారికి కోపకారణ మయ్యెను. ఈ పత్రికను సాక్ష్యముగా సంగీకరించు చర్యనచ్చి నప్పుడు ఆపునపున కేసులుచినవచ్చెను. మేజిస్ట్రేటు కోర్టులో నున్న ప్రేక్షకులను పంపివేసినదని తెదరించెను.

ఆ పత్రిక చిట్టచివరకు సాక్ష్యముగా సంగీకరింపబడెను.

విచారణ రేపటివరకు ఆపుచేయబడెను. (అ. ప్రె.)

ఆంధ్ర సాహిత్యములకు విన్నపము

గతమునువత్సరములందును అఖిలభారత మహిళా మహాసభలు క్రమముగా పూనా, ఢిల్లీ, పాట్నాలలో జరుపబడిన సంగతి మీకెల్లరకు విశదమేగదా. ప్రతి అఖిలభారత మహిళాసభయును జరుగకముందు జిల్లాసభలును రాష్ట్రసభలును దేశమంతటను జరపుచు వైమహాసభకు ప్రతినిధులను తీర్మానములను పంపుట ముఖ్యవసరము. మొదటి మహాసభ పూనాలో జరుగకమున్న ఈవిషయ మంతగా వ్యాప్తముకాకుండుటచే జిల్లాసభలును రాష్ట్రసభలును పెక్కుచోట్ల జరుపబడలేదు. కాని క్రమక్రమముగా ఈసంగతి అందరకును తెలియబడెనంత గడచిన రెండువత్సరములను జిల్లారాష్ట్రసభలు అనేకచోట్ల జయప్రథముగ జరుపబడినవి. 1927 వ సంవత్సరాంతమున ఆంధ్రరాష్ట్రసభ ఈ కాకినాడపురమున జరిగితిమి. రాజమండ్రి వికాఖపట్నము మొదలగు కొన్ని పట్టణములందు జిల్లాసభలును జరుపబడినవి. నిరుదు అనగా 1928 వ సంవత్సరాంతమున ఆంధ్రరాష్ట్రసభకు తక్కిన ఏజిల్లావారైనను జరిపెనరే మోయని ప్రయత్నములొనర్చి చూచితిమిగాని ఎవరును పూనుకొనమి అఖిలభారత సభకు ప్రతినిధులను పంప నవకాశ మొదవదనియు దాన ఆంధ్రరాష్ట్ర సాహిత్యములకు చిన్ని తన మాపాదించుననియు, నెంచి, మరలమాజిల్లాయందు అందుకు కాకినాడపురముననే కొన్ని ఇబ్బందులకు లోనై, కొంతయాలస్యముగ నెట్లో రాష్ట్రసభ గావించవలసి వచ్చెను. వైసభోగ్వివరించిన సభలు ప్రతిసంవత్సరమునందును పెట్టెంబరుమొదలు నవంబరు నెలలోపుగా జరుగవలసి యున్నవి. ఆంధ్రరాష్ట్ర ప్రతినిధిగా నెన్నుకొనబడుటచే ఇట్టిసభలు జరుగునట్లు చూచుట నాకర్హమై యున్నది. గాన మన యాంధ్రదేశమునందలి విద్యవీరులు లెల్లరును పట్టుదల వహించి ఎక్కడగను గారు జిల్లాసభలను జరిపి దేశమునకు సహాయము, నామమాన్యులను గలిగింపగలదులకు మనఃపూర్వకముగ ప్రార్థించుచున్నాను. ప్రతిజిల్లాసభయందును ఆంధ్రరాష్ట్రసభి ఈ సంవత్సర మెచ్చట జరిగిన యుచితమా చర్చించి తీర్మానించి ఆతీర్మానమును నాకు పంపియొడల బహుజనాభిప్రాయప్రకారముగా రాష్ట్రసభ జరుపవలసిన స్థలమును నిర్ణయించి ఆ విషయమును ప్రతిజిల్లావారికి నెరుకపరచి ఆయూచువారికిని నాచేతనైన సాయమునచేయ సంసిద్ధురాలై యున్నాను. ఎట్టితీర్మానములను గావించవలయునో ఎందరు ప్రతినిధుల నెన్నుకొనవలయునో మొదలగు విషయములను కోరిన సంతోషముతో తెలియపఱచెదను. వ్యవధి మనకెక్కువ లేనందున మనయాంధ్రనారీమణులెల్లరును ఇందువిషయమై శ్రీమ్రముగా తగుపని చేయగలదులకు మిక్కిలి ప్రార్థించుచున్నాను. కాకినాడ.

కోకా కృష్ణవేణమ్మ.

ఫిరంగిగుండు కాల్చబోయి ప్రమాదము కలుగుట

అలహాబాదు, అక్టోబరు 27 :—మేజరు ఆర్. డి. యన్. రీడ్ గారు 27 వ ఫీల్డు బ్యాటరీ ఆఫీసరు ఒక ఫిరంగిగుండు కాల్చబోగా తీవ్రముగా గాయములయ్యెను. ఈతడు మందుచే దట్టించబడిన ఫిరంగిని ఒకటిరెండుమారులు కాల్చబోయెను. ఫిరంగి పేలలేదు. ఫిరంగి కేలకుండకుండుటకు కారణముమిమిని పరిశీలించుటకు ఈతడు ఫిరంగియొక్క ముఖమువైపువెళ్ళి పరిశీలించబోవ ఫిరంగి అకస్మాత్తుగా పేలెను. గుండుపేలుటచే మేజరుగారికి తీవ్రగాయములు యయ్యెను. వీరు మిలిటరీ ఆసుపత్రియందు చికిత్స గాంచుచున్నారు. (అ. ప్రె.)

బాపట్ల సబ్బారినేట్ జడ్జికోర్టులో

ఇన్ సాల్వెన్సీ పెటిషన్ నెం. 44/1929.

అర్జీదారుడు:— ఘంటా కొండయ్య కొమారుడు చినలింగయ్య, వయస్సు 40 సం॥లు, కమ్మకులం, బుత్తుమల్ల తెనాలి డిస్ట్రిక్టు మునపలు కోర్టు.

రెస్పాండెంట్లు:— చదలవాడ మహాలక్ష్మమ్మ మరియు కొందరు.

వైస తెలుపబడిన పెటిషనుదారుడు 1920 సం॥రం 5 వ అక్టోబరు 19 (2) నెక్సు ననుసరించి తన్ను ఇన్ సాల్వెంటుగా తీర్మానించవలసినట్లు ప్రార్థించుచూ ఈకోర్టునందు ఒక అర్జీని దాఖలు చేసుకొనియున్నాడు. సదరు అర్జీ విచారణ నిమిత్తమై 29-11-29 తేదీకి వాయిదా వేయబడి యున్నది.

సభాకోర్టు, బాపట్ల } ఎం. అనంతగిరిరావు,
22-10-29 } అడివనల్ సబ్బారినేట్ జడ్జి.

దేశీయవార్తలు

నర్ సి. పి. రామస్వామి అయ్యర్ గారు నూతనడిల్లీ, అక్టోబరు 29 :—లండన్ నుండి విమానము లో భారతదేశమున మరలివచ్చిన నర్. సి. పి. రామస్వామి అయ్యర్ గారు నిన్నరాత్రి డిల్లీ చేరిరి. మద్రాసుకు పోవుటకు పూర్వము వీరు డిల్లీలో 5 రోజులు ఉండెదరు. (అ. ప్రె.)

పండిత మదనమోహన మాళవ్యాగారు

బెనారస్, అక్టోబరు 28 :—డిల్లీలో జరుగు అంతర్విశ్వ విద్యాలయ బోర్డు సభకు కాశీ హిందూ విశ్వవిద్యాలయము తరపున హాజరుగటకు శ్రీయుత పండిత మదనమోహన మాళవ్యాగారు డిల్లీకి వెళ్లిరి. భారత పరిపాలనా విధానముందు మార్పులు జేయు విషయమై రాజ ప్రతినిధి ఇర్విన్ ప్రభువుగారు కొందరు ప్రముఖ నాయకులతో సంప్రదింప నెంచి యున్నారని చెప్పుకోబడు నీ సమయమున పండిత మాళవ్యాగారుకూడ డిల్లీలోనే యుండెదరు. (అ. ప్రె.)

జాత్ వైగురీ సోదాలు

కాగితములు, గట్ల కొంపోబడుట

జాత్ వైగురీ, అక్టోబరు 28 :—యువజన సమితి యొక్కయు వ్యాయామసంఘముయొక్కయు కార్యదర్శుల యింట్లు 124 నెక్సు ప్రకారము జారీచేయబడిన వారంటు ప్రకారము సోదా చేయబడెను. ఆ సంస్థలకు సంబంధించిన కాగితములు, ప్రదర్శనార్థము అంటించబడు అట్టలు మొదలగునవి జప్తుచేయబడెను. (శ్రీ ప్రె.)

కాంగ్రెస్ ప్రచారకునిహత్య

కలకత్తాపురపీఠములో శవము భక్తిపురస్కరముగా నూరేగింపబడుట

పంగదేశనాయకులు ఊరేగింపులో పాల్గొనుట పెట్టెంబరు 21 తారీఖున చిట్టాంగ్ జిల్లా కాంగ్రెస్ కమిటీ సభలో పాల్గొని యింటికి వెళ్లుచున్న కాంగ్రెస్ ప్రచారకులు, నుఖదేవ్ అనువారు నడుచుచుండి చంపబడిరి. వారి శవము కలకత్తా ముఖ్యపురపీఠమునందా భక్తిపురస్కరముగా నూరేగింపబడి నింటోలా ప్రేతభూమికి గొంపోబడెను. యువకునికి గౌరవమును చూపుటకై శ్రీయుత సుభాష్ గొండ్ర బోసు, కిరణశంకరరావు, జె. యమ్. దాసు గుప్తా మొదలగు నాయకులు పలువురు శవముతో ప్రేతభూమికిడకు బోయిరి. నిమిత్తుల్లా ప్రేతభూమిలో దహనసంస్కారము జరిగెను. (శ్రీ ప్రె.)

ఆంధ్ర రాష్ట్ర సభాధ్యక్షుల

(స్వీకరించుట)

పున్నయ్య శాస్త్రిగారి ప్రకటన

గుంటూరు, అక్టోబరు 29 :—జి. వి. పున్నయ్య శాస్త్రి గారు యిట్లు ప్రకటించుచున్నారు. ఆంధ్రరాష్ట్ర సభాధ్యక్షుని ఎన్నికనుగూర్చి హిందూ పత్రికలో 24 వ తేదీన పడినవార్త తప్ప. అనాధ ప్రకారము బాబు సుబాసుచంద్రబోసుగారి వద్దనుండి జబాబు రానందున ఎన్. వి. ఎల్. నరసింహారావు పంతులుగారు ఎన్నుకొనబడి నట్లర్థమగును. ఆహ్వానసంఘమువారు సుబాసుచంద్రబోసుగారికి తిరిగినార్త నిచ్చుటకు అధికార మేలేదని రాష్ట్ర కాంగ్రెసు సంఘసభలో కొందరు ఆక్షేపించిరి. అంతట ఆధ్యక్ష పదవికి రెండు పేర్లు నూచింపబడినవి. వి. ఎల్. శాస్త్రిగారు నరసింహారావుగారి పేరు నూచించిరి. మల్లాదియజ్ఞ నారాయణగారు (బాపట్ల) బలపరచిరి. బోసుగారి పేరుగూడ నూచించుట బలపరచుట జరిగెను. ఓట్లు తీసికొనవలసిన సభాధ్యక్షులగు దేశ్కోదారక నాగేశ్వరరావుపంతులుగారు నూచించిరి. ఓట్లు గెలిచినగా నరసింహారావుగారికి 28, బోసుగారికి 11 ఓట్లు వచ్చుటచే నరసింహారావుగారి ఎన్నుకొనబడినట్లు నిర్ణయించబడెను.

తూర్పుగోదావరి : మండలసభ

(స్వకీయవిలేఖరి)

మకాం-చామర్ల కోట, అక్టోబరు 28:—నేటియందు ము 9 గంటలకు 21 వ తూర్పుగోదావరిమండల మహాసభ అత్యుత్సాహమున చామర్ల కోటలో శ్రీ పోలవరం జమిందారువారి ఫ్యాన్సరీచాపడిలో సమావేశమయ్యెను. చాపడియంతయు జాతీయజండా తోరణములతోనూ, జాతీయ సాచ్చరిక ప్రకటనలతోనూ అలంకరింపబడెను. సభావేదికకు వెనుక గాంధీమహాత్ముడు రాట్నము త్రిప్పుచున్న పటము, లోకమాన్య బాలగంగాధరతిలక్, చిత్రరంజణదాస్ మున్నగువారి నాయకుల పటములు నిలుపబడెను. వేదిక నెత్తిపై సహజనవ్యుతోగూడిన శ్రీ సాంబమూర్తిగారి పటము వ్రేలాడుచు, సభాకార్యక్రమమున కంతకును సాక్షిభూతుడైనట్లు కన్పట్టెను. సభామండప మంతయు ప్రతినిధులతోనూ, ప్రేక్షకులతోనూ జనాకీర్ణమై జాతీయోత్సాహము గాఢమై విలసిల్లుచుండెను. జిల్లాలోని రైతుప్రముఖులు చాలమంది దయచేసినారు. రైతుశ్రేణి, యితరు లేమి నూతనావేశముతో సభకు దయచేసిరి. సభలో మున్నవారిలో యీ దిగువ పేర్కొనబడినవారు గలరు. దేశోద్ధారక కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావు పంతులు, దేశభక్త కొండ్ల వెంకటప్పయ్య పంతులు, బ్రహ్మజ్యోత్స్వల నుబ్రహ్మగిరి, ఆత్మకూరి గోవిందాచార్యులు, (ఏలూరు) ఉమాతీమాలి, అయ్యంగి వెంకటరమణయ్య, (జెజివాడ) దేశబాంధవి దువ్వూరి సుబ్బయ్య, తోట వరహలయ్య, న్యాయతి నుబ్బారావుపంతులు, యర్రపల్లి మంగయ్య (బందరు) జయంతి వెంకటనారాయణ, (బరంపురం) వెన్నేటి సత్యనారాయణ, బి. విశ్వనాథదాస్ మహాశయో (బరంపురం) గార్లు, వాలంటియర్లు, శ్రీసనాతనవిద్యాలయ బాలికలు మున్నగువారి జాతీయకీర్తనములతో సభ ప్రారంభింపబడెను.

సన్మానసంఘాధ్యక్షుడయిన శ్రీ యార్లగడ్డ నారాయణ అప్పారావుగారు మహాసభకు స్వాగత మిచ్చుచు ఉపన్వసించిరి. (ఆ యుపన్యాసము యీ పత్రికలో ముద్రితమయ్యెను.) మహాసభకు అధ్యక్షుడుగా శ్రీయుత భోగరాజు పట్టాభిషేకరామయ్యగారు ఉండవలసినదని కోరిరి.

అధ్యక్షు పన్యాసము

సభాధ్యక్షుడైన మహించి శ్రీ పట్టాభి సీతారామయ్యగారు ఒక గంటపైరకాలము అనర్గళభారతో మహాసభాస్థానమును గావించి మహాజనమునకు ఉద్బోధమును గావించిరి. విశేషరాజకీయాంశములకు పోవక జిల్లా, తాలూకా, గ్రామము వీనికి సంబంధపరచి వానియభివృద్ధి నిర్మాణములగురించి దృష్టిని కేంద్రీకరింపజేసిరి. రైతులకు దెలియనట్లుగా, సామాన్య ప్రజలకు బోధయగునట్లుగా, బ్రటిషువారు హిందూదేశము నెట్లు ఆక్రమించినదియు, వర్తకము నెట్లు అభివృద్ధి చేసికొనుటకు యెత్తులు వైచి రాజ్యము పొందనదియు చరిత్రాత్మకముగా తెలియజేసిరి. దేశముయొక్క విశిష్టమైన పంచాయతీరాజ్, కేశము, శ్రీమద్భగవద్గీత, పూర్వపురాణాలు ఏకాగ్రతాధిపత్యముగా రాజ్యమునెలుటయు, ఆయాస్థలముల ప్రాశస్త్యము చిత్రకళాసంపద, జ్ఞానసంపద, చేతిపనుల సాంపు, మున్నగునవి చూడనగుననియు, ఒక్క కట్టడి, ఒక్కభాష, ఒక్కనీతి ఉండి కవులు, గాయకులు, కళాపూర్ణులు మంత్రీశ్రేణులు, మున్నగు వారు ఉండి దేశమును ఏ విధంగా పోగొట్టుకొన్నారో చూడవలసినదని, చంద్రగిరిరాజు విద్వదుండి చెన్నపట్టణములో కార్థానాలు నిర్మించుకొనుట, బందరునుంచి యీ 75 లక్షలు ఎగుమతి బ్రటిషువారి కాలపెట్టుటతో అంతరించుట, ఇంగ్లీషువిద్య సభ్యుని పజేసి వ్యామోహితుల జేయుట, వర్తకముమీద సుంకములు విధించుట యీ మొదలగు సంగతుల వివరించి, ఇంగ్లీషువారి దిదియొకమాయ, మోళి, మత్తుమందుచుట్టు యిదియే. దేశము మనము గాలించుకొనలేక పోవుటకు కారణముని తెలియజేసిరి. 1921 సం. నకు గాంధీ వచ్చేసరికి స్వరాజ్యసాధానికి పునాదులులేనట్లు కన్పించి, ఆ పాదాన్ని పునాదులదగ్గరనుండి కట్టవలెనని, నిర్మాణకార్యక్రమము యీ క్రొత్తయద్యమము మూలమున ప్రతిగ్రామములను స్వరాజ్యకాంత జయభేరిదీయుటయు, అమితోత్సాహకరముగా జాతీయజీవన మేర్పడుటయు, రైతులనంటి వారు బోధులనుచ్చి పరిపాలనములో ప్రవేశించుటయు, గాంధీయద్యమము అదర్శపూర్వకమైనదనియు, అందుచేతనే సప్రకారములనబడెడు ప్రభుత్వపుకోటను వశపరచుకొనుటకు బహిష్కారపు ప్రణాళికలో ఏ యొక్కటి సంపూర్ణముగా గావించినను ప్రభుత్వములోంగియుండుననియు. అట్టిది చేయబడుటకే తగినకట్టుబాటు, తగినపునాదివైచుకొనుట అనియు, ఎవరి విధి, ఎవరి కార్యము, వారుచేసి తమసానములోనుంటూ న్నట్లులే పని చక్కగ జరుగుననియు, మన విక్షణమంతయు గ్రామములకు తిప్పి, గ్రంథాలయముల నభివృద్ధిజేసి అవి యుపయుక్తములగునట్లుచేయుట, పంచాయతుల నెలకొల్పుట, చెరువులు బాగుచేయుట, పారిశుధ్యమున కలవడజేయుట, సహకారసంఘములవల్ల ప్రజల యార్థికయభివృద్ధిని చేకూర్చుట, లక్ష్యవ్యధరలకు పదార్థములు సమిష్టిసంఘములవల్ల లభింపజేయుట,

ట, దేశీయవ్యాపకములమున, భీమాలములమున ఆర్థికస్థితి బాగుపడునట్లుచేయుట గృహపరిశ్రమల సభివృద్ధిచేయుట యిట్టి వానియందు లక్ష్యము శ్రద్ధ ఉంచి దేశాభివృద్ధికి దేశస్వతంత్రతకు ప్రపంచకళ్యాణమునకు తోడ్పడవలసినదిగా అధ్యక్షుడు కోరెను. సామాన్యజనులందరకు దెలియనట్లుగా నల్లబుమీద అంకెలతో నిరూపించుచు, ప్రజల ఆర్థికస్థితిని, ప్రభుత్వపు ఆదాయవ్యయములు మున్నగు విషయములు ప్రబోధించిరి.

అధ్యక్షు పన్యాసానంతరము మోచర్ల రామచంద్రరావుగారినుండి సభకు రాజబలమున్నానను తంతవార్త చదువబడెను. సభ తిరుగ మధ్యాహ్నము 2 గంటలకు అధికసంఖ్యాకులుగ సమావేశమై తీర్మానముల నాలోచింపసాగెను.

అధ్యక్షుని అంత్యోపన్యాసము

తీర్మానము లై నపిదిప ఆ సభాధ్యక్షుడు శ్రీభోగరాజు పట్టాభి సీతారామయ్యగారు సభను ముగింపునకు తెచ్చుచు, తీర్మానములు బాగా చక్కగా జరిగినవనియు, యీ తీర్మానములు గోదావరిజిల్లా క్రొత్తగాదనియు, మూరెడు పెరిగి బారెడుప్రంగే జిల్లా కాదనియు, ఏ తీర్మానమును చేయునోదానికి నిలబడి కార్యాచరణలో పెట్టు జిల్లాయనియు, ఇందులకు నిదర్శనములు పెక్కులుగలవనియు, కాంగ్రెసు సభ్యులను అధికముగ చేర్చుటకు గురించియు కాంగ్రెసువారు అనుకూలముగా పని చేయుటకుగురించియు, స్థానికసంస్థలు యితరజిల్లాలకన్న కాంగ్రెసు మూలమున నిర్దిష్టవంతమైన నీతివంతమైన పరిపాలన జరుగుటకు గురించియు, ప్రశంసించిరి. స్థానికసంస్థలను కాంగ్రెసు వారు వశీకరము చేసికొనుటవల్ల యితర సంస్థలను కాంగ్రెసు వారి వశీకరములకును సులభమగును. మనయొక్క అదర్శము, మన యొక్క ప్రాపకము, మనయొక్క వశీకరణ యీ చిన్న సంస్థలలో ఎంత సద్వినియోగము చేయబడునో దానినిబట్టి పెద్దపరిపాలనములోగూడ అట్టి సద్వినియోగము చేయబడునను విశ్వాసము పుట్టించువారగుదురు. ఇంకను నిదర్శనముగా, దిగ్విజయ పంటి కాసనసభ్యులు స్వామినాయుడుగారు రామసోమయాజులుగారు వెంకటరత్నంగారు యీ జిల్లాకు ఉండుటయు, వర్తాధికృతా భేదములుగాని కలటలుగాని విశేషముగ లేకుండ, యీ జిల్లాలో సఖ్యత వికాసమయ్యు ఉండుట, అందువల్లనే కార్యాచరణము బాగుగా జరుగుట చేమసహకారముసానుభూతి యిట్టివన్నియు శోభాయమానంగా ఉండుటను అధ్యక్షుడు తెలియజేసెను. నవీలకాలములోనేగాకుండ పూర్వము గంజాం వెంకటరత్నంగారి కాలమునుండి ఆత్మగౌరవముతో మెలంగుటయు, కలెక్టరు కానిస్టేబులవల్ల జిల్లాబోర్డు వైసుపెసిడెంటు అయిన గంజాం వెంకటరత్నంగారికి ఉపాధ్యక్షాధికారమును తీసివేయుచున్నానని చెప్పుసరికి వెంటనే ఆయన రాజీనామా యిచ్చివేయుటయు తెలియజేసి, అట్టిరీతిగానే యిప్పుడుగూడ అధికారములోనుండి మనవారు గౌరవము నిజబెట్టులసి వచ్చివచ్చును. దాదోగ్యము నందు లక్ష్యముంచక తమ యాత్మగౌరవమును గాపాడుకొనుటయే లక్ష్యముంచుచు ఉద్యోగమునకు రాజీనామా నిచ్చుటకు సంసిద్ధులై యుండవలసినదని హెచ్చరించిరి.

తాను యంతరంగము సభలో మాట్లాడినప్పుడు గ్రామమునకును, తాలూకాకును, జిల్లాకును సంబంధించియే చెప్పియుంటినియు, అంతకుదాటి పెద్దదేశపు సమస్యలను యెత్తుకొనదలంచలేదనియు, యెందుచేతననగా స్వరాజ్యసమస్యను గురించి రేపే యేదో స్టేటుమెంటు వైసురాయివద్దనుంచి రాదలచి యుండగానున్న యెప్పటికప్పుడు నూతనపరిస్థితులు కలుగబోవుచుండగానున్న తాను అంతగా చెప్పదలచుకోలేదనియు యే స్టేటుమెంటువచ్చినను క్రొత్తపరిస్థితు లేమివచ్చినను వెంటనే ఆంధ్రపత్రికలో ప్రకటింపబడుటయు, వాటిని ప్రతిగ్రామములోను రైతులు పఠించుచు మనబోటివారికంటె యెక్కువ లోకజ్ఞానసంపదలతో మెలగుచున్నారనియు స్పష్టపరిచి, రైతును బాగుచేయు ప్రయత్నములుచేసి ఆతనిని దేశభక్తములకు తోడ్పడుటయు చేయవలసినదని కోరిరి. కళా వెంకట్రావుగారి వంటి యువకులు సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్య స్థాపనకు నడుము గట్టి ముందంజ వేయుచున్నప్పుడు, 42 ఏండ్లు వచ్చిన పారు పూడి సత్యనారాయణగారి వంటి ఉత్సాహపురుషులను, దూకుచున్నప్పుడునూ నాబోటి నడివస్కులను పెద్దవారును వారివెనుక తోడై వెళ్ళకుండ వారి కళేబరములమీద విత్తవాదులవలె మంత్రపదవులు మొదలగునవి అలంకరింపజూచుట పాడిగాదని యెనను మన మందరము ఆరాబోవు మహా సంరంభములో పడక తప్పదనియు, గవర్నమెంటువారు చేసిన వాటిలోనే అనేక లోపములుంటూన్నప్పుడు వాటికి మెరుగుపెట్టి కనబడకుండ చేయుచున్నారనియు, ప్రజోద్యమములో అనేక లోపములుంటుట సహజమనియు, కాని వాటికి మెరుగులు పెట్టిక కష్టి పుచ్చుక పోవుట చేత కొండంతలుగా కనిపించవచ్చుననియు, యువకు లేప్పుడును ముందంజవేసి యుత్సాహముగ నుంపవలసిందే, వారివెనుక రణభేరి వినుసరికి ముసలిగురములు నవన

ములు కలిగి సకిలించినట్లు మనబోటి పెద్దవాళ్ళుగూడ రంగమున యుత్సాహులై వెళ్ళుటకు ఎంతమాత్రమును వెనుదీయలేదనియు కొండచుట్టు తిరుగుచు శిఖరము చేరునట్లు మనగమనిక నడక యుండవలెనుగాని అమాంతముగా ఒక్కసారి శిఖరమునకు ఎగురుదున్నను ఒక్కసారిగా శిఖరమునుండి లోయమగునకు ఉరుకుదున్నను వినాశకరమగును. గావున అట్టిరీతిగా చేయకుండ నుండవలెననియు, చెప్పి, కాంగ్రెసు ప్రతిష్ఠను నిల్పుచు అందఱును చక్కగా కృషి చేయుదురుగాక యని అధ్యక్షులు హెచ్చరించిరి.

సన్మానసంఘము పక్షమున కార్యదర్శి దంతుర్తి కాంతయ్యగారును, అధ్యక్షుడు యార్లగడ్డ నారాయణ అప్పారావుగారును అధ్యక్షునకును, ప్రతినిధులకును, వచ్చినవారందరకును, యీ స్థలము యిచ్చిన శ్రీ పోలవరం జమిందారుగారికిని వందనములు గావించిరి.

శ్రీ మల్లికార్జుని పద్మమరాణగారును, పాడుపూడి సత్యనారాయణగారును ప్రతినిధుల పక్షమున సన్మానసంఘమువారిని, సన్మానసన్మాహములు చేసినవారి నందరిని, ఒక్కసారి కట్టుబాటుతో నేర్పడిన స్వచ్ఛందసేవకులను ఆభినందించుచు, సభ జయప్రదము గావించజేసినందులకు వందనము లప్పించిరి. సభ యంతట ముగిసెను.

రాబోవు సంవత్సరమున తునిలో మహాసభ జరుపుటకు శ్రీకోడేటి రంగాచార్యులు ఆహ్వానించిరి. ఆ యాహ్వానము అంగీకరింపబడెను.

నెల్లూరు జిల్లా కాంగ్రెస్ సంఘము

నవంబరునెల 1 వేది శుక్రవారం సాయంత్రం 4 1/2 గంటలకు ఖద్దరు స్టాంపువద్ద జిల్లా కాంగ్రెస్ సంఘ సభ జరుగును. రాష్ట్ర సంఘమునకు సభ్యుల నెన్నుకొనుట. రాష్ట్ర మహాసభకు ప్రతినిధుల నెన్నుకొనుట. కాంగ్రెస్ మహాసభకు ప్రతినిధుల విషయము మద్యమిత పాన ప్రచారమును గురించి జిల్లా మితపాన ప్రచారక కమిటీ చేర్చెను యుత్తరము. ఇతర విషయములు. రాష్ట్ర మహాసభకు ప్రతినిధులుగా వెళ్ళగోరు వారు అక్టోబరు 31 వ తేదీలోపల దరఖాస్తులు పంపవలెను. కాంగ్రెస్ మహాసభకు ప్రతినిధులుగా నిలువదలచు అభ్యర్థులు నవంబరు 5 వ తేదీలోపల దరఖాస్తు లివ్వవలెను. దరఖాస్తులు తూములూరు అంతపద్మనాభయ్యగారి వద్ద (ఖద్దరు స్టాంపు నెల్లూరు) చేర్చవలెను. కాంగ్రెస్ అభ్యర్థులు దరఖాస్తుతో ఒక యాపాము రుసుము చెల్లించవలెను.

భూమ్య శేషురెడ్డి, కార్యదర్శి.

పార్వతీ దేవాలయ ప్రవేశ వత్సాగ్రమాము

దేవాలయపు అధికారులకు సత్కృతిగీతలకు తగాదా సమాధానము చేయు ప్రయత్నము. పూనా, అక్టోబరు 28:—పార్వతీ దేవాలయమునందు ఆస్పృశ్యులు ప్రవేశించు విషయమున దేవాలయపు అధికారులకును సత్కృతిగీతలకును కలిగిన తగాదా పరిష్కార మొనరింపవలెనని శ్రీయుతులు యక. సి. కేలగూరు, బాబాజి బోపత్తురు గార్లు చేసిన ప్రయత్న ఫలితము యేమని శ్రీవెన్ను ప్రతినిధి దేవాలయపు అధికారుల నడుగ గా సనాతన పార్వీ వారును సత్యగ్రహ పార్వీ వారును వారికడకు రాయబారము వచ్చిరని తెలిసిరి. ఇరుపక్షములవారి విన్నపములను బాగుగ యోచించి పూర్వాచారమునకు విరుద్ధముగ అస్పృశ్యులు దేవాలయముందు ప్రవేశించుటకు అనుమతి నిరాకరించునట్లులే నిర్ధారణ గావించబడెనని పత్రికా ప్రతినిధికి తెలిసిరి. (శ్రీ. వె.)

సుభాష్ చంద్ర బోసుగారు

కలకత్తా చేరుట

వారంటు జారీచేయబడలేదు. జామీనుమీద బోసు విడుదలయగిలెను. కలకత్తా, అక్టోబరు 27:—ఈ రోజు ఉదయము శ్రీయుత సుభాష్ చంద్ర బోసు కలకత్తా రైలు స్టేషనులోనికి వెంటనే అడివనలు జిల్లా మేజిస్ట్రేటుగారి యింటికి బోయెను. ఇదివరకు స్వరాజ్యపార్టీ విప్లవానున్న సభినిరంజన సర్కారు యమ్. యల్. సి. జామీనుండుటచే బోసు జామీనుపై విడుదలచేయబడెను. అరెస్టువారంటు జారీచేయబడెను. యనుకొనుటచే పలువురు హోరావైషముకు వచ్చిరి. వారంటు జారీచేయబడలేదు. (అ. వెన్.)

లాహారు కుట్ర కేసు

సాంధ్యచరిత్ర

అప్రావరు సాక్ష్యము

లాహారు, అక్టోబరు 28:— నేడు కేసు విచారణ ప్రారంభించుటకు 1½ గ. ఆలస్యమయ్యెను. అప్రావరు సాంధ్యచరిత్ర హత్యనుగూర్చి నేడు విచారణ జరిగినది. పేక్షకులు చాలము దినచిట్టి. గయప్రసాదు కిశోరిలాలుగారు కుట్ర ముగిసినందున మోసకారినివచ్చి లోన ప్రకటనచేసెను.

లజపతిరాయుగారిని కొట్టిన స్కాటుని

చంపయ్యపింతులు

జయగోపాలు అప్రావరు తనసాక్ష్యమును నేడు యీ దినపత్రిక ద్వారా పంపించి నేడునలు బ్యాంకు కొల్లగొట్టు యత్నముజరిగిన విషయం గోపాల్ మోహను భవనమునందు డిసెంబరు 9 తేదీ 1-వ తేదీన పండిట్ల సుఖదేవు, భగవంతుల ఎం. కిశోరిలాలు, ప్రతాపంధు, సాక్షియు సమావేశమయిరి. లజపతిరాయుగారిని కొట్టినందున పోలీసు నూపర్నంటు స్కాటుగారిని హత్య గావించుటలెనని కిశోరిలాలు సూచించెను. పోలీసు తా నావబోయి స్కాటుగారిని కని పెట్టుచుండలెనని పండిట్ల సాక్షిని కోరెను. స్కాటుగారు 6728 నెంబరు గల మోటారుకారులో పోవుచుండునని గూడ తెలిపిరి. సాక్షి 11, 12, 13 తేదీలందు డి. ఎ. వి. కాలేజి ప్రాకారమునందు మార్చిని కొన్ని ప్రక్కముల చదువుచు ఎదురు గనుచు పోలీసు స్టేషనువైపు చూచుచుండెను. 13 వ తేదీ కాలేజి వారి క దినముగలచే అంతకు తొలిరోజు 4 గ. స్కాటుగారిని చంపవలెనని పండిట్ల సూచించెను. ఆ రోజున 12 గ వరకు సాక్షి పోలీసు స్టేషనువద్ద కనిపెట్టుకొని యుండెను. గాని స్కాటుగారు రాలేదు. అంత నాతడు మోరంగు భవనమునకు బోయి స్కాటుగారు రాలేనని పండిట్లకి తెలిపెను. అప్పుడు భగవంతులవద్ద నొక పెద్ద కాగితముపై “హిందూస్తాను సోవలి స్టు రిపబ్లిక్ ఆర్మీ” అనుచు అచ్చువేయబడిన కాగితముపై “స్కాటుగారు చనిపోయిరి, లాహారి పగ సాధించబడెను” అని వ్రేపుచేయబడియున్నది సాక్షిగాంచెను. స్కాటుగారిని సోదారం 17 వ తేదీ (డిసెంబరు) సరికి చంపవలెనని పండిట్ల సూచించెను. ఆరోజుగూడ సాక్షి పోలీసుస్టేషనుకు బోయెను.

యూరోపియను పోలీసుఉద్యోగి ఎర్రని మోటారుకారుల వచ్చియుండెను. అప్పుడును పోలీసువారితనికి సలాముచేయుచే ఆతడే స్కాటుదొరయునని సాక్షి వెంటనేపండిట్లను సూచించెను. ఎర్రని ఆనాడు స్కాటును చంపవలెనని పండిట్ల సూచించెను.

సాంధ్యచరిత్ర చంపినవిధము

పండిట్ల, సుఖదేవు, ఎం. గారు, భగవంతుల సాక్షి సభచేసిరి. ఎం. గారు నడచి ఆ చోటికి పోవలెననియు, పండిట్ల, భగవంతుల, సాక్షియు మూడు వైసిక్లపై పోవలెననియు నిర్ణయించిరి. ఎం. గారు మందుగ బయలుదేరిపోయిరి. తక్కిన వారు వైసిక్లపై పోయిరి. భగవంతుల ఒక టోపీ, కోటు, నిక్కరు వేసికొనియుండెను. కాకి మేజోళ్లు, నల్లజోళ్లు ధరించెను. పండిట్ల కుల్లాయి, గోధుమవర్ణము పాగాయు ధరించి యుండెను. ఎం. గారు టోపీయు, నల్లచుక్కల కోటు ధరించెను. సాక్షి దుస్తులన్నింటిని కొద్దులో గుర్తుపట్టెను కాని వైసిక్లపై పోవులేక పోయెను. సాక్షి ఉపయోగించిన వైసిక్లు వేరొకటి యుండి. ఎ. వి. కాలేజి దొడ్డవద్ద యుంచుటకును, మూడవది హత్య జరుగుటలెనని యుంచుటకు యేర్పాటుచేసికొనిరి. నాలుగు గంటలయ్యెను. సాక్షి వైసిక్లుతో పోలీసు ఉద్యోగికి ఎదురుగ వచ్చుచుండెను. ఉద్యోగి మొదటి దెబ్బ తప్పించుకొన్నచో వెంటపెట్టుటకు భగవంతులగూడ వైసిక్లు తనవద్దనే యుంచుకొనెను. కొంతసేపటికి వీరు స్కాటు అనుకొనిన పోలీసు ఉద్యోగి తానాలోనుండి బయటకువచ్చెను. పాడగరియగు శిక్కు జమాను ఆతనికి కొన్ని కాగితములిచ్చి వెనుకకు బోయెను. దొరగారు మోటారు వైసిక్లు తో కిక్కు కదలించుచుండగా సాక్షి సంభ్రమచేసెను ఎం. ఎం. గారు కోడుపైని పోలీసుతానాపై పుండ్ల బోవుచు విస్త్రాణి తీసెను. సాక్షి నిలచిపోయి స్థంభమువెనుక దాసుండెను. డి. ఎ. వి. కాలేజి ప్రాకారము వెనుకనుండి భగవంతుల రివాల్యరు ప్రేల్చెను. దొంగు సరిగాతగులుచే ఆతడు రెండుచేతులు గుండెపై పెట్టుకొనెను. మోటారువైసిక్లు పట్టుదప్పి నేలబడెను, కాలు దానికింద చిక్కుకొని యుండెను. ఆతడు క్రిందపడగనే భగవంతుల ఎం. గారిని చేరెను. దొరగారిపై విచారు

గుండ్లు ప్రేల్చెను. కోడ్లలోనుండి ఒక మోటారుకారు వచ్చెను. పోలీసు అఫీసులోనుండి ఫెర్రిగారు వచ్చిరి. శిక్కుజమాను గూడ వచ్చెను. వారనిజూచి భగవంతుల ఎం. గార్లు సాక్షియు డి. ఎ. వి. కాలేజి భోజన శాలవైపు పరుగిడిరి. ఫెర్రిగారు వెంటపెట్టుచుండగా భగవంతుల అతనిపై గుండ్లు ప్రేల్చెను. ఆతడు తప్పించుకొని వెంటపెట్టుచుండెను. కాని ఒకసారికింద బడి మరి తేవలేదు. ఈ లోపు గ భగవంతుల ఎం. గార్లు కాలేజి చిన్న ద్వారములోనికి వెచ్చిరి. వారిని వెంటదించు చుండిన శిక్కు పోలీసు జమానుగూడ అందు ప్రవేశించెను. సాక్షి వైసిక్లుతోగూడ రోడ్డుమీద పరుగిడుచుండగా మరి రెండుమూడు గుండ్లు పేలుట వివరడెను. ఆతడు వైసిక్లకి కాలేజి పెద్దగోటవద్దను దొడ్డవద్దనుచిన వైసిక్లవద్దకు బోవుచుండగా త్రోవలో చాలమంది విద్యార్థులు అగుపడిరి. సాక్షి అచటికిబోయి వైసిక్లవేయమని యడుగు ఎవరు తప్ప లేకబోయిరి.

అప్పుడే పండిట్ల, భగవంతుల, ఎంగార్లు భోజనశాల మేడదిగి వచ్చుచుండిరి. పండిట్ల సాక్షి వైసిక్లు గైకొని ఎంగారినిగూడ దానిమీద పెక్కించుకొని చిన్న ద్వారముగుండా పోయెను. భగవంతుల వేరొక వైసిక్లు తెచ్చుకొని, తన టోపీ తీసివేచి, సాక్షియొక్క బుంగీధరించి పారిపోయెను. సాక్షి గోడనుమికి పారిపోయెను.

తప్పగుండుచుట

గోడదాటి సాక్షి అయ్యుచేదకళాశాల రోడ్డుమీదుగ చేరువు దాటిపోయెను. అప్పుడు అనుమానమునండి తప్పించు కొనుటకై మా ర్చిని పుస్తకము చదువుచుండెను. ఇరువురు యూరోపియను యువోగులు, వెంట కొందరువచ్చి ఎవరైన ఆదోవను వైకి లుగై జోయిరాయని అడుగు తనకు తెలియదనిచెప్పెను. సాక్షి ఆనారాగిజోయి తరుపరి మోహంభవనమునకు బోయెను. ప్రతాపసింగు కాపలాకాయుచుండెను. లోపల భగవంతుల పండిట్ల ఎం. గార్లుండిరి, తాము చంపినవాడు స్కాటుగూడనియు, వేరొక పోలీసుఉద్యోగియనియు, యిట్లుమేలేన్నను వెంటపెట్టుటచే శిక్కు జమానుని గూడ చంపవలసివచ్చెననియు భగవంతుల తెల్పెను. డిసెంబరు 31 వ తేదీన సుఖదేవు సాక్షియు రైలునంతెనవద్ద నుండగా స్కాటుగారు, భార్యతో 6728 నెంబరు మోటారులో పోవుచుండెను. సుఖదేవువద్ద రివాల్యరున్నందున ప్రేల్చుచు సాక్షిచేప్పినను, స్కాటు ఒకసారి తప్పించుకొనినందున అన్యవ్యవంతుడని సుఖదేవునెను.

కోర్టునాటికి ముగిసెను. (ప్ర. ప్రె)

గౌ. వి. యస్. శ్రీనివాసశాస్త్రి

లాహారునందలి మద్రాసుసంఘమువారు

విందొనంగులు

లాహారు, అక్టోబరు 28:— గౌ. వి. యస్. శ్రీనివాసశాస్త్రిగారు పిల్లకమిషను సభ్యులు లాహారుకు వచ్చుటచే లాహారునందలి మద్రాసుసంఘమువారు వారిని గౌరవించుటకు ఒకవిందుచేసిరి. విందుకు పెక్కుమంది ప్రముఖులు విచ్చేసిరి. విందు జరిగినపిదప వచ్చినజనులందరు ప్రక్కనుండి హాలు జేరిరి. అచట అభినందన ఉపవాసములు జరిగినవి. స. వి. సంఘాధ్యక్షులగు సంతానంగారు గౌ. శాస్త్రిగారిని మాట్లాడకొరమా శాస్త్రిగారు రొనరించిన ఘనకార్యమును వారి అంతర్జాతీయ భ్రాతృని ప్రశంసించి శాస్త్రిగారిని, మాట్లాడమనికోరిరి. గౌ. శాస్త్రిగారు మాట్లాడుచూ దక్షిణాఫ్రికా సమస్యగూర్చి కొంతమాట్లాడిరి. దక్షిణాఫ్రికా భారతీయులు ధనికులుగాను సామర్థ పరులుగానున్నారని విద్యభాగుల వారిలో వ్యాపించలేదనిరి. ఈ సమస్య పరిష్కారము నొందుటకు కొంతకాలము పట్టుననినడిచిరి. (అ. ప్రె.)

కమ్యూనిజం సంఘ సాధారణసభ

27-10-29 తేదీన జరుపుటకు సదు సభ్యుల నియమిత సంఖ్య చాలనందున తిరిగి 10-11-28 తేదీ ఉదయం 11 గంటలకు బుదరు కేకినీ మహల్లో జరుపుటకు నిశ్చయించబడినది. వీధి విద్యార్థులు వేతనముకొరకై వేచియున్నారు. గాన సాధారణ సభ్యులందరు విచ్చేయ ప్రార్థితులు.

కొమ్మారెడ్డి పట్టాభిరామయ్య

అన్యకులు

మీరటు కుట్ర కేసు

—(ఃః)—

ముజఫరు అహమదు జామీను పెట్టవనును

మోకోర్టువారు నిరాకరించుట

అలహాబాదు, అక్టోబరు 28:— నేటిదినము అలహాబాదు మోకోర్టులో మీరటు కుట్రకేసు నిందితులలో నొక రగు ముజఫరు అహమదుగారు అన్యవ్యవై యుండుటచే వారిని జామీనుపై విడుదల చేయవలయునను పెట్టవనును న్యాయమూర్తి బాయిసుగారు విచారించిరి. వైదిపక్షపు పక్షం దావ్తరు కట్టుగారు ఇట్లు వాదించిరి:— నిందితుడగు ముజఫరు అహమదుగారు తయ్యాగిచే బాధపడుచున్నారు. ప్రతిదినము జ్వరము తగులుచున్నది బరువు తగ్గుచున్నది. జామీనుపై విడుదలచేయుట కిది తగినకేసు అని దావ్తరు భోపాలుసింగుగారు అభిప్రాయము తెలిపియున్నారు. ఇతనిని జామీనుపై విడుదలచేసిన మునిసిపరారి యగునను భయమును ప్రభుత్వపక్షపు న్యాయవాది డెలిషియండలేదు. జ్వరము ఉడుమును తగ్గియుండుట సాయంకాలము మోచుగనుండుట తున్నవాగికి గుర్తుగనుండ, ఇని తున్నకాదని వాదించుట విపరీతముగనున్నది. ఇతనిని జామీనుపై విడుదలచేసిన కేసు విచారణకుగాని ప్రాసీక్యూషను వారిగాని ఎట్టి ఇబ్బంది కలుగదు. ఈ కేసువల్లను నిర్బంధమునందు నిందితుడు రోగిష్టియయ్యెను. ఇతనిని జామీనుపై విడుదల చేయున్న చిక్కు ఏర్పడుట నిజము.

న్యాయమూర్తి బాయిసుగారు ప్రాసీక్యూషను ప్లీడరును మీరటులో వైద్యవిశ్లేషకార్యములనినయమై ప్రశ్నించి జామీను పెట్టవనును కొట్టివేసిరి

మీరటులో కేసువిచారణ

మీరటు, అక్టోబరు 28:— వారముదినముల వాయిదా ముగిసినపిమ్మట నేటిదినము మాజిస్ట్రేటు మిల్నరు తెలుగారి కోర్టులో మీరటు కుట్రకేసు విచారణ ప్రారంభ మయ్యెను. జైలులు నూపరింపెండెంటుద్వారా కేసు విచారణను మరియొక కోర్టుకు మార్చవలయునని తాను మోకోర్టువారికి పెట్టవను పెట్టుకొనినట్లుగను ఆ పెట్టవనుపై మోకోర్టువారు ఉత్తరువులు ఇచ్చునంతవరకు విచారణను ఆపుదలచేయవలయునని డాంజిగారు మేజిస్ట్రేటును కోరిరి. మోకోర్టులో మొన్నటిదినము న్యాయమూర్తి బాయిసుగారు ఇట్టి పెట్టవనును నిరాకరించిరిని లాంగువర్డు కేసుగారు చెప్పిరి. అలహాబాదు మోకోర్టు వారిని ఉత్తరువులను పాటించవలయుననియు అందుచే కేసు మరల వాయిదా చేయుటకు వీలు లేదనియుమాజిస్ట్రేటుచెప్పెను.

పాండిచేరి పోలీసువారి సాక్ష్యము

పాండిచేరి అసిస్టెంటు కమిషనరు యస్. జి. మణిపిళ్లగారు మొదటిసాక్షిగ విచారించబడిరి. వారి క్రింది విషయన సాక్ష్యమిచ్చిరి:—పాండిచేరిలో రామచంద్రశర్మగారు కొంత కాలముండిరి. శర్మగారు మరికొందరు కలసి అచ్చట కమ్యూనిస్టు ప్రచారము సలుపుచుండిరి. 1924 సంవత్సరము నవంబరు నెలలో శర్మగారిని చూడను నెపాసి అనునతడు పాండిచేరికి వెచ్చెను. ఫ్రెంచి గవర్నమెంటువారి ఉత్తరువుల ననుసరించి నెపాసిగారు ఫ్రెంచి రాష్ట్రమునుండి తిరుమగొట్టబడిరి. రాజకీయ కారణముల ననుసరించి భారతదేశమునుండి కొంతమంది భారతీయులు పాండిచేరికి వెచ్చియుండు ఆచారమున్నది. ఇట్టివారిని పోలీసువారి రోకరకంటితో చూచుచుండెదరు. క్రాసుపరీక్ష యందు పిళ్లగారిట్లు చెప్పిరి:—

పాండిచేరిలో తిరుమగొట్టబడి యూరోపియను పార్టీ అని రెండుపార్టీలున్నవి. ఫ్రాన్సులో కమ్యూనిస్టు పక్ష మొకటి యున్నదని నాకు తెలియును. నెపాసిగారు పాండిచేరి వెచ్చిన పిమ్మట పాట్రాగాడు బర్నిస్ మున్నగు నగరములకు వెళ్ళిరిని నాకు తెలియును. నేను ఈకోర్టును వెళ్ళుచు మునుపు హార్డు నగారినిగాని మిత్రునిగాని గాని చూచియుండలేదు.

అంతటితో కోర్టువారు కేసు విచారణను ఆపుదలచేసిరి.

సోమవారమునాటి విచారణ

మీరటు, అక్టోబరు 28 — నేటిదినము మీరటు కేసునందు మద్రాసు స. వి. డి. ఆఫీసు సభ్యుడు అబ్దులు సతారుగారు ఈక్రిందివిధమున సాక్ష్య మొసరిరి:— పాండిచేరియందున్న రాజకీయ ఆందోళనపరుల జాడలను గమనించుటకు వారిలేఖలను ముందుగచూచుటకు నేను అప్పుడప్పుడు పాండిచేరికి పోవుచుంటిని. పాండిచేరిలోనున్న శర్మగారికి యం. యస్. రాయగారు, మరికొందరు తరునుగ జాబులు వ్రాయుచుండెడివారు. నెపాసిగారు, నిందితులలో నొకరగు అయోధ్యాప్రసాదుగారు శర్మగారిని తరచుగ చూచుచుండిరి.

నేతే ఆతిథుహమ్మగుగారు సాక్ష్యమిచ్చుచు తాను పాండిచేరిలో శర్మగారి ఇంటిప్రక్కన నున్నట్లు చెప్పిరి. శర్మగారి వ్రాతను వీరు గుర్తుపట్టిరి.

మధ్యాహ్నము 19 నుండి నిందితులపక్షమున జ్యూరరులతో విచారణనలుపవలయుననియు ఇట్టివిచారణ కోట్టు బ్రిటిషుపారుల కధికారమున్నదనియు నిందితులపక్షపు న్యాయవాదులు, చక్రవర్తి సిన్హాగార్లు ఒక పిటిషనును దాఖలుచేసిరి. ఈ పిటిషనుపై విచారణ జరుగును. (అ. ప్రె.)

మంగిపూడి వేంకటేశ్వర

వాతావరణస్థితి

1929 సం॥ అక్టోబరు నెల 29-వ తేదీ మంగళవారము

ముఖ్యజిల్లాలు	ముంబై	పుణె	అహ్మదాబాద్	కలకత్తా	బెంగాల్
ముంబై	88	69	...	25.7	+18.2
పుణె	85	75	...	10.1	+ 3.7
అహ్మదాబాద్	86	72	...	7.0	- 0.1
కలకత్తా	85	78	...	4.8	- 2.8
బెంగాల్	87	78	0.3	3.9	+ 0.4
అనంతపురం	86	68	+	5.5	+ 1.8
కడప	2.5	- 0.5
తెలంగాణ	90	72	0.2	3.3	- 1.4
మద్రాసు	88	77	...	6.7	- 1.0
కడప	89	78	0.8	2.6	- 7.9
తెలంగాణ	86	78	0.5	4.9	- 5.4
నెల్లూరు	87	74	0.8	5.5	- 0.4
కొయంబూరు	91	74	...	2.9	- 3.5
తెలంగాణ	87	73	...	3.3	+ 2.7
తెలంగాణ	90	72	0.8	8.7	+ 2.2
నాగపట్టణము	85	74	0.1	3.9	- 5.4
మధుర	91	72	1.0	6.5	- 0.7
పాంబట్	86	73	2.1	6.9	- 1.2
పాలంకోట	2.1	6.6	+ 0.2
తెలంగాణ	82	76	0.4	9.5	- 0.4
కొచ్చిక్	87	76	+	23.3	+11.7
కాలికట్టు	92	75	0.1	7.4	- 2.4
మంగళూరు	91	70	...	16.2	+ 9.1
జెంతురు	84	65	...	4.8	- 0.8
మెర్కార	77	63	...	7.0	- 1.0
కొడైకనాథ్	59	52	1.1	8.1	- 1.1
కూనూర్	67	57	2.4	11.8	-

సర్కారులు:— ఆకాశము నిర్మలముగానే ఉన్న దన వర్షము రాత్రివేడిమి 2 మొదలు 4 డిగ్రీలు తక్కువ.

డక్కా:—కర్నూలులో 0.8" కడపలో 0.2" వర్షం చెను. బళ్లారిలో చినుకులు పడెను. కడపలో మబ్బు చుట్టుముట్టినట్లున్నది. కర్నూలులో రాత్రి వేడిమి 4 డిగ్రీలు ఎక్కువ.

కర్నాటకము:—మద్రాసులో 0.8" కలకత్తాలో 0.5" వర్షం చెను.

పి. ఆర్. చిదంబర అయ్యర్, సహాయవాతావరణశాస్త్రజ్ఞుడు.

బరంపురం

భారామసాలా స్వర్ణకేతకి

బజారులో విక్రయింపబడు అన్నిరకముల కన్న ప్రశస్తమయినది. సువాసన, రుచి, పరిశుభ్రతలకు గ్యారెంటీ యివ్వబడును. పొగాకు పరిశుభ్రముగా శాస్త్రానుసారముగా శుభ్రపర్చియున్నాము. తు 40 లు పాను 1 కి రూ 1-0-0

వక్రీ-చూర, కుగంధస్నానపాడి, మితామసాలా. మా వద్ద దొరుకును. వర్తకులకు మంచి కమిషన్ యివ్వబడును.

కాళ్ల సితారామస్వామి.

స్వర్ణ భండారము, బరంపురం. (గంజం)

"హనుమాన్ కవచమ్"

లక్షలకొలది మానవుల కోర్కెలకు ఎర్రసాదయై దిగంబరయోగి, పుంగవుని మహా మంత్రముచే ఎట్టి అసాధ్యమైన కార్యములైనను కొనసాగునని అనుభవముచే ప్రతి మానవా డెయింకును మాకు పచ్చి యోగ్యతాపత్రికతో నిదర్శనములని యెరుగని వాక్య-చెప్పి గర్విం చెదము. బ్రహ్మరాక్షసులు, కాకినీ, ధాకినీ, బాలారిష్టములు మాయమగును. వీరలకుధనలాభము వర్తకులకు వ్యాపారవృద్ధి. నిరుద్యోగి గులకు సదుద్యోగము, విటకాండకు పసికరము, బలహీనులకు వీర్యపటుత్వము, విధ్యాధులకు బుద్ధి, గొడ్రాండ్లకు సంతానము, రాజులకు రాజ్యలాభము, యే కోర్కెలకైననూ మాకు వ్రాసినచో అక్షణమందే భగవంతుడు మీకు శుభము చేసెదాడు. ఎక్కువ వర్ణించుట మాకసమ్యక్తము. సందేహించువారు దురదృష్టవంతులని విచారించెదరు. ఈ అవకాశము ఎల్లప్పుడు చిక్కదు. మీద వ్రాసిన మహాపురుషుడు చచ్చినవారికి జీవము పోయినవారికి, బంగారుక వం 4 చినములు రు 5, వెండిది రు 2, పోటీకి లేదు.

(2) ఆర్యవైద్య ఆశ్రమము, నాగావళినది, బుద్ధన, చికాకోల్ సీటీ.

విదేశవార్తలు

"సిటీ ఆఫ్ రోము" విమానము

(వైర్లెస్)

రుగ్గీ, అక్టోబరు 28:—"సిటీ ఆఫ్ రోము" విమానము స్పెజియా, వియోచేగ్గియా మధ్య ఇటలీ తీరమునకు 18 మైళ్లు దూరముగ నడిపముద్రములో పడియున్నట్లు, ఇటలీ డెస్ట్రో యరులు హెటారుపడవలు వెదకి కనుగొనెనని స్పెజియా నుండి కబురు తెలియుచున్నది. ఇదే జివోవాగల్ఫులో మునిగిపోయె నని నిన్న ప్రకటించబడెను. దానిని నీటినుండి బయటకు తీయుటకు, పెనుగాలి పీచుచుండుటచే, పిలులేక పోయెను. 7 గురిలో 3 గురి శేవములు దొరికినవి. ఒక శేవమును గుర్తించిరి. అది విమానమును నడుపువాని శేవమని నిశ్చయింపబడెను. రెండవ శేవము మాయవార్తల నడపించువాని దనిరి. మూడవ శేవమును ఇంకను గుర్తించలేదు.

బ్రిటిషు దీవులనుండి కనడాకు

వలస పోవుట

(వైర్లెస్)

రుగ్గీ, అక్టోబరు 28:—బ్రిటిషు దీవులనుండి కనడాకు వలస క్రమేణా యభివృద్ధియగుచున్నదని కనడా వలసయధికారి తెలుపుచున్నాడు. ఈ ఆర్థికసంవత్సరము మొదటి 4 మాసముల వరకు 41054 మంది వలసపోయిరి. నిరుద్యోగమున 27982 మంది వలసపోయిరి. నూటికి 47 గురు హెచ్చిరి. బ్రిటిషు ప్రజలు కనడాకు వలస రావలెనని కనడా ప్రభుత్వమువారు గోరుచున్నారు. ఆప్రకారమే జరుగుచున్నది. అన్ని దేశములకంటె బ్రిటును నుండియే ఎక్కువమంది కనడాకు పోవుటచే కనడా వారి విధానము జయప్రదముగ నున్నదనటకు నిదర్శనమునుచున్నారు.

పార్లమెంటు సమావేశము

(వైర్లెస్)

రుగ్గీ, అక్టో 28:—రేపటిదినము పార్లమెంటు రెండు సభలు సమావేశమగును. గురువారము నాడు ముఖ్యమంత్రి చర్చ జరుగును. విశంశువుల పింఛనుబిల్లును ఆరోగ్యమంత్రి యగు గ్రీన్ వుడ్ గారు రెండవసారి ప్రవేశపెట్టెదరు. కాన్సర్వేటివులు దీనికి ప్రతిహతులుగ నుండరట. ఎట్టి భిన్నాభిప్రాయము లే నుండగనే దీనిని ఆమోదించెదరట. మద్దినాల్లుగారు వచ్చేవరకు స్పీడనుగారే కామన్సుసభను నడిపెదరు. వచ్చే సోమవారము నాటికి మద్దినాల్లుగారు తమ స్థానమునం దుండెదరట. రషియా, పలస్తయిను, పనిలేనివారి సమస్య, ఆఫ్ఘనల క్లాజా, హేనుసభ, నవ్వపరిహారములు మున్నగువాటినిగూర్చి చర్చించెదరు. మద్దినాల్లుగారు లేనిచో వీటిని చర్చించుటకు పిలు లేదు. యునైటెడ్ నేట్సు పయనమును గూర్చి ప్రధానామా త్యుడు ప్రకటనమును గావించెద రనుకొనుచున్నారు.

ఇంగ్లండు నేట్సుకు నీటిపాటుదల ఏర్పాటును జేయుటకు వ్యయసాయ మంత్రి ఏర్పాటు గావించి, విధానమును ప్రభుత్వమునకు తెలిపెను. దీనికి 20000000 పౌనులనుట. ఈ విధానము నిమిత్తము 8 ప్రదేశములను ఏర్పాటు చేసిరి.

మద్దినాల్లుగారి కెంతమాత్రము ప్రయాణపు బడలిక ఏమియు లేదనియు ఉత్సాహముతో నున్నారనియు తెలుపుచున్నారు.

గృహపరిశ్రమల కమిటీ

ప్రథమసమావేశము

అక్టోబరు 24 వ తేదీ మధ్యాహ్నమున శుక్రవారము డైరెక్టరు జి. బి. బి. అప్పారెడ్డి సెక్రెటరీ యస్యకుతును జరిగెను. ఈక్రిందిసభ్యులు హాజరయిరి. శ్రీ యు త తు ల సీ రాం గారు. శులసిరాం ఎం. ఎల్. సి., ఆర్. ఎల్. వాగన్నగౌడ ఎం. ఎల్. సి., ఇ. వుడ్డు, ఎం. ఎల్. సి., టి. ఎం. కాలియదాసయ్యగారు, కె. విక్టరుతిల్ గార్లు. మొట్టమొదట కమిటీవారు అనుసరింపవలసిన సామాన్యమార్గములనుగూర్చి చర్చించిరి. ప్రతి సభ్యుడును కొన్ని జిల్లాలను ప్రత్యేకముగాదీసికొని ప్రత్యేక రిపోర్టులను గావించుటను, అట్టి ప్రత్యేకరిపోర్టును కమిటీవారు విచారించినపిమ్మట తమ రిపోర్టును తయారుచేయుటకు, అంగీకరింపబడెను. గృహపరిశ్రమలయొక్క నిర్వచనము మరి కొన్ని యితరపరిశ్రమలనుగూడ వర్తించునట్లు ప్రభుత్వమువారిని గోరుటకు కమిటీవారు తీర్మానించిరి. పరిశ్రమయొక్క నిర్వచనము లో "ప్రత్యేకముగా" అను పదమునకు బదులు "ముఖ్యముగా" అనుపదమును చేర్చవలెనని సి. ఇ. వుడ్డుగారు గావించిన నూచన అంగీకరింపబడెను.

నేతపాట్లు ప్రస్తుతముకంటె నెక్కువ యుపయోగ కరముగానుండవలెనని శ్రీ యు త తు ల సీ రాం గారు రె వ. టి త్ గారు ను గోరిరి. ప్రభుత్వము వారిచే నిర్వహింపబడుచున్న యెనిమిది పారిశ్రామిక విద్యాలయములయొక్క యుపయోగమును కమిటీవారు ప్రశంసించుచు, వానిసంఖ్యను అభివృద్ధిగావించ గోరిరి.

ప్రారంభమున ఎట్టి గృహపరిశ్రమలను ప్రభుత్వమువారిభివృద్ధిగావించుట లాభకరముగానుండునో కనుగొనవలెనని కాలియదాసయ్యగారు నూచించిరి. అన్ని పరిశ్రమలను ఒక్కసారిగా ప్రారంభించి, పిమ్మట వానికి తగిన మార్కెట్టు వెదకుటకు ప్రయత్నించుటకంటె యిదివరకే యెల్లరిచేతను అధికముగా నుపయోగింపబడుచున్న కొన్ని ప్రత్యేకవస్తువులను మార్కెట్ ప్రారంభమున తయారుచేయుట లాభకరమనియు, యిందుకు దృష్టాంతముగా, గవర్న మెంటు ఉద్యోగులచేతను, యితర యుద్యోగులచేతను, అధికముగా నుపయోగింపబడుచున్న టేపు, గృహపరిశ్రమగా తయారుకాబడి, గృహపారిశ్రామికులచే తయారు కాబడు టేపుమాత్రమే తా ముపయోగించుటకు నిశ్చయించుచో, టేపుపరిశ్రమ గృహపరిశ్రమగా అభివృద్ధిగాక తప్పదనియు కాలియదాసయ్యగారు నుడివిరి.

అంతటితో సభ చాలింపబడి తిరిగి సవంబరు 16 వ తేదీకి వాయిదావేయబడెను. (ఆ. పై.)

చిట్టగాంగు కాంగ్రెసు సంఘసమావేశము అల్లరి యందు కత్తితో పోడువబడిన కాంగ్రెసు

వాలంటీరు చనిపోవుట

కలకత్తా, అక్టోబరు 27:—గత తెనైంబరు 21 వ తేదీని చిట్టగాంగు కాంగ్రెసు సంఘ సమావేశము అల్లరియందు కత్తితో పోడువబడిన కాంగ్రెసు వాలంటీరు అను శ్రీయుత సుభేందు బిశామ్ దత్తుగారు నేటిరాత్రి కాలై కేలు కళాశాల ఆనుపత్రియందు చనిపోయెను. ఈతడు ఈ ఆసుపత్రియందు అక్టోబరు 9 వ తేదీని చికిత్సబొందుటకు చేర్చుకొనబడెను. శ్రీయుత సుభాష్ చంద్రబోసుగారును ఇతర కాంగ్రెసువారులును యితని అవసానసమయమున రోగికి ఉపచారముచేయుచు అతనిప్రక్కన నుండిరి. (ఫీ. పై.)

విక్టోరియా క్రాసు బిరుదములను బొందినవారికి లండను లో నవంబరు 9 తేదీన విందో పెగదరు. దానికై 13 గురు కనడానుండి వెడలుచున్నారు. వెళ్ల దలచుకొన్న వారందరుకు నుచితముగ టైల్ క్లెట్టును బంపెదరు. లండనులో భోజన వసతుల నేర్పాటు జేసరు.

కావలెను

రాజమండ్రి తాలూకా బోర్డునందలి ఆయుర్వేద డిస్పెన్సరీలలో పనిచేయుటకు L. I. M. సర్టిఫికేట్లుగల ఆయుర్వేద వైద్యులు ఇద్దరు కావలెను. అర్హతలున్నవారు వెంటనే దరఖాస్తులను పంపవలెను.

రాజమండ్రి తాలూకా బోర్డు అఫీసు } మార్చి సరసన్న
25-10-29 } వెసిడెంటు
రాజమండ్రి తాలూకా బోర్డు

సహకార పంచాయితీదార్ల తరగతులు

ఈనెల 25 వ తేదీన రిప్పును భవనములందు జరిగిన కార్యక్రమము పనివాండ్రు సంఘములయొక్క సభ్యుల సహకారముతో శ్రీయుత జి. సుందరంగారావు సహకార సంఘములకు చేతులు లాభములను పంపించు విధముగా రిప్పును పంపించిరి. పట్టుకునర్వెంటు సూపర్వైజింగుయానియను ప్రెసిడెంటు ఆగుటి. ఎఫ్. తంగవేలు ముదలియారు గారు సభకు అధ్యక్షత వహించిరి.

ఉపన్యాసము ప్రారంభింపబడక పూర్వము కొందరు సభ్యులు అధ్యక్షుని చుట్టును గుంపుగాగూడి, తాము సంఘములలో నిలవయ్యెను. పట్టుకునర్వెంటు ప్రెసిడెంటు వాస సుచేయవలసినదిగా కోరిరి. అట్లు వెంటనే చేయుటకు నిబంధన లొప్పుకొననియు, అవసరము కార్యమును త్వరలోనే గావించెదననియు అధ్యక్షుడు వాదన మిచ్చెను. అంతట శ్రీయుత సుందరంగారావు కొందరు సభ్యులు జూపుచున్న స్వల్పభాషేక్షను తీవ్రముగా ఖండించుచు మాట్లాడిరి. సభ్యులు తమకవసర మున్నంతకాలము సంఘముయొక్క లాభమును అనుభవించి తమ యవసరము తీరినతోడనే సంఘమును విడిచిపెట్ట దలచుట ద్రోహమే యగుననిరి. పిమ్మట సుందరంగారావు సహకార సంఘములకు చేతులు లాభములను సేవింప ముగాను పయోగించవలెనో సభ్యులకు బోధపరచిరి. ఈలాభములను సభ్యులందఱును గూడ సమానముగా ననుభవించవలెననియు, అందొకభాగము రిజర్వేషనుగాను, యింకొకభాగము కామన్ గుడ్స్ గాను, ప్రత్యేకింపబడుట అందరియొక్క సామాన్యవసరముల కొరకే యనియు నుడిచిరి.

ఉపన్యాసము ముగిసినపిమ్మట అనేకమంది సభ్యులు లేచి బుగములు త్వరలోనే దీపావళిభర్తుల నిమిత్తము పంచిపెట్టు బడుటకు యేర్పాట్లు గావించవలసినదిగా అధ్యక్షుని గోరిరి. అవసరము యేర్పాట్లు గావించుటకు అధ్యక్షుడు వాదన మొనరించు పిమ్మట సభ ముగింపబడెను.

మద్రాసు లాకాలేజి పోలీసు స్టేషను అధికారులు

చిన్నవిషయములో ముచ్చిత్రధర్మ మొన్న ఆదివారము 27-10-29 తేదీ ఉదయము ఆంధ్ర ప్రతిభా సంపాదకీయస్థలములోనున్న యుద్వ్యోగికాలాను మనీ పర్సన్ (దస్త్రులదాతము) కొన్ని విలువగల రత్నములను సహా ప్రమాదవశమున చై నాబజారులో నున్న పోలీసు స్టేషను దొంగ యొకడు అది అపహరించెను. అది అపహరించినవాని మారుమోరాయి నామస్వామిచెట్టి. అతనియొక్క నిజమైన పేరు అప్పాపుచ్చెయ్యి. ఇతనిచేతిలో సదరు మనీపర్సన్ ఉండుటను జూచి అనుమానించిన కొందరు పెద్దవనుస్థులు అతనిని లాకాలేజి పోలీసుస్టేషనులో జంపించిరి.

పోలీసుఅధికారులు అతనిని సోమవారము ఉదయము వరకును లాకాలేజి (బండిఖానాలో) యుంచిరి. ఇతడు పై కోర్టు ఆవరణలో కట్టబడుచున్న సిటిసివిలుకోర్టు కట్టడమువలన నొక పనివాడుగా నున్నాడట. ఇతనికొర కొక మేస్త్రీ జామీను యిచ్చినమీదట నేటియదయము విడుదలచేయబడెను. పోలీసుఅధికారులు ఆ మనీపర్సన్ లకు కాగితముల ఆధారమును బట్టి వెంటనే ఒక్కపూటలో పర్యయొక్క ఖామందునకు తెలియజేసి జాగుచేయక యుపకార మొనర్చిరి. సదరు పోలీసుఅధికారులలో యం. యస్. మహదేవుగారు ఇంతటి చిన్న విషయము లందుగూడ శ్రద్ధవహించి తమ యధికారధర్మముల నిర్వర్తించుటయందును ఆదరణాభిమానములతో సంభాషించి ఇతరులకు సహకారము చేయుటయందును చాల మెచ్చదగి కృతజ్ఞతాపాత్రులై యున్నారు. అధికారాహంకారములే లేని యిట్టి పోలీసు అధికారులు స్తుతిపాత్రులు.

భారత దేశమునకు మరలి వచ్చుట మాకు చాల ఆనంద దాయకము అని రాజప్రతినిధిగారి రసిరి

కలకత్తా, అక్టోబరు 28—అఖిల భారత మహామ్యూజింగు శాసనసభ్యుల సంఘకార్యదర్శి యగు ఏ. హెచ్. గజ్నావీగారు రాజప్రతినిధిగారి సన్మానించుచు పంపినతెలివార్తకు రాజప్రతినిధిగారు యాక్రిందివిధమున ప్రత్యుత్తర మొసగిరి: “భారత దేశమునకు మేము మరలివచ్చుట మాకుచాల ఆనందదాయకముగ నున్నది. భారతదేశముయొక్కయు భారతీయులయొక్కయు శ్రేయోభివృద్ధికిగాను నాకార్యములు వినియోగింపబడును.” (ప్రీ. ప్రె.)

సాలామి త్రి సంజీవి

84 చెట్ల దినుసులు ఆవునేయి కలిపిన లేహ్యము. మేహపాడలకు సవాయి, స్త్రీలకునుమన్యాధులకు ఆమోఘము. దీర్ఘ ఉడుకులకు, శుక్ల నవ్వు, చర్మవ్యాధులకు, స్త్రీల బురుగువ్యాధులకు గ్యారంటీ. జి. యస్. రావు, ఆంధ్ర మెడికల్ స్టోర్సు, రామానాయుడుపేట, మచిలీపట్నం, కృష్ణాజిల్లా.

రసాయన చాయశాల మేలైన గట్టి చాయనూలు వ్యాపారం, తూర్పువాకిలి, మధుర.

గట్టిచాయ నూతన రంగునూలు రకములు తయారుచేయడములో “ఇండియాలో” నెల్లూ మొదటివా రని మిక్కిలి ప్రఖ్యాతి చెందినవారు. అన్ని రకములలోను పక్కారంగులు నలీసుగా చిక్కును. ఒకపర్యాయము మా రకములను ఉపయోగించినవారు, మా రంగునూలు వినా, మరి యితర రకములను ముట్టరు. 130 శాంపిల్ ఆర్డర్ వ్రాయించేది.

వీట్టి కమిషను విచారణ

లాహోరులో తోటవిందు లాహోరు, అక్టోబరు 28:—భారతదేశములోని కార్మికుల దురస్థితిని గూర్చి విచారించుటకై పార్లమెంటువారిచే నియమింపబడిన వీట్టి కమిషనువారు లాహోరులో మకాము చేసియున్నారు. వీట్టి కమిషనులో తోటవింద సంకలనము, మైకోర్టు న్యాయమూర్తులను ప్రభుత్వ కార్యనిర్వాహక మంత్రిలును తదితర ప్రముఖులును హాజరైరి. రైల్వే యూనియనుల ప్రతినిధులు సాక్ష్య మిచ్చిరి. రైల్వే వర్కుస్ యూనియను ప్రతినిధులు వచ్చి తమ యూనియనులలో 10 వేలమందికి పైగా సభ్యు లున్నను గూడ సక్రమ ప్రాతినిధ్యముగల సభలుగా రైల్వేవారు అంగీకరించుట లేదని మొరబెట్టిరి. రైల్వే నూపరింపెండెంబుగారు వచ్చి ఒకేరకము పని వాండ్లకు తొండు ధిన్న సంఘము లేర్పడిన యెడల రైల్వే అధికారులు తొండు సంఘములను సక్రమమైనవిగా అమోదింపజాలరని బదులుచెప్పిరి. కో-ఆపరేటివ్ సొసైటీల రిజిస్ట్రారుగారు సాక్ష్య మిచ్చిరి. రైల్వే కర్మాగారములలోని కార్మికులు గొప్ప డోరేగింపు జరిగిరి. పిమ్మట బహిరంగ సభచేసి యీ రైల్వే కర్మాగార కార్మికుల కష్టనిష్ఠులను గూర్చి వీట్టి కమిటీవారికి విన్నవించుటకై యొక ప్రతినిధివర్గమును నియమించుటకు తీర్మానించుకొనిరి. (ప్రీ. ప్రె.)

మద్రాసు నూతన గవర్నరుగారి

దేహస్థితి బొంబాయి, అక్టోబరు 28:—గౌ. సర్ బార్జిస్టాన్ డిగ్రీ గారి దేహస్థితి నేడు ఉదయమున చాల నెమ్మది గాంచెను. ఇక 10 రోజులలో వీరు పూర్తి ఆరోగ్యము బడయుదు రని తలచబడుచును. మద్రాసు గవర్నరు స్వర్ణమగారగు మేజర్ జాన్ స్టెనగారు వీరికి చికిత్సగావించుచున్నారు. డాక్టరు అభిప్రాయము మద్రాసు నూతన గవర్నరు గౌ. సర్ బార్జిస్టాన్ డిగ్రీ చికిత్సజేయు మేజరు జాన్ స్టెనగారు నిన్న 27 వ తేదీన గవర్నరుగారి దేహస్థితి నెమ్మది గాంచుచున్నదనియు పూర్తి ఆరోగ్యము బడయుటకు కొలదిరోజులు పట్టుననియు తెలిపిరి. సర్ బార్జి గారు యొకను పరువునుండి లేవని స్థితియందున్నారు. జ్వరము మాత్రము లేదు. (ఆ. ప్రె.) బొంబాయి అక్టోబరు 28:—మద్రాసు నూతనగవర్నరు గౌ. సర్ బార్జిస్టాన్ డిగ్రీ గారికి నిన్నరాత్రి బాగా నిద్రపట్టినదనియు దేహస్థితియందు ఆరోగ్యము బడయుచున్నారనియు, నేటిఉదయమున తెలుపబడెను. సర్ స్టాన్ గారు బొంబాయియందు ఎన్నిరోజులుండెదరని ప్రభుత్వమువారిమూలమున నిరారణముగ సమాచారము తెలియకపోయినను నవంబరు 10 వ తేదీలోపుగ వీరు మద్రాసునకు ప్రయాణముచేయుటకు తగిన స్థితియందుండరని తెలియుచున్నది. (ఆ. ప్రె.) గవర్నరుగారి రాక (ప్రభుత్వప్రకటన) తెల్లినెండు కర్నూలు, రైలు ఆనరలిలు, సర్ బార్జిస్టాన్ డిగ్రీగారు, పి. సి. జి. సి. వి. ఇ. సి. ఎం. జి., గవర్నరు డిజిగ్నీటు, గారు యిదివరలో ప్రకటింపబడినట్లుగా అక్టోబరు 28 తేదీ సోమవారమునకు మద్రాసుకు రాజాలరు. వారు నవ్యులేది రూఢిగా తెలియగానే మరియొకప్రకటన గావించబడును. హెచ్. జి. స్టోర్సు, (ఫీల్డ్ నెక్లిరి.)

అఖిలభారత జాతీయసంఘ సంస్కరణసభ

ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షునియొక్కయు కార్యనిర్వాహకులయొక్కయు ఎన్నిక లాహోరు, అక్టోబరు 28—భారత జాతీయసంఘ సంస్కరణ మహాసభయొక్క ఆహ్వానసంఘమువారు సభచేసి రువి రామ్ మనీగారిని తత్సంఘాధ్యక్షునిగా నెన్నుకొనిరి. ఆరు ఉప సంఘములు ఖాత నియమింపబడెను. (1) ప్రచురణ సంఘము (2) వసతులు కల్పించు సంఘము (3) వినోదములకు కల్పించు సంఘము (4) ఆర్థిక సంఘము (5) కాంతిసైనికులను సమకూర్చు సంఘము (6) తీర్మానములను వ్రాయుసంఘము (ప్రీ. ప్రె.)

ద్రవ్య శాస్త్రము

ప్రాశస్త్యము కవరామ్, దివానుబహదూరు చిత్రపు వెంకటాచలంగంతులు, మల్లూరి మూర్త్యునారాయణరావు సంయుక్త, ప్రొఫెసర్ వి. యస్. కర్క, కే. వి. ఆర్. స్వామి, యం. యల్, సి. మొదలగు అగ్రశాస్త్రజ్ఞులేతలు, లోకజ్ఞానధురీణు లగువారి మైన ఆంధ్రభాషకు అమూల్యంకార మని వివరింపబడినది. నెల రు 1-0-0. గ్రంథకర్త యద్దనపూడి వెంకటరత్నం, మర్చంట్సుతాడేపల్లిగూడెం (పశ్చిమగోదావరి జిల్లా) 180

చంద్రా నర్సరీతోటలు- సేలం జంక్షన్ 8 సం॥ అంటుమామిడిచెట్లు, నిమ్మ, నారంజి, చక్కెర త్రిఫల రు 7½. బాము, దాలిము, అంజూరు, అంగూర్, గులాబి, ప్రోటన్సు, పూలచెట్లు డిజి రు 5. స్వదేశీ కర్కా-రి, పూలచెట్లు, స్వదేశీ కర్కా-రి, ఫలవృక్షవిత్తులు, ప్రతిదినుసు 2½ పాకెట్లు రు 2½. Ditto 12 పాకెట్లు రు 1½. క్యాబులూస్ ఇన్వల, Chandra Nursery, P. O. Salem Junction.

అమృతమునకు సిద్ధముగానున్నవి

మామిడి అంట్లు జహంగీరు మొదలగు ప్రసిద్ధిగల 200 రకములున్న యితర ఫల, పువ్వు, పత్రజాతులు అమృతమునకు సిద్ధముగా నున్నవి. క్యాబులూస్ ఉచితము. రావు చిన్నారావు డి నెన్సు, రూప్తూ నర్సరీ, కడిమం, తూర్పు గోదావరిజిల్లా.

జాబులు

ఆంధ్రదేశ రైతులసభ

ఆంధ్రదేశ రైతుల మహాసభ విజయవాడయందు దుర్గా కళామందిరమున నవంబరు 5 వ తేది సాయంత్రమునాడ మన్నది. సుప్రసిద్ధ రైతు కులదృష్టులను నిరంతర ప్రజాసేవాత్మకులు నగును. రా. శ్రీ. ప్రా. సభకు గోగినేని రంగనాయకులుగా రధ్య యుగా యుండుటకు దయతో సంగీకరించిరి. విజయవాడ ఆంధ్ర దేశమునకు మాడలిసానగుటచే వివిధ ప్రాంతములనుండి 'పెక్కు'రు రయితు సోదరు లరదించి ప్రస్తుతము రైతులక ము సలబడి గలిగించు వివిధ సమస్యలను పరిష్కరించుటకు మార్గదర్శకు లయ్యెనగుగాక యని ప్రార్థించుచున్నాను.

నూకల వీరరాఘవయ్య,
అహ్వనసంఘాధ్యక్షుడు.

ఆంధ్ర యువజనమహాసభ, విజయవాడ

ఆంధ్రయువజన మహాసభ బొంబాయి వాస్తవ్యులను సుప్రసిద్ధ జాతీయవాదులను అగు నారినేగారి అధ్యక్షతన నవంబరునెల మూడవతేది మధ్యాహ్నము 4 గంటలకు శ్రీ దుర్గా కళామందిరమున జరుగును. ఆంధ్రయువకులెల్లరు విచ్చేసి సభను జయప్రద మొనర్చుగోరెదను. ఆదివారము నెలవుదినమున విజయవాడ మాడలిసానమును అనుటచే విద్యార్థులుగూడా హెచ్చుగారా వలెను. అధ్యక్షుని ఊరేగింపుటత్సవము ఉదయమున 7 గంటలకు జరుగును గాన రివ తేది ఉదయమునకే ప్రతినిధులందర విచ్చే యిప్రావీక్షులు. సభయందు ఉపపాదించగోరు తీర్మానములను నవంబరునెల 1 తేదినాటికి అహ్వనసంఘమువారికి చేరులాగున పంపవలెను.

వల్లభ నేని వెంకట్రావు,
అహ్వనసంఘాధ్యక్షులు.

ఆంధ్రమహాసభ అహ్వనసంఘమునకు మనవి

ఈ సంవత్సరము ఆంధ్రమహాసభలను పూర్వస్థితికి తేవల యునని దేశమంతయు కోరుచున్నది. దేశమున గల అన్ని పక్ష ములవారును పచ్చి సభలో పాలుగొని దేశభివృద్ధికి తగు సల హా లిచ్చుచు సభ జయప్రదముగా జరుగుటకై ప్రోద్బుదవలసి యున్నది. సభ జరిగినతరువాత యథాప్రకారము దేశము నిర్దిం చునేని ఈ సభలు వ్యయప్రయాసములేటుగాని వేరు ప్రయో జనముండదు. అట్లుగాకుండ సంవత్సరముపాడుగునను దేశ ఆ భివృద్ధికి సిద్ధికి పరిశ్రమచేయు గొప్పసంఘము వివిధ శాఖల తో నేర్పడవలయును. ఆ సంఘమునందు జన్మింపవలయు, మిత గాడ పక్షము, అభివృద్ధిపక్షము మొదలగు సమస్త పక్షముల వారును జాతీయతవివక్షలతో నిమిత్తము లేకుండ చేర్చుకొనవల డవలయును. అందుకుగాను అన్ని పక్షములవారికిని విరివిగా ఆ హ్వనములను పంపి అంగీకరణ సభకు వచ్చునట్లు పాటుపడవల యును. ఈ ప్రయత్నమున సఫలమై ఆంధ్రమహాసభ కాంగ్రె సువారిడి మాత్రమే అని వినబడుచున్న ప్రవాదము రూపుమా పి అభిలాషాధమహాశయల మన్ననలకును ప్రాశస్త్యలకు మి విధి యని మనవిచేయుచున్నాను.

తగును, మంగిపూడి వేంకటేశ్వర్లు.

మదన కామేశ్వరి లేవ్యము 2

బలహీనులపాలిటి కల్పవృక్షము—మేహము, నిక్కాక, నిస్సత్తువ, తుక్లనప్తము, అతిమాత్రము మొదలగునాటిని హరించి మంచి బలమును, పీర్వవృద్ధిని, సంభోగశక్తి, సంతానమును గలి గించును. 2 డబ్బీలు చాలును. 20 తులముల డబ్బీ రు 1-4-0.

పాలకుగంధి లేవ్యము—రక్తకుడికి శ్రేష్ఠమయినది సహమేహము, మేహపాదలు, మచ్చలు, యితరచర్మరోగములు, కీళ్లనొప్పులు, మొదలగునాటిని హరించును. 4 డబ్బీలు చాలును. 20 తుల డబ్బీ రు. 1—4—0. వి. పి. ఖర్చులు పేరు, పి.సి. ఏ. అందుకోఆయుర్వేదసహజం, పెరిడేసి-నెల్లూరుజిల్లా.

మొదటికి రు. 4-0-0 ని పొందుటకు వారు
డాక్టర్ రత్నం ప్రద్యుమనేశ్వరశాస్త్రి,
మోపిదేవి, కృష్ణా జిల్లా.

ఆంధ్రమహిళామణులకు మనవి

ఆంధ్రమహిళాలోకము క్రమక్రమముగా విద్యా వివేకముల తోవర్ధిల్లుచు స్వతంత్రశక్తి గలిగి పురుషులతోపాటు సమస్త విషయములలోను సమస్తోద్యమములలోను ముందంజవేయు చున్నందుకు సంతసించుచున్నాము. నెల్లూరిలో శ్రీమతి పాణికా కనకమ్మగారు కన్యారిదేవి విద్యాలయమును రాజమహేంద్రవర మున శ్రీ దుర్వాసి సుబ్బమ్మగారు సహతనవిద్యాలయమును స్త్రీలకోరకు ప్రత్యేకముగ స్థాపించి పాటుబడుచున్నార. ప్ర స్తుతము స్త్రీలచే నడపబడు పత్రికలు లేకుండుట కోరవలసి యును. కాని గృహలక్ష్మిని పత్రికను జూచిన సందర్భావస్థము లన్నియు స్త్రీలచేతనే వ్రాయబడుచు స్త్రీలయొక్క తికిషలయు సాధనములకై చర్చించుచు స్త్రీలస్వాతంత్ర్యముకై ప్రయత్నించు చుండుట స్త్రీలసహజము లేన స్వత్యములకై పోరాడుచుండు టయు జూడ, స్త్రీలలో నొకవిధమైన నూతన చైతన్యము నయించుచున్నట్లు గోచరింపక మానదు. ఎవరికప్పునిపురములు వారికి తెలిసినట్లు వైవారికి తెలియవు. మాలకవ్వములు మాలకే. బాలవిశేషతువుల కష్టములు బాల వి శే ష తు వులకే. బానిసలకష్టములు బానిసలకే గాని యితరుల కెట్లు తెలియగలవు? అట్లే స్త్రీలకుగావలసిన సౌకర్యములు స్త్రీ లకే బాగుగా తెలియును. వారికి అవసరములగు శాసనములు వారికే తెలియును. ఇతరులు సలహాదారులుగా మాత్రమే యుండ నగ్గులు. స్త్రీల కెట్టివిద్య అవసరమో ఎట్టిచేరిపములు (గృహపరిశ్రమలు) సులభసాధ్యములవారికి వారే చర్చించి నిర్ణ యించుకొనవలయును. స్వరాజ్యసిద్ధికి వారేమి చేయవలెనో? సం ఘమునెట్లు సంస్కరించి యుగధింపవలయునో వారికి వారే యో చించుకొని నిశ్చయించుకొనవలయును. కనుక మహిళామణులు గూడ విశేషముగా సభలకునచ్చి ఎల్ల చర్చలను వినవలయును. తగువారు చర్చలలోపాలుగొనవలయును. సంస్కరమునకు పునాది యనదగిన వివాహవిషయమునకు సంబంధించిన కారదాబిల్లును గూర్చిన చర్చ విశేషముగా జరుగవచ్చును. కావున ఈయేడు విజయవాడలో జరుగనున్న మహిళామహాసభలకు స్త్రీలెల్లరును తప్పక దయచేయుదురు గాక యని కోరుచున్నాను.

మం. వేంకటేశ్వర్లు.

లాలా లజపతిరాయి

వార్షికోత్సవము

నవంబరునెల 17-వ తేదీని జరుగవలెను

లాలాజీ వార్షికోత్సవము నవంబరునెల 17-వ తేదీని జరుగవలెను. "లాలాజీ మరణమునుగూర్చి యీ వత్సరమున నే నేమిచేయగలిగితిని? లాలాజీ దేనికోరకు తన జీవితమును ధార పోనెనో అట్టి స్వరాజ్యముకోరకు నే నేమిచేసితిని. లాలాజీ! ప్రియతమముగ అప్పుస్మతా నిరూపనమునకు నే నేమిచేసి తిని? మాలవ్యా, మోతీలాలుపండితుల విజ్ఞప్తినిగూర్చి నేనేమి చేసితిని? అని ప్రతి దేశభక్తుడును సూజముగా తన్ను ప్ర శ్నించుకొనును. జాతీయవాదులు ఆలోచింపదగిన విషయము లింకను చాలగలవు. గాని పండితులు కోరిన అయిదులక్షలను ఆ లేదీలోగా పూర్తిచేయుటకందరును ముఖ్యముగా పూనుకొ నవలెను. ఇప్పటికి రెండు లక్షలుమాత్రమే వసూలగుట మనకు చాలనవమానకరము. దేశీయులందరును శ్రద్ధతో పనిచేసినచో తక్కిన మూడులక్షలనుగూడ 17-వ లేదీలోగానే పూర్తికా గలవు. గావున నెంబనే శ్రద్ధసహింపగోరెదను.

(మో. క. గాంధీ, ఎంగుయిండియా 24-10-29)

కావలెను.

ఆంగ్లో-అమెరికన్ ఆయిల్ ప్రాడక్టు కంపెనీ
కావలెను:—ప్రెకంపెనీకి సంబంధించిన అమెరి కన్ లూబ్రికేటింగు ఆయిల్స్, మోటార్ ఆయిల్స్, గ్రీస్ మొదలగు వాటి మద్రాసు రాజధానిలో పలుచోట్లయందు విక్రయించుకై ఏజన్సీల నేర్పాటు చేయుటకై సామర్థ్యము గల జిల్లాప్రతినిధులు కావలెను. నెల 1 కి రూ. 75 జీత ముండు ను. రూ. 150 వరకు హెచ్చును. సెలినకు రూ. 15/-అధికము చేయబడును. ప్రయాణపు ఖర్చులకు రూ. 25 లు కమిషను వగైరా లివ్వబడును. ఈపనికి నియమింపబడువారు నాటా 1 కి రూ. 25 ధరగల 10 వాటాలు పుచ్చుకొనవలయును. ఉద్యో గ మైనవెంటనే రూ. 100 లు చెల్లించవలెను. తలిమ మొత్త మును 8 దఫాలుగా 8 నెలల కొకసారి చెల్లించవలెను. ఒక సం॥ రం చక్కగా పనిచేసిన నెల 1 కి రూ. 150 ల చొప్పున డివిడెంట్ ఏజంటుగా నియమింపబడుటకు నూచనగలదు. దర ఖాస్తులు తపాలా కార్డుములముగా పంపినను అంగీకరించబడును. వారివారికి గల అనుభవములతో దరఖాస్తులను పంపుకొనవలెను.

MODERN TRADING Co., Managing Agents,
P/105, Russa Road, South P. O., Kalighat, Calcutta

చెన్నపురి బజారు ధరలు

1929 సం॥ అక్టోబరునెల 29-వ తేది మంగళవారము

1. ధాన్యములు			
బియ్యముబస్తాలు			
కుసుమ తెనాలిడి	,, ప 45 కలవి రు	12 8 0	18 4
నెల్లూరివి	,, డిటో 42	,, 18 8 0	14 0
ధిల్లి	,, డిటో 46	,, 15 8 0	16 12
రాగులు త. 164	బస్తా 1-కి	,, 110 0	12 0
సువ్వులు	,,	,, 21 0 0	28 0
2. ధాన్యము పప్పులు			
కందులు బస్తా 1-కి ర 205	,,	16 0 0	17 0
సెనగలు	,, డిటో	,, 16 8 0	20 0
పెసలు	,, డిటో	,, 18 0 0	16 8
మినుములు	,, డిటో	,, 17 8 0	18 0
ఉలనలు	,, ర 195	,, 9 8 0	10 0
3. నూనెవస్తువులు			
సువ్వులనూనె బా 1-కి	,,	138 0 0	145 0
నెయ్యి మ 1-కి	,,	14 0 0	19 0
వేరు సెనగపప్పు బా 1-కి	,,	46 0 0	47-0
వేరు సెనగనూనె గానుగ బా 1-కి రు 115	మిమకొనూనె 10		
అముదము బా 1-కి		100 0 0	102 0
4. చిల్లరవస్తువులు			
చాయపసుపు బా 1-కి		119 0 0	120 0
కూరపసుపు	,,	65 0 0	67 0
మిరపకాయలు (గుంటూరువి) బా 1-కి	105 0 0	122 0	
ధనియాలు	,, బా 1-కి	82 0 0	45 0
గుంటూరుపాయకట్టు నీలిమండు మణుగు 1-కి రు 40			
బెల్లము బా 1-కి	రు 28 0 0	49 0	
అసా-చక్కెర బస్తా 1-కి	,, 25 8 0	25 10	
చింతపండు బా 1-కి	,, 80 0 0	40 0	
5. ఇనుము			
పట్టాకం బా 1-కి	,, 32 8 0	38 0	
చుదరం	,, 26 8 0	27 0	
రవుండు	,, 38 8 0	38 0	
6. నూలు			
నెం 20 టెన్ని సింహంయూ నెం	రు	7 12	
నెం 6 ,, కటారి	,,	4 12	
నెం 24 ,, లాకి	,,	5 10	
నెం 40 జామ్మరు 10 పా	,,	10 4	
నెం 20 1/2 రెట్టలేడి	,,	7 8	
నెం 40 రాజీ	,,	9 12	
నెం 4 టెన్ని మసీదు	,,	4 8	
44 నాండ్	,,	5 4	
7. లోహములు			
వెండి 100 తులం 1-కి	రు	53 6 0	56-4
బంగారు తులం 1-కి	,,	21 4 0	21 12
సవరను 1-కి		13 8	
ఇత్తడి బా 1-కి	,,	252 0 0	256-0
రాగి బా 1-కి	,,	825-0-0	830-0
8. రంగులు			
అతిమేలు స్పిట్టరులాండు అలిజరయిక్ సింహంయూర్యు- పిపా 1-డిగ్రీలు 200 కి రు 47 0			
,, నీలిరంగు 1 రతి		1 10	
,, 14 రతులు		1 10	
,, 28 రతులు		1 9	
,, 56 రతులు		1	
,, 1 అందరు		1	
కప్పుటు పొద్దుస్నా-బోలేవ్ అనగా (టర్ని-రెడ్డు)		8 4	
కాంగో 8 కి		3 0	
దరు 4 కి		3	

ఆంధ్ర వాణిజ్యసంఘము

ప్రథమసాంవత్సరిక సమావేశము

నూతన కార్యనిర్వాహకులు

చెన్నైలో ఆంధ్ర వాణిజ్యసంఘముయొక్క ప్రథమసాంవత్సరిక సమావేశము నిన్నటిసాయంత్రము బ్రాడ్వే "బి.పావు" గోపురమున జరుపబడెను. అధ్యక్షులగు డి.బి. కొమ్మిరెడ్డి నూర్యనారాయణమూర్తి నాయుడుగారు సభకు రాజాలనండున ఉపాధ్యక్షులు శ్రీ నారాయణదాసు గిరిధరదాసుగారు సభ కధ్యక్షతవహించిరి. కమిటీసభ్యులలో శ్రీయుతులు యస్. సి. నాగిచెట్టి, పింజల సుబ్రహ్మణ్యంశెట్టి, కె. యస్. గోపాలయ్య, సి. రంగనాయకులశెట్టి, యల్. యతిరాజులు నాయుడు, వావిళ్ల వెంకటేశ్వరశాస్త్రిలు, కాతా నూర్యనారాయణరావు, డి.బి. బి. యమ్. బాలసుందరంనాయుడు, రా. సా. బమ్మి బాపయ్యశెట్టిగారు సభ కరుణించిరి.

డి.బి.కె. నూర్యనారాయణ నాయుడుగారి

ఉపన్యాసము

వాణిజ్య సంఘాధ్యక్షులగు డి.బి. కొమ్మిరెడ్డి నూర్యనారాయణమూర్తి నాయుడుగారి అధ్యక్షోపన్యాసమునందు ముఖ్యభాగము నీదిన ముద్రింపబడినది.

మన విపుడు చాలా ప్రాముఖ్యముగదినములందు నివసించుచున్నాము. నేటివలె యంతటి సందర్భపరిస్థితులను పూర్వము గడచిన స్వల్పకాలములో ఎన్నడును ఎదుర్కొనియుండలేదు. రాజకీయములందు నూతన సంస్కరణములు ప్రసాదించబడు తరుణమిది. మనసంఘముయొక్క సాంఘిక పునాదులు చాలా మార్పులకు లోబడునట్లున్నవి. మన పారిశ్రామిక, వాణిజ్య జీవితమునందుగూడ విచిత్ర అనుభవములు గలుగుచున్నవి. కావున, మనము సంయుక్త జీవనముగలవారమై, ప్రతిశాఖ యందును ఒకరియనుభవము దొకరు పాల్గొనుచు, ఆయాశయ ముగ్గురికై యాటంకములను పోషించవలెను.

1926 సం॥లో కలకత్తాపట్టణముందు జరిగిన భారత పారిశ్రామిక వాణిజ్య మహాసభయందు "భారతీయ వాణిజ్య సంఘములు" (ఇండియన్ చేంబర్స్ ఆఫ్ కామర్స్) స్థాపించబడవలయునను తీర్మాన మొకటి యామోదింపబడెను.

ఈ తీర్మానముయొక్క ప్రాముఖ్యత మేరకు నొక్క చెప్పబనిలేదు. దేశములోని పారిశ్రామిక, వాణిజ్యసంఘముల కి ఫెడరేషను వారివారి కష్టసుఖముల వెల్లడించుటకు, సంయుక్తచేదీకును నెలకొల్పి నూతనోదయమును గావించెను. ఫెడరేషను జీవించిన స్వల్పకాలములోనే సర్వకర్తృత్వము పనూవేశపరచుటలోను, ప్రజాభిప్రాయమును పుజించుటలోను ఫెడరేషను నిజమున నిర్వాహకృషిని గావించెను. అందుచే ప్రభుత్వము యొక్కయు ప్రజలయొక్కయు ప్రశంసను బడసెను. ఈ ఫెడరేషను భావికాలముం దెక్కువ యభివృద్ధి నొందుట కవకాశము గలదు. దేశమందలి పారిశ్రామిక, వాణిజ్యశాఖలందే గాక తద్వ్యాగా జాతీయ పునర్నిర్మాణమునందలి విధానములన్నిటినిగూడ నిర్వహించుటకాలాని చెప్పుటకు సందియముండదు. ఫెడరేషను గోమనము సంబంధము కలుగజేసికొనవలెనని నా యభిలాష; ఎందునలనన గాదానిచే మన మంతయు అభివృద్ధి యగుటయే గాక, ఆధునిక వాణిజ్యపరివర్తనలు నూతనాభిప్రాయములతో సంబంధము కలిగియుండవచ్చును. ఇందులన మనము ననకార్యముల నివృత్తింపకొని, ప్రపంచమందలి యితర అభివృద్ధిచందన దేశములతో బాటు పైకివచ్చుటకు శక్తిగలిగియుండుము. ఫెడరేషనుచేత నూపించబడి, ప్రభుత్వముగారిచే ఆమోదింపబడిన ప్రతినిధులు, నానాజాతి సమితియందు భారతీయ వాణిజ్య పారిశ్రామికాభిప్రాయములను స్పష్టముగను, ధృఢముగను వినిరించు లెంతయు ప్రశంసనీయును.

ఇక దినసుతి, ఎగుమతుల విషయములో మనకు ప్రధానముగ ముందుగవట్టినవి యుధాత్మకార్యముకంటెను అమితముగ హెచ్చింపబడిన ట్రేడింగు చార్జీలును, ప్యాసెంజరురేట్లునై యున్నవి. ఈ హెచ్చురేట్లు దేశమందలి వాణిజ్య పారిశ్రామిక వ్యవసాయాభివృద్ధిలకు భంగకరము గావున రేట్లు అడ్డయిభరి కట్టివారి యెదుట మనవాదమును తెలుపుకొనుటద్వారా వారిని తగ్గించుటకు వెంటనే ప్రయత్నములు సలుపబడవలెను.

వ్యవసాయమువలన కలుగు, ఉత్పత్తిజేయబడు పదార్థములు తక్కువ సారవంతములగు ప్రదేశముల కెగుమతిజేయబడగలందులకై వ్యవసాయప్రాంతములతో సంబంధబాంధవ్యములు కలిగింపకొనువిషయమై మన మాలోచించవలసియున్నది. మోటారుబస్సులు మొదలైనయంత్రపుబండ్ల పరిశ్రమ యింకను ఈ దేశమునందారంభదశలో నున్నందునను, ఎద్దుబండ్లు, కాలులు ప్రయాణ సౌకర్యము లేర్పడియుండుటచేతను యంత్రపుబండ్లు ప్రస్తుతము మన కుపకరింపక పోవచ్చును.

సముద్ర వ్యాపారము

మనల నాందోళనపరచుచున్న రెండవ ప్రధాన విషయము భారతీయ సముద్ర వ్యాపార సమస్య.

సముద్ర వ్యాపార సౌకర్యముల వలన పరిశ్రమలు విస్తరించుటయు, ఆర్థికస్థితి యభివృద్ధి సందర్భము కలుగునని పలుమాగు లిదివరలో చెప్పియే యుంటిమి. పూర్వము మనదేశ మెట్టి నాగరకతను గలిగియుండెనో, మనదేశ మీ సముద్రవ్యాపారవిషయమునం దితర దేశములన్నిటికంటె నెట్టి యభివృద్ధిని గన్నరచెనో విదేశీయవర్తకులచే నీవరిశ్రమ లెట్లు చంపివేయబడెనో యిపుడు విచరింపనక్కరలేదు.

పిదప అధ్యక్షులు ఉపన్యాసముందు హాజీగారి కోస్తా రిజర్వేషన్ బిల్లుయొక్క అవశ్యకతను గూర్చి వివరించి, ప్రతి దేశమునకును జాతీయ ఓడ పరిశ్రమలను రక్షించుకొనుటకు హక్కు గలదనియు, జపాను, ఫ్రాన్సు, అమెరికా, కెనడా మొదలగు దేశము లిట్టిహక్కుల ననుభవించు చున్నవనియు పల్కి భారతీయ పరిశ్రమ సంరక్షణ కావశ్యకములగు సౌకర్యములను కొన్నింటిని కూచించి విదేశీవుల ఆక్రమ పాటి నూచివేయుటకు గాను విధానములు కనిపెట్టబడవలెనని నుడివెరి.

ఈసముద్ర వ్యాపార సంరక్షణవలన వ్యాపారమాలకముగ కలుగు లాభములేగాక రాచకీయుముగనైతే మిష్టాశ్రమన కత్యంతావశ్యకమున, లాభదాయకమునై యున్నది. కావున హాజీగారి బిల్లును మీ రెల్లరును సంపూర్ణముగా నామోదించి బలపరచు గోరుచున్నాను.

"పిట్టి కమిషను"

"ఈదేశములోని కార్మికపరిస్థితులను విచారించుటకు పిట్టి కమిషను నియమింపబడియున్నది. ఆంధ్రదేశమునందు వెద్దవెద్ద పారిశ్రామికాగారములు లేనందున కార్మిక సమస్యలుగూడ అంత తీవ్రముగాలేవు. కాని యిప్పటిగూడ ఆర్థిక కష్టస్థితివలనను, రాచకీయాంధోళనా ఫలితముగను, రషియా వారి బాల్చి విశు నిదర్శనములవలనను కార్మికలయందు ప్రబోధము కలిగినది. దేశములో నిద్రవల జరిగినపట్టులు కొందరు రాజకీయ నాయకులయొక్క స్వప్రయోజనాపరత్వమువలన కలిగిన కల్లోల మే! సమైక్య పరియగు మార్గమును చూపు నాయకులు లేకున్నారు. స్వపరిపాలనా సిద్ధియందు కార్మికోద్యమము చాలా అధికముగ తోడ్పడగలదు. అంతర్జాతీయ ప్రదర్శనముందు మన దేశీయ పరిశ్రమల వస్తువులు ప్రదర్శింపబడు లెంతయు ప్రశంసించదగినది. ఆంధ్రదేశముం దిప్పుడే ధనాధికులు పరిశ్రమలందు ధనమును పెట్టుబడి పెట్టుచున్నారు. ఈ దేశమందు విదేశీయుల మూలధనమును వినియోగించుటవలన వారి ధనమేగాక, వారి యనుభవజ్ఞానముగూడ తోడ్పడును గావున దేశమందులకు ప్రతిహేతుడనుగాను. పైతికముగానైనను ఇత్యుది తనముకాని ఎగు పారిశ్రామిక ప్రముఖులు నిర్ణయించు పరతుల కిట్టి విదేశీయ పెట్టుబడిదాతులు సమర్థింపవలెను. జమీందారులును, బ్యాంకరులును శ్రేయ పరిశ్రమాభివృద్ధి కింకను అధికముగా తోడ్పడవలెను.

మన యువకులన, ఉత్తాహకీర్తులు గలవారిని విదేశముల కంపి వివిధ పరిశ్రమల జ్ఞానమును బడయుటకు సౌకర్యముల కలుగజేయవలెను. మన యాంధ్రదేశమందు కెల్లారులోని మైకాగనులు జయపూరు సంసానములోని అటవీసామానులు మొదలగు విషయములందు పరిశోధన లింకను జరుపబడవలసియున్నవి.

బ్యాంకింగు విచారణసంఘమువారి యుద్దేశములు మనము శ్రద్ధతో విచారించదగియున్నవి. అనిపల్కి తమకు సభ్యులొసంగిన సహకారమునకు కృతజ్ఞత దెల్పుచు శ్రేయముందున్న ఆంధ్రవాణిజ్యసంఘమును సభ్యులు అత్యుచిత్యాసముతోడను, అభిమనైకమత్వములతోడను సముద్ధరింపవలయునని పల్కిరి.

సంవ 1929 ఆగష్టు 31-వ తేదీవరకు సాంవత్సరిక నివేదిక రచించి ఆమోదింపబడెను. శ్రీ శై. రామస్వామయ్య గారు గత సంవత్సరము గావించిన సహాయమునకు వారికి కృతజ్ఞత తెల్పుచు ఇకముందును ఆడితుగనుండి తోడ్పడుటకు కోరబడిరి.

నూతన కార్యనిర్వాహకులు

పిదప నీక్రిందివారు నూతన కార్యనిర్వాహకులుగ నెన్నుకొనబడిరి శ్రీ నారాయణదాసు గిరిధరదాసుగారు అధ్యక్షులుగను, శ్రీయుతులు బాలసుందరంనాయుడు, వావిళ్ల వెంకటేశ్వరశాస్త్రిలుగూడ ఉపాధ్యక్షులుగను, శ్రీ బమ్మ పాపయ్య శెట్టిగారు కార్యదర్శిగను ఎన్నుకొనబడిరి. శ్రీయుతులు. పి.టి. కుమారసామిశెట్టి, కె. వి. యస్. రామచంద్రరావు (రాజమండ్రి) మోతే గంగరాజు (ఏలూరు) జనాబ్ అబ్దుల్ హకీం బేగ్ సాహెబు (బెజవాడ) డి. యల్. శాస్త్రి, జి. వెంకటరత్నం సంతలు (గుంటూరు) పింజల సుబ్రహ్మణ్యంశెట్టి, సి. రంగనాయకులుశెట్టి, కె. యస్. గోపాలయ్య, కె. శ్రీరాములునాయుడు, ఆకారపు వరసింహం, కాతా నూర్యనారాయణరావు, సి. రామయ్యశెట్టి అండ్ సన్సు, (నెల్లూరు) యమ్. యశిరాజులు నాయుడు, యస్. సి. నాగిచెట్టి, డి.బి. కొమ్మిరెడ్డి నూర్యనారాయణరావు యితర కార్యనిర్వాహక సభ్యులుగ నెన్నుకొనబడిరి.

అధ్యక్షులు నారాయణదాసు గిరిధరదాసుగారు తమ కృతజ్ఞతను ప్రకటించిరి.

గతసంవత్సర సంతయు సంఘమువారికి తమ కాళ్ళాల యుమందు నెలవోసంగియు, తమ యుధోక్తముల నింపగి పలు విధములతోడ్పడిన శ్రీ కాతా నూర్యనారాయణరావుగారికి కమిటీవారిపక్షమున వందనములు ప్రకటింపబడెను.

జబ్బుగల వారలకు, జ్వరపీడితులైన పసిల్లలకు నిరసాయకరమైన ఖేదిమందు.

తల్లీ! జబ్బుగానున్న పసిల్లలకిమ్మ కాలిఫోర్నియా ఫిగ్ సిరప్ "California Syrup of Figs"

పిల్లలు జ్వరపీడితులైనను, అజీర్తిచే బాధపడుచున్నను. "California Syrup of Figs" కాలిఫోర్నియా ఫిగ్ సిరప్ యొక్క యింపైన రుచిని ప్రేమింతురు. ఈ నిరసాయకరమైన ఖేదిమందు కడుపును శుభ్రపఱచి మలమును వెడలనడుపును. నేడు ఒక టీస్పూనును జబ్బుగానున్న పసిల్లలకు యిచ్చి మరునటిదినమే తేటగా తిరుగును. హామ్యేమియును చేయదు. మత్తును గలుగజేయు పదార్థము లేవ్వియు యిందుచేరవు.

మీకెమిస్తు "California Syrup of Figs" కాలిఫోర్నియా ఫిగ్ సిరప్ నివ్వమని కోరుదు.

అనుపానముయొక్క వివరములు

చిన్న పెద్ద వయసుగల వారందరు ఉపయోగించునట్లుగా అచ్చువేయబడి సీసా మీదనే అంటించబడెను. అంగళ్లన్నిటియందును, కెమిస్టులందరినద్దను దొఱకును. తల్లీ, మీకు "California Syrup of Figs" కాలిఫోర్నియా ఫిగ్ సిరప్ నే కావలెనని చెప్పుడు. లేనియడల మరొక యిమిఠుమను సిరప్ నిచ్చెదరు.

త్వరపడుడు! ధర తగ్గింపబడినది!! త్వరపడుడు!!

కొద్ది ప్రతులు మాత్రమే యున్నవి.

శ్రీ మదాంధ్ర వచన భారతము

(రెండు సంపుటములు)

సభా, అరణ్య, విరాట, ఉద్యోగపర్వములు

భీష్మ, ద్రోణ, కర్ణ, శల్య, సౌప్తికపర్వములు

శతఘంటము వేంకటరంగశాస్త్రిగారిచే

సంస్కృతభారతమునకు సరియైన తెనుగు చేయబడినది.

1600 పేజీలు గలది.

రెండుసంపుటముల మునుపటి ధర 16-0-0. ఇప్పటి తగ్గింపు ధర 4-0-0

అలస్యముచేసిన ఆశాభంగము కాగలదు.

మీసేజరు:— ఆంధ్ర ప్రతికా కార్యాలయము, పోస్టు బాక్సు 212, మదరాసు.

గమనిక:— పోస్టుకర్చులు ప్రత్యేకము. ఆర్డరుతోపాటు సగముసొమ్ము అడ్వాన్సుగా పంపగలెదము. రైల్వేస్టేషన్ సమీపము వారికి రైల్వేమాలముగా పంపబడును.

ఆంధ్ర గ్రంథ మాల

నెం. 7 తంబుశెట్టి వీధి, మద్రాసు.

ఈ గ్రంథాల లభ్యతను విజ్ఞానాభ్యుదయమునకు సాధనము లై వివిధవిషయములకు సంబంధించిన గ్రంథముల రెండుమూసముల కొకగ్రంథమువలెనైన బ్రచురింపబడును.

వెలువడిన గ్రంథములు

1 శతకమంజరి (భక్తిసంపుటము): నృపాధిప, సర్వేశ్వర, దేవకీనందన, ఒంటిమిట్టరఘువీర, నారాయణ, కాళహస్తిశ్వర, దాశరథి, రంగశాయి, రామతారక, రామచంద్ర శతకములు పది యిందు గలవు. ఒక్కొక్క శతకమునకు పీఠికయు, పాఠభేదములును గలవు. (ఈ శతకములు విడిగను దొరకును.) ౧-౮-౦

2 జననపురాణము (ద్వీపద): పాల్కురికి సోమనాథుడు. అనేక తాళపత్రమాతృకలను బరిశీలించి కూర్చిన మూలము. పాఠభేదములు సూచింపబడినవి. శ్రీ వేటూరి ప్రభాకర శాస్త్రిగారు వ్రాసిన విపుల మగు పీఠిక గలదు ౨-౮-౦

3 గాంధీమహాత్ముని జ్ఞాపకము శాంగ్రెను అధ్యక్షింపవ్యాసము ౦-౮-౦

4 కమలాక్షి (చిన్న విచిత్రకథ): శ్రీ రాయనం వేంకటేశుడుగారు, యమ్. ఏ. యల్. టి. ౦-౮-౦

5 నీతినిధి: ఇది యొక యుక్తవృద్ధిగ్రంథము. ఇది తొలుదొల్ల రెండువేలండ్లకు ముం దొక భారతీయ వండితునిచే నిరేఖితభాషయందు రచియింపబడి పదవడి యనేకభావల బరివర్తితమై వ్యాప్తిని గన్నది. అనువాదకులు: శ్రీ వేటూరి ప్రభాకర శాస్త్రిగారు ౧-౮-౦

6 త్యాగరాజస్వామిచరిత్రము (పద్యకావ్యము): శ్రీ పసుమర్తి కృష్ణమూర్తిశాస్త్రి కృతము. శ్రీ రామభక్తాగ్రణియు, గాయకపితామహుడు నగు శ్రీ త్యాగరాజుగారి చరిత్ర మిందు సరసముగ వర్ణింపబడినది. సందర్భానుసారముగ త్యాగరాజుగారు రచియించిన కృతులును నిందు జేర్చబడినవి. ౦-౧౦-౦

7 భవప్రదము (వచనము): పాదమత ధర్మప్రబోధకగ్రంథ మగు 'త్రిపిటకము' నందలిది. పాదమతధర్మతత్వము లిందు జక్కగా ప్రతిపాదించబడినవి. అనువాదకులు: శ్రీ కిశాంబి రంగాచార్యులుగారు, యమ్. ఏ. యల్. టి. ౦-౧౦-౦

8 భీష్ముడు (అయిదంకముల నాటకము): నార్సేజేశ్వర కవిశిఖామణి యగు ఇబ్ సెను గారి వ్రాండు అను నాటకమున కనువాదము. అనువాదకులు శ్రీ పొణా శాస్త్రిగారు. బి. యె. (అనర్ప) ౧-౦-౦

9 జీర్ణజిజ్ఞాసగరచరిత్రము: శ్రీ కుందూరి ఈశ్వరదత్తుగారు, బి. యె. శ్రీకృష్ణదేవరాయ సామ్రాజ్యలక్ష్మీపీఠ మగు విద్యానగరము (హంపిశిలముల) యొక్క ప్రాచీనచరిత్రము, ప్రకృతిచరిత్రయు నిందు వర్ణితము లైనవి. ౧-౮-౦

10. 'ఆత్మకథ' ప్రథమసంపుటము. శ్రీ గాంధీమహాత్ములవారి స్వీయచరిత్రము. ఇందు వారి సత్యాగ్రహ-సత్యవ్రతయోగముల కథ వివరింపబడినది. ఆ దర్శనమును ప్రదర్శించునది. మూలమునుండి శ్రీ శతావధాని వేటూరు శివరామశాస్త్రిగారిచే ననువదించబడినది. 400 కు పైగ పుటలు గలవు. చక్కనియచ్చు, రేపరు. ౧-౦-౦

కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావు, పుష్పాక్షరము.

విశేష ప్రకటన:— కామత్తి గారికిరవంక ఆంధ్ర క., 555, రవిచంద్రావారి, హైదరాబాద్, డిక్టేటర్

AMRUTANJANI
THE BEST
INDIAN PAIN BALM
AMRUTANJANI DEPOT
BOMBAY & MADRAS

నేషనల్ యిండియన్ లైఫ్ లైన్స్
రెన్యూకంపెని లిమిటెడ్.

సామాన్య రేట్లతో స్థిరమైనట్టియు
అభివృద్ధిచెందునట్టి కంపెనీ.
మా నేజిమెంటు క్లుప్తముగను
తెలివిగను చేయబడును బలమైన డైరీ.

నేషనల్ యిండియన్ పాలీసీలూ సులభమైనవి. ఆకంపెనీమీకు అయ్యేఖర్చులన్నిటిని యిచ్చును. మీరు ప్రీమియములు మాత్రం కట్టుతుండవలెను. పాలీసీ తీర్మానముకాగానే మీకు గానీ, చనిపోయినప్పుడు మీసంతతి వారికిగాని ఇన్సూరెన్స్ మొత్తమును యిచ్చివేయును. కష్టమైన నిర్బంధములు లేవు తక్షణము యివ్వబడును.
భీమావేయదలచినవారున్నూ ఏజంట్లుగావుండుటకు పలుకుబడిగల పెద్దపనుషులన్నూ అప్లికేషన్లు ఈ క్రిందివారి వ్రాసుకొనవచ్చు.

టి. వి. రాఘవయ్య యన్స్-వయర్,
హైదరాబాద్ కలకత్తా చీఫ్ ఏజంట్లు,
నార్తరక్ సర్కార్సు, బెజవాడ

ప్రకటన

'బాలవ్యాకరణ గుప్తార్థప్రకాశిక'
800 పుటలు. వెల 5-0-0

శ్రీమన్మహాపాధ్యాయ
బ్ర|| కల్లూరి వేంకటరామశాస్త్రిగారి కృతము
ఇయ్యది చిన్నయసూరి బాలవ్యాకరణమునకు వ్యాఖ్యానము. తెనుగుభాష నభ్యసించునవరకు విద్యార్థి పరీక్షకు జదువు విద్యార్థులకును నిది సత్యవ్రతయోగము. ఈద్వితీయము ప్రణయం దనేక విశేషములు చేర్చబడియున్నవి.
గ్రంథము కొరవారు త్వరపడుడు.

విలాసము:—
కల్లూరి రామచంద్రమూర్తి బి. యె. బి. యిడి.
అసిస్టెంటు టీచరు, బోర్డు హైస్కూలు, కొవ్వూరు.

ప్రశ్న

భవిష్యత్తును గురించిన 5 ప్రశ్నలకు బదులు వ్రాయుటకు
ఖర్చు 1-0-0; పై ప్రతిప్రశ్నకు 0-4-0; ప్రశ్నవ్రాయు కాలమును తెలుపవలెను.

గాంధీ జ్యోతిషనిలయం, తిరుత్తూరు.

2 బాలసుధ (రిజిస్టరు)

మద్రాసు, ఎరంగల్, బెజవాడ, మొదలగుపట్టణముల యందలి ధర్మవైద్యశాలలయందు సుమారు 10 వేలమంది చంటి బిడ్డలకు వాడబడి అమానుషమైన గుణముల నిచ్చియున్నది. చంటిబిడ్డలకు దివ్యావృతము. సీసా 1 క రు 1-0-0. 18% డిస్కంట్ శ్రీపాద కృష్ణమూర్తి శాస్త్రి, బెజవాడ